

Posibilități reale de depășire a unei crize anacronice

„În cadrul eforturilor pentru instaurarea noului ordin economic internațional — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în Expunerea prezentată la Marea Adunare Națională — este necesar să se acorde o atenție deosebită soluționării urgente a crizei alimentare mondiale, prin dezvoltarea producției agricole în toate țările lumii, în special în cele în curs de dezvoltare, pe baza atragerii în circuitul agricol a suprafețelor necultivate, creșterii randamentului la hectar, sporirii gradului de înzestrare tehnică și chimică a agriculturii, folosirii celor mai noi rezultate ale științei și tehnicii agricole”.

Într-adevăr, în lume se resimte o mare lipsă de produse agricole; trei din cinci locuitori din statele slab dezvoltate suferă de carențe alimentare. Toate acestea sînt legate, în mod direct, de existența subdezvoltării pe întinse zone ale planetei — consecință a vechilor practici ale politicii imperialiste și colonialiste, de dominație și asuprire, de dezvoltare a unor state pe seama altora — înapoierii forțelor de producție, nivelului scăzut de înzestrare tehnică și chimică a agriculturii, slabei productivități a muncii existen-

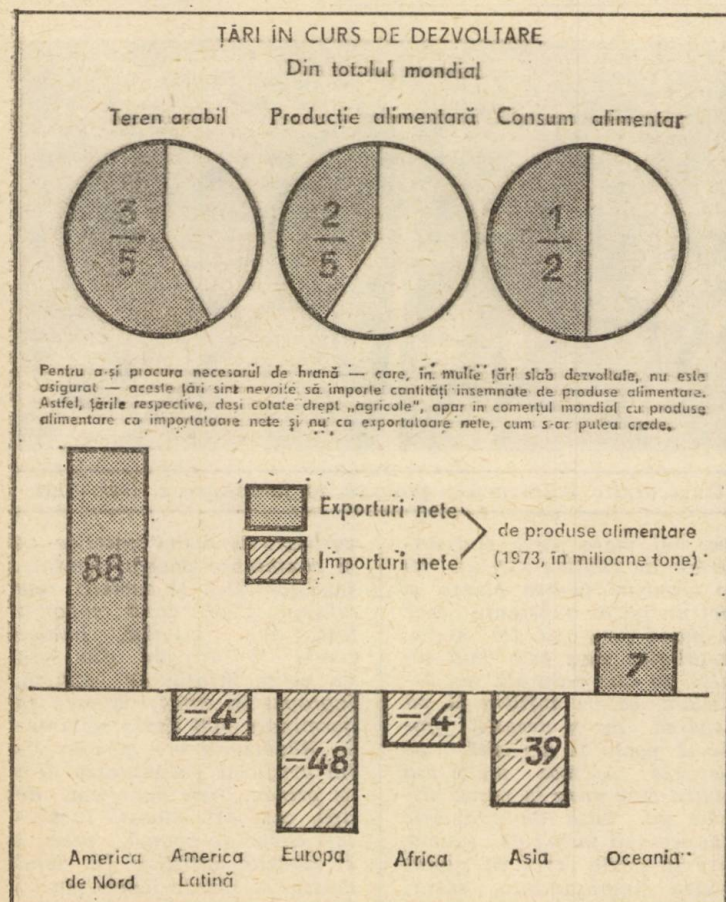
te încă în multe zone ale planetei. Țările în curs de dezvoltare —, cotate, în general, drept „agricole” — deși dețin peste 3/5 din totalul mondial al terenului arabil, nu furnizează nici 2/5 din producția alimentară mondială. Explicația constă în faptul că, în aceste țări, suprafețele cultivate nu sînt nici pe departe integral atrase în circuitul agricol (raportul cultivat-cultivabil este doar de 32 la sută în Africa sau 21 la sută în America de Sud), dar, mai ales, în faptul că, în condițiile unui nivel redus de înzestrare tehnică și chimică a agriculturii, randamentele productive la hectar în țările respective sînt scăzute sau foarte scăzute. Contribuția sporirii randamentelor pe hectar la creșterea producției agricole s-a situat, în ultimele două decenii, la numai 50 la sută în Africa și Extremul Orient și chiar sub 30 la sută în America Latină și Orientul Apropiat (restul producției fiind obținut prin mărirea suprafețelor cultivate).

În schimb, în Europa occidentală întregul spor al producției a fost realizat prin majorarea randamentelor la hectar, iar, în America de Nord, contribuția creșterii randamentelor este chiar de 150 la sută

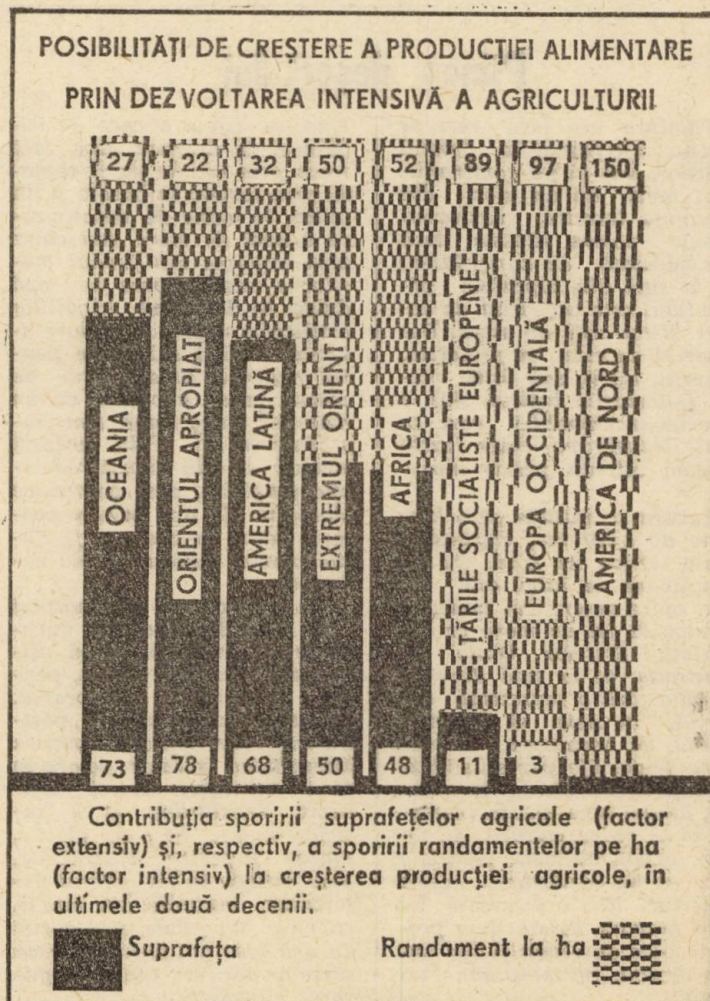
(adică s-au obținut sporuri de producție în condițiile restrîngerii suprafețelor cultivate). În medie, în țările slab dezvoltate, un om ocupat în agricultură nu reușește, datorită tehnicilor înapoiate utilizate, să hrănească îndestulător nici măcar doi oameni, din care unul este el însuși.

Cheia rezolvării problemei alimentației constă, deci, în dezvoltarea puternică, armonioasă și multilaterală a forțelor de producție, în valorificarea plenară a potențialului și resurselor economice, în industrializarea și așezarea pe baze moderne a agriculturii în toate țările lumii, în lichidarea subdezvoltării, în promovarea unor relații de egalitate pe plan internațional.

O nouă ordine economică în lume presupune, ca atare, să se acționeze cu cea mai mare hotărîre pentru soluționarea problemei alimentației, pentru stimularea producției agricole. Pornind de la faptul că, pe plan mondial, există mari suprafețe agricole nefolosite la capacitatea lor maximă, luînd în considerare posibilitățile largi pe care le oferă știința și tehnica în continuă dezvoltare, în special în domeniile mecanizării, chimizării, irigațiilor, sînt necesare eforturi sporite pentru creșterea producției agricole, în primul rînd, în țările slab dezvoltate, pentru desfășurarea unei ample colaborări internaționale, care să înlesnească rezolvarea problemei alimentației, de importanță majoră pentru existența și progresul întregii omeniri, să asigure accesul tuturor țărilor și

• După cum se poate observa, în majoritatea zonelor în curs de dezvoltare ale lumii, producția agricolă a crescut pe seama sporirii suprafețelor (sporirea randamentelor fiind insuficientă), în timp ce în zonele dezvoltate contribuția creșterii randamentelor este covârșitoare: 90 la sută (sau mai mult în țările socialiste și în Europa occidentală) și chiar peste 100 la sută (adică s-au ob-

ținut sporuri de producție, în condițiile restrîngerii suprafețelor cultivate) în America de Nord

(Sursa: Food and Agriculture Organization, Roma, 1972; The state of Food and Agriculture)

popoarelor la produsele alimentare. Așa cum se subliniază în documentul românesc privind instaurarea unei noi ordini economice internaționale, difuzat la Națiunile Unite, și care s-a bucurat de o largă apreciere internațională, se impune trecerea neîntârziată la elaborarea unor programe complexe pentru dezvoltarea producției agricole, recuperarea terenurilor nefolosite, realizarea unor sisteme moderne de irigații, îmbunătățiri funciare și ameliorare a solului, creșterea producției de îngrășăminte și alte substanțe chimice, precum și pentru producerea de noi soiuri de semințe și rase de animale acclimatizate zonelor din țările în curs de dezvoltare.

În vederea înlăturării efectelor provocate de împrejurări neprevăzute, mai ales în cazul unor calamități naturale, este necesar să se constituie un Fond de produse alimentare, îndeosebi de cereale. La constituirea acestui Fond ar urma să contribuie toate statele și, în primul rând, cele dezvoltate, în raport cu potențialul lor economic, rezervând din propriile resurse agroalimentare o anumită parte care să poată fi utilizată în caz de nevoie. Fondul astfel constituit ar urma să fie administrat de un organism specializat al O.N.U., eventual de F.A.O. În cazuri bine definite, ar urma să fie puse la dispoziția țărilor afectate cantitățile solicitate, în condiții comerciale care să înlăture posibilitatea acțiunilor speculative de pe piețele produselor alimentare.

Pentru stimularea creșterii producției agricole în țările rămase în urmă este

deosebit de important să se acorde un larg și multilateral sprijin din partea țărilor dezvoltate, care trebuie să se materializeze, în principal, în înlesnirea încorporării rezultatelor științei și tehnicii agricole în țările în curs de dezvoltare, în promovarea creșterii înzestrării tehnice și chimice a agriculturii acestora.

Este necesar, de asemenea, să se adopte în comerțul internațional măsuri de natură să păstreze o corelație corespunzătoare între prețurile produselor agricole, prețurile materiilor prime și cele ale produselor industriale.

Un studiu al Națiunilor Unite („Population, ressources et environnement”, 1974) arată că, în condițiile utilizării unei tehnologii agricole echivalente celei atinse, astăzi, în țările dezvoltate (folosind sisteme de irigații, îngrășăminte chimice, semințe de înaltă productivitate, mijloace mecanizate etc.), pe un hectar se poate obține o cantitate de energie de origine alimentară în jurul a 60 000 kcal pe zi, adică necesarul pentru 24 de persoane. Or, în lume se cultivă, în prezent, aproximativ 1,4 miliarde hectare, sau, în medie, un hectar pentru 2,7 persoane (ținând cont de actuala populație a globului) — deci o suprafață de aproape 10 ori mai mare, în comparație cu cea care ar fi necesară pentru obținerea aceleiași cantități de produse dacă exploatarea ei ar avea loc pe baza tehnologiilor moderne. Sau, privind invers problema, prin generalizarea aplicării acestor tehnologii, s-ar putea obține, de pe suprafața actualmente cultivată, o producție de aproape 10 ori

mai mare decât cea din prezent — care ar putea asigura o hrană corespunzătoare nu numai populației actuale, ci și unei populații cu mult mai numeroase.

Luând în considerare atît factorii de potențare a producției agricole (creșterea randamentelor la hectar, prin sporirea gradului de înzestrare tehnică și chimică a agriculturii, atragerea în circuitul agricol, îndeosebi pe calea irigațiilor, a terenurilor cultivabile dar încă necultivate, ceea ce ar dubla suprafețele aflate în cultură), cît și factorii obiectivi de limitare a producției de alimente (reținerea cel puțin a unei zecimi din suprafața totală pentru cultura plantelor tehnice, rezervarea a 3 la sută din recoltă pentru reînsămînțare, pierderile inevitabile de 10 la sută din recoltă), studiul amintit apreciază că, în lume, s-ar putea obține produse cu o valoare energetică alimentară care ar asigura necesarul minim de 2 500 calorii zilnic pentru 76 miliarde de oameni, iar, în cazul unui regim alimentar diversificat și abundent (de 4 000—5 000 calorii pe zi) pentru 38—48 miliarde oameni, adică pentru o populație de 10—13 ori mai mare decât cea din prezent. Condiția fundamentală pentru a putea fi dobândit un asemenea rezultat — condiție pe care studiul își bazează, de altfel, calculul menționat — este aceea a folosirii generale, la scară mondială, în toate statele lumii, a tehnicilor și tehnologiilor celor mai avansate, a realizărilor celor mai înaintate ale științei.

Ilie Șerbănescu

Piinea deșertului

Pământul are încă rezerve imense, nu numai în fundul mărilor, dar și pe continente. Mai mult de un sfert din suprafața terestră, excluzând zonele polare, rămîne încă neexploată de agricultură: 14 la sută din suprafața pământului este acoperită de deșert și tot atîta de stepe. Dar deșertul nu este, în principiu, nefertil, steril, sau ostil vieții. Deșerturile trăiesc, sînt o rezervă inestimabilă care se poate transforma, chiar foarte repede, într-un peisaj înverzit.

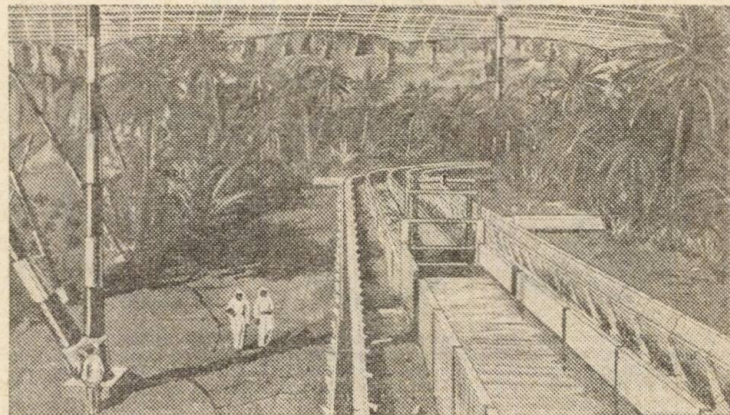
Sahara se întinde pe o lungime de 5 000 km, traversînd toată Africa de nord. Cu cei 9 milioane de km², este cel mai mare deșert din lume, aproape la fel de mare ca suprafața Statelor Unite. În Australia, 44 la sută din suprafața țării o reprezintă deșertul. În Asia și America, există, de asemenea, imense zone aride. Ele par să sfideze aproape toate eforturile omului, atunci cînd acesta încearcă să le redea culturii. Și, totuși, există mijloace pentru a face să fie exploatate aceste deșerturi. Nici o încercare nu este utopică. Există deja proiecte care au reușit și vor putea deveni, incontestabil, realizabile.

De exemplu, un dispozitiv de irigare, datorat unei firme vest-germane, a obținut în Arabia Saudită un prim succes în luna noiembrie 1971, reali-

zînd un sistem eficient de irigare și de drenare. Apa care trece prin canale va fi captată, prin forare, în baraje și, în viitor, în uzine de desalinizare a apei de mare, sau chiar prin captarea din fundul mărilor a unor izvoare de apă dulce. În domeniul irigațiilor artificiale se acordă o mare atenție irigațiilor subterane pentru regiunile uscate. Tevi de plastic poros, căptușite cu un material etanșeizant, sînt îngropate în sol. Prin această metodă se udă numai rădăcinile plantelor, ceea ce reduce pierderile de apă prin evaporare. Odată cu apa, pot fi oferite plantei îngrășămintele necesare.

Un proiect al profesorului Frei Otto din Stuttgart dovedește că ar fi posibil să asigurăm deșertului umbră, pentru a reduce evaporarea. Imense acoperișuri „port-umbră” ar putea tempera intensitatea razelor solare în zone cultivate, ca și deasupra drumurilor și a zonelor locuite. Sere de plastic, etanșe și perfect climatizate, s-ar întinde în tot „orașul deșertului”. Peșterile din munți, cuvetele artificiale și lacurile de apă rece pot fi utilizate ca surse de aer rece pentru asigurarea climatizării.

Omul, prin mijloacele sale tehnice, poate furniza deșertului apă și umbră. Dar rămîne de rezolvat o a treia problemă. Nisipul granulos din

Unul dintre îndrăznețele proiecte de fertilizare a deșertului

cea mai mare parte a deșerturilor nu conține nici un fel de alimente pentru plante și nici un fel de substanțe care să poată fixa apa. De aceea, umiditatea care este dată solului, pe cale naturală sau artificială, se va infiltra și va dispărea. Dar și această problemă poate fi depășită. Se lucrează de mai mulți ani pentru a se pune la punct sisteme pe bază de materiale plastice sub formă de spumă, care să poată servi ca suport pentru îngrășăminte, săruri minerale, bacterii ale solului.

Imense mașini cu șenile remorchează pluguri care scurmă solul. La circa 10 cm adîncime, este așezat, în felul acesta, un covor de material plastic-spumă, conținînd tot ceea ce este necesar dezvoltării unei vegetații. Pe aceleași mașini, se găsesc re-

zerzoare de rășini sintetice, ca și containere pentru semințe, îngrășăminte și bacterii ale solului. Cînd acest covor a fost deja instalat, bulldozerele îl acoperă din nou cu nisip. Stratul de spumă, îngropat în nisip, va face să germineze mai tîrziu semințele. Rădăcinile vor găsi în solul artificial posibilitatea de a se prinde, vor beneficia de apă, care este stocată în același covor de spumă, precum și sărurile nutritive. În felul acesta, se pierde foarte puțină umiditate.

O regiune fertilă înaintează treptat în deșert, sub imensele acoperișuri dătătoare de umbră. Piinea deșertului: cuvinte care, într-o zi, vor fi o realitate.

(Din revista vest-germană „Scala”)

Clanul furnizorilor de arme...

Expoziție de arme la Satory. Secretul
este regula — notează „Le Point“

Sam Cummings nu-și face griji. Marfa pe care a adunat-o, răbdător, în depozitele de la periferia Londrei sau, peste ocean, în statul Virginia, nu se devalorizează. Anii trec, modelele se pot învechi, dar cumpărătorii nu lipsesc. Iar prețurile rămân bune.

Despre Sam se afirmă că ar fi dotat cu simțul prudenței și al diplomației. Războaiele mari și gălăgioase nu sînt o afacere rentabilă pentru firma lui. Asemenea războaie au propriii lor furnizori — acordurile se încheie între guverne, „giganții“ industriali se pun, operativ, în mișcare, iar oamenii lor acționează nemilos pentru a acapara comenzile ce ating sute de milioane și chiar miliarde de dolari. Cummings dorește să supraviețuiască și, pentru aceasta, evită teatrele de operațiuni pe care ar trebui să înfrunte concurenți mai puternici. El preferă zonele marginale. I se par mai accesibile și, oricum, profiturile sînt sigure. Acest american născut, în 1927, la Philadelphia și-a început cariera la C.I.A. S-a angajat în 1949, dar n-a lucrat decît 18 luni. Dorea altceva decît măruntele satisfacții ale spionului acoperit de anonimat. C.I.A. nu era slujba ideală pentru el. Puțin mai tîrziu, îl găsim vînzător la o firmă din Los Angeles care se ocupă cu comerțul de arme. Vocația pentru negoțul acesta și-o descoperă repede. Postura de vînzător nu-l putea mulțumi. Vădea ambiții de patron.

S-a lansat cu îndrăzneală. Avea 25 de ani și o poftă nemărginită de înavuțire. A comandat la o tipografie un vraf de hîrtii cu antet, a făcut rost de o mașină de scris și proaspătul om de afaceri și-a făcut o oarecare publicitate pe piață. Era singur și trebuia să se descurce cu abilitate. Posea 25 000 dolari („economii mele“ — avea să mărturisească). Prima tranzacție a fost relativ modestă, dar, se știe, orice început obligă la modestie. Află că poliția națională din Panama dispune de 7 000 arme învechite pe care dorește să le vîndă. Cummings intră în legătură, devine posesorul armelor, pentru că panamezii nu mai aveau ce să facă cu ele, și

le revinde cu 50 000 dolari. Cumpărătorul nu era altul decît fostul său patron din Los Angeles. Startul reușit îl încurajează. În anul următor, cumpără pistoale-mitrălieră „Sten“ de care armata americană părea sătulă. Stocurile exasperau, probabil, pe administratorii depozitelor militare, ceea ce favorizează planurile lui Cummings. I se livrează pistoalele-mitrălieră la prețul de... 50 cenți bucata. Nu-i va fi deloc greu să le plaseze în Guatemala la 4 dolari, adică de opt ori mai mult. Încează un profit substanțial, dar afacerea nu i se pare epuizată. Alertează pe... vecinii Guatemalei. Firește, aceștia se grăbesc să cumpere și ei arme. Tot de la Cummings. Biografia lui pretinde că, în acest mod, a agonisit primul său milion de dolari. Celelalte aveau să urmeze fără prea mari dificultăți, pentru că Sam, instalat în Monaco, a transformat societatea sa „Interarms“, cu cele 12 filiale, într-un cvasimonopol al pieței private a armamentelor. Un ziarist francez, Eric Gerdan, i-a schițat portretul în volumul „Dosarul A... de la arme“ (din care revista pariziană „Le Point“ a reluat unele date). Oamenii lui

Cummings sînt prezenți acolo unde armele demodate așteaptă cumpărători și își fac apariția, la timp, pretutindeni unde amatorii de furnituri militare sînt în căutare de ofertanți. Nu lipsesc în Biafra unde alimentează pe secesionisti, ca și în alte puncte de pe glob unde aventurieri cu bani au nevoie urgentă de armament. Nu este neglijată nici piața internă americană, comerțul cu arme de foc fiind înfloritor și la „suprafață“. „Interarms“ își are regulile ei stricte: livrări la timp, calitatea mărfii verificată, termene scurte. În urmă cu cîțiva ani, se afirma că numai depozitele de pe teritoriul S.U.A., de care dispune Cummings, ar putea echipa lesne 40 de divizii de infanterie. Resursele actuale sînt învăluite de secret. Ca și conturile sale bancare din Elveția.

LIBRARUL CONTRABANDIST. „Le Point“ afirmă că, în dosarele poliției franceze, Sam Cummings este clasat în categoria „traficantilor de arme cunoscuți“. Cummings este o celebritate în materie și el nu-și refuză delicia reclamei. În schimb Günther Leinhauser aparține unui alt gen. El mizează pe modestie. Operează fără zgomot. Cummings și-a instalat în lume 12 filiale cu o armată de slujbași despre care se afirmă că posedă tehnica marketingului. Leinhauser preferă decorul sobru și calm al unei librării din Stuttgart. Între rafturile cu tipărituri, în tăcerile ce evocă sălile de muzeu, contrabandistul meditează la tranzacțiile sale. Librarul Leinhauser, omul cărților, familistul liniștit, și-a dezvoltat indeletnicirea atunci cînd un „Citroën“ înmatriculat în R.F.G. trecea frontiera franceză pentru a se duce în Italia. Vameșii au răscolit atent automobilul și, spre stupefacția lor, au găsit 273 pistoale. Omul de la volan rostește numele librarului din Stuttgart...

Leinhauser continuă traficul cu arme fără a avea abilitatea lui Cummings. Printre reușite (pentru că, fără ele, ar fi ajuns la faliment) înregistrează eșecuri care îl instalează definitiv în fișele întocmite de polițiile diferitelor țări. Cînd, în noaptea de 28 martie 1973, un cargo cu denumirea inofensivă „Claudia“ este surprins în apele teritoriale irlandeze, în zona Dungarvon, încărcătura sa provoacă senzație: 5 tone de puști, mine antitanc și explozive. Erau destinate uneia din „ramurile“ I.R.A. Din nou Günther Leinhauser s-a aflat în incurcatură. Librarul în vîrstă de 43 de ani nu-i dispus să-și încheie cariera de contrabandist. Deocamdată, însă, s-a ascuns după o cortină a discreției.

Sam Cummings și Günther Leinhauser acoperă „piața particulară“. Armele pe care le negociază sînt, de obicei, de tip vechi, scoase din uz, colectate din depozitele armatei americane sau ale altor armate. Desigur, tranzacțiile pe care le realizează nu sînt deloc neglijabile. Dar ele reprezintă o cotă redusă din cifra mondială a vînzărilor de armament. În epoca armelor sofisticate, cînd un singur sub-

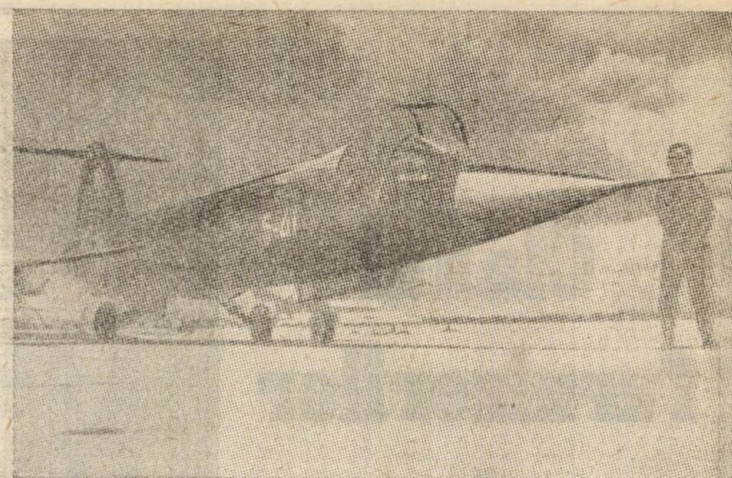
„Autoservire“
(Din Jeune Afrique)

marin nuclear „Trident“, înzestrat cu rachete avînd o rază de acțiune de 7 200 km, este evaluat la 1 800 000 000 dolari, traficanții de pistoale demodate par niște personaje la fel de demodate ca și mărfurile pe care ei le pun în circulație. Unii dintre ei s-au reprofilat. Camillo Crociani vindea, după război, material de război american uzat. A devenit, apoi, un om de afaceri „respectabil“ care primește mită de la firma „Lockheed“ pentru plasarea în Italia a avioanelor „Hercules 130“. În loc de puști îmbătrinite, avioane ultramoderne... Dincolo de aparențele „onorabilității“, Crociani a rămas un traficant de arme. I-au crescut doar pretențiile. Acum le-a abandonat și pe acestea, pentru că justiția italiană îl caută cu febrilitate.

CEL MAI MARE PRODUCĂTOR DE ARMAMENT. În statisticile comerțului cu arme, Statele Unite se plasează pe primul loc. Exporturile americane în acest sector totalizau, în 1970, mai puțin de un miliard de dolari, pentru ca, în actualul exercițiu financiar, să atingă, potrivit ziarului „New York Times“, aproape 12 miliarde de dolari. „Statele Unite au devenit cel mai mare producător de armament al lumii — constată cotidianul newyorkez. Avind ca ghid principal profiturile și balanța de plăți, S.U.A. exportă, în prezent, mai multe arme decît toate celelalte țări împreună“. Din 1950, S.U.A. au vîndut în străinătate arme care au reprezentat o sumă fabuloasă: 86 miliarde de dolari.

Negoțul cu arme — veritabilul negoț cu arme din zilele noastre — nu se confundă cu tranzacțiile obscure ale contrabandiștilor mărunti. Leinhausen își transporta pistoalele în automobile cu ascunzători. „General Dynamics“ cîștigă, în schimb, în competiție publică „contractul secolului“ cu avionul său „F-16“. „Interarms“ al lui Cummings nu se poate compara cu „Lockheed“, „General Motors“, „Boeing“, cu mastodonții industriei americane care și-au clădit prosperitatea pe cursa înarmărilor. Cifrele de afaceri ale acestor societăți însumează miliarde de dolari. Cînd firma Grumman se apropia vertiginos de faliment, o comandă de 80 de avioane „F-14“ i-a redresat visteria. „Mașinile de ucis moderne“, cum le denumea „Le Nouvel Observateur“, sînt supraincercate cu echipament electronic și valorează veritabile averi. Se livrează nu numai avioane, tancuri și rachete, ci și uzine de armament „la cheie“, gata de funcționare. Afacerile în acest domeniu sînt cele mai profitabile pe care le operează, în prezent, monopolurile. Industria automobilului sau cea a oțelului sau speculațiile bursiere nu mai pot fi considerate business-ul cu rentabilitate maximă. „Dacă este vorba de un comerț care nu este afectat de criză, atunci acesta este cel cu arme“ — semnala revista „Le Nouvel Economiste“.

Un avion „F-104“, produs de „Lockheed“ — firmă implicată într-un răsunător scandal de corupție

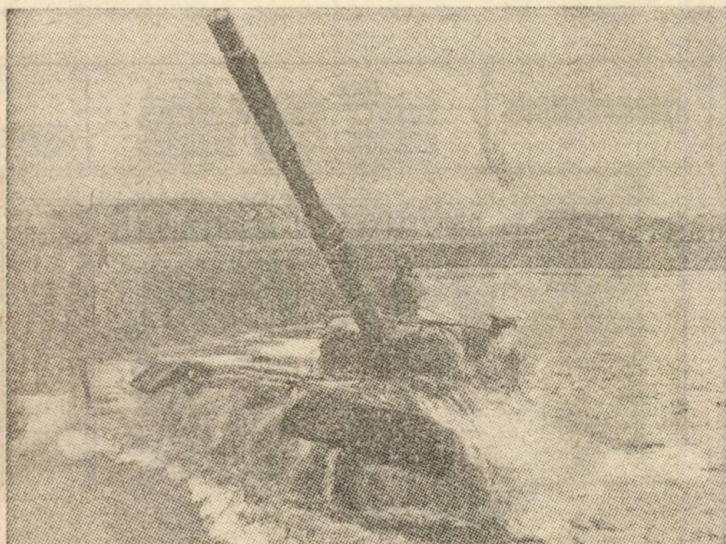
Ar fi greșit să se creadă că tranzacțiile marilor corporații, tranzacții cu parteneri ministeriali, s-ar referi doar la armele de ultimul tip. Armamentul „convențional“ continuă să aibă căutare. „Jeune Afrique“ semnală că, în 1974, valoarea armelor vîndute lumii a treia a fost cu 40 la sută superioară previziunilor. Dar unul din cei mai mari clienți de arme este Africa de Sud. „Țării apartheid“ —ului nu-i lipsesc resursele: primul producător mondial de aur și al doilea de uraniu. Bugetul ei militar, care era de 44 milioane ranzi, în 1960—1961, a crescut la 948 milioane ranzi în 1975—1976. Națiunile Unite au instituit un embargo asupra livrărilor de arme pentru Pretoria, dar marii producători nu sînt dispuși să piardă contracte prețioase. Ei n-au nici sentimente, nici principii, ci doar interese comerciale. Și, astfel, de la rachete aer-sol la echipamente radar, de la avioane perfecționate la submarine cu dotări speciale, arsenalele sud-africane se îmbogățesc. Unele tranzacții sînt directe, altele se realizează pe căi ocolite. Rachete, tancuri și un sistem de apărare antiaeriană au fost livrate, în 1974, Africii de Sud (după unele surse, adevăratul beneficiar ar fi fost Rhodesia), utilizîndu-se drept intermediar o tenebroasă companie sud-americană instalată în rezervația fantomelor comerciale: Lichtenstein. O firmă agățată pe un perete, o cutie poștală și un nume înscris într-un registru pentru o sumă rezonabilă. Paravanul ideal pentru o afacere care nu trebuia să șocheze...

LABIRINTUL TRANZACȚIILOR. „Afacerile cu armament nu sînt frumoase, dar sînt, în general, bune“ — consideră Eugen Loderer, conducător al „I. G. Metall“. Loderer are dreptate. Tancul „Leopard“, produs de firma Krauss-Maffei, elicopterul antitanc „Bo-115“ al MBB, submarinele realizate la șantierele din Kiel au devenit produse de export. După cum

afirmă „Die Zeit“, 463 tancuri „Leopard“ au fost livrate Olandei, 334 — Belgiei, 120 — Danemarcei, 78 — Norvegiei și 200 Italiei. Prețul pe „bucată“ ajunge pînă la 1 700 000 mărci (în raport cu seria de fabricație).

Heinz Hambrusch este unul din experții firmei „Merex GmbH“. Expert în producere de arme și, se afirmă, expert în vînzarea lor. El a rostit o pledoarie pentru negoțul de armament. Renunțarea la acest negoț — este de părere Hambrusch — ar fi de natură să „slăbească“ apărarea Occidentului. Pledoaria lui a avut un mobil precis: înlăturarea barierelor din calea unor afaceri de anvergură. Arme vest-germane se vînd în 50 de țări. Navele au debusee mai îndepărtate: Argentina, Tailandă, Indonezia. Se vînd și avioane. Aparat pe care Bundeswehrul le-a scos din uz au fost folosite în cursul războiului indo-pakistanez din 1971. Există și un export aflat în categoria „obișnuitului“: arme ușoare și muniții. În sfîrșit, aceeași publicație vest-germană semnalează un gen de vînzări „fără probleme“ — cele de... fabrici de armament. În privința aceasta nu există restricții. Uneori, exportul de armament provoacă încercături politico-diplomatice. Atunci poate deveni necesar un proces. Firma „Merex GmbH“ a fost chemată în fața justiției pentru vînzări de arme neautorizate. Conducătorii firmei au reușit să fie absolviți de pedeapsă deoarece „afacerile neautorizate“ erau — sugerează „Die Zeit“ — în secret... autorizate. Evident, la tactica „ochilor închiși“ se renunță cînd tranzacțiile devin compromițătoare...

La Bonn, se constată că vînzările de arme constituie „o alternativă atractivă“, dar se preferă rețineri, amînîndu-se că exporturile franceze, în acest domeniu, au fost, în 1974, de... 30 de ori mai mari! („The Financial Times“). În Franța, doar 20 la sută din materialul militar (270 000 persoane angajate în ansamblu) este realizat în întreprinderi aparținînd statului. „Le Nouvel Economiste“ semnală că, în producția realizată de firme particulare figurează nu numai avioanele societății Dassault-Bréguet, rachetele Matra, radarurile Thomson — C.S.F. sau vehiculele blindate Panhard-Levassor, ci și turelele A.M.X., fabricate la Creusot-Loire, armele ușoare Manurhin, munițiile Luchaire etc. Nume ce au devenit binecunoscute, legate de afaceri mai mult sau mai puțin cunoscute. Navigația pe aceste ape tulburi este, totdeauna, periculoasă. Magnații industriei de armament nu sînt, însă, niște începători. „Mondo economico“ opinează că, astăzi, „comerțul cu arme este mijlocul ideal de echilibrare a balanței de plăți a țărilor industrializate din Occident“. Arme, politică, finanțe... Un labirint din care nu se poate ieși. Mai ales cînd intervin și factori imprevizibili. „Le Nouvel Observateur“ a-

Tancul „Leopard“. Un singur exemplar costă pînă la 1 700 000 mărci vest-germane...

mintea declarația făcută, în 1973, de unul din responsabili principali ai exportului de arme al Franței, Hugues de L'Estoile. El a relatat cum tentativa franceză de a vinde la Beirut șase elicoptere „Puma” a eșuat. Neașteptatul eșec s-a datorat intervenției... nuntului apostolic Alfredo Bruniera, care a pledat cauza firmei concurente: o societate italiană „Agusta-Bell”. Comisionul de rigoare, pentru că orice afacere cu arme implică un comision, a ajuns, în modul cel mai firesc, în seifurile bisericii.

INTERMEDIARUL. Proliferarea tranzacțiilor cu arme a adus în scenă un personaj care ar putea fi etichetat „domnul comision”. Despre acest tip de intermediar care depistează pe amatorii de armament și stabilește legătura cu furnizorii, învăluind afacerile cu discreția indispensabilă, s-au aflat destule amănunte grație scandalului „Lockheed”. Practica nu este o creație a companiei „Lockheed” — poate pretinde doar că a dovedit un plus de imaginație în tehnica atât de veche a corupției.

„Domnul comision” are rolul unui ecran protector. Numele său trebuie să ascundă amănuntele mai delicate ale aranjamentelor. Prin intermediul lui, sume importante ajung în Elveția. „Dacă nu există poliție fără informatori, nu pot să existe nici vânzări de arme fără intermediari” — scria Eric Gerdan în cartea sa. A dovedit-o Adnan Khashoggi, fost student al universității americane Stanford, proprietarul a două bănci în California și a unor castele, apartamente și iahturi în Franța, om de afaceri ale cărui birouri sînt instalate la Paris, Londra și Beirut. Fiul unui simplu medic, el a ajuns posesorul averii pe care „Le Point” o evaluează la mai mult de un miliard de franci francezi. Începutul carierei l-a făcut în 1961, cînd în cursul războiului din Yemen a furnizat arme regalștilor lui Al Badr. Cîțiva ani mai tîrziu, a devenit o notorietate în materie. „Northrop” îi asigură — pentru un singur contract — un comision de... 45 milioane dolari. Vânzarea a 149 tancuri A.M.X.30 îi aduce 25 milioane franci francezi. „Domnul comision” n-are prefe-

rințe pentru furnizori. Face afaceri cu orice firmă. Cu o singură condiție: a asigurării cecului în cont personal.

CAUZA REALĂ. În Congresul S.U.A. se înmulțesc vocile favorabile impunerii unui plafon asupra licențelor de export în materie de arme. Se tînde să se limiteze acest export la... 9 miliarde de dolari anual. Cifra este, în continuare, mult prea înaltă — consideră „New York Times” — dar constituie un început în direcția rațiunii.

În fond, problema nu este doar cea a unei legislații care să blocheze comerțul cu echipament militar. Legile de acest gen, oricît ar fi ele de bune, nu pot să modifice o realitate extrem de îngrijorătoare. Tranzacțiile incriminate se amplifică pe fundalul cursei înarmărilor. Aceasta este veritabila sursă a fabuloaselor afaceri. „Domnul comision”, furnizorii săi, „Interarms” al lui Cummings sau „librarul” din Stuttgart sînt creații ale unei politici care a făcut din înarmare elementul ei central.

Eugeniu Obrea

Poate fi minimalizat un război nuclear?

În pofida analizei voit „riguros științifice”, un recent studiu american asupra urmărilor pe care le-ar avea, pentru umanitate, un război atomic a stîrnit vii reacții în rîndul opiniei publice din S.U.A. (Federația oamenilor de știință americani l-a caracterizat drept „iresponsabil”, datorită concluziei la care ajunge). Pentru că, după ce zugrăvește efectele de-a dreptul apocaliptice ale unei asemenea conflagrații, comisia de experți a lui „National Science Foundation”, care a elaborat studiul, cheltuiind în acest scop modesta sumă de 56 000 dolari, afirmă cu seninătate că războiul nuclear n-ar fi, totuși, atît de pustiitor cum se crede și că umanitatea l-ar putea suporta!

Studiul, intitulat „Consecințele globale, pe termen lung, ale exploziilor multiple provocate de armele nucleare”, pornește de la evaluarea unui război în care ar fi folosit jumătate din totalul arsenalului atomic acumulat în prezent pe Terra. Puterea de deflagrație aplicată ar fi, în acest caz, de 10 miliarde tone TNT (bomba de la Hiroșima avea o forță de explozie de 20 000 tone TNT; bombe, proiectilele, grenadele și toate celelalte corpuri explozive folosite în cel de-al doilea război mondial au totalizat o forță explozivă de 3 pînă la 4 milioane tone TNT); cifrele nu lasă nici o îndoială asupra faptului că un asemenea război, prin capacitatea sa distructivă, ar duce, de exemplu, spre catastrofa un teritoriu de întinderea Europei, Americii de Nord și Asiei. Pentru eventuale supraviețuitori și prima generație de după conflagrație — arată experții — ce au elaborat studiul — cazurile de îmbolnăvire de cancer, ca urmare a contaminării radioactive, vor spori cu două procente, iar tulburările genetice — cu 0,22 pînă la 2,2 la sută, aceste valori scăzînd la jumătate după a patra generație. Consecințele exploziei celor 10 miliarde tone de TNT se vor răsfîrța, însă, asupra întregii vieți de pe Terra. Același studiu arată, astfel, că stratul de ozon al atmosferei, care se ridică pînă la 20-30 kilometri înălțime, protejează solul de radiațiile ultraviolete

emanate de Soare. Orice reducere a densității acestui strat protector ar avea urmări devastatoare asupra tuturor ființelor. Dacă stratul de ozon va fi redus, ca efect al războiului atomic, cu 50 la sută, numărul cazurilor de cancer al pielii — exemplifică oamenii de știință — ar crește, pentru aproape o jumătate de secol, cu 10 la sută. Sfera de foc ce se ridică după detonarea atomică transportă reziduuri și oxizi nocivi în stratosferă. Potrivit geofizicienilor, distrugerea stratului de ozon poate avea o asemenea proporție, încît urmările, chiar pentru zonele neafectate direct de explozie, să fie catastrofale. Întrucît reducerea ozonului nu poate fi limitată local. Radiațiile ultraviolete ar deveni atît de puternice, afirmă aceștia, încît orice ființă ce s-ar încumeta să stea în aer liber, după 10 minute ar suferi arsuri solare greu de vindecat. Cei mai afectați vor fi, desigur, copiii, a căror constituție corporală este mult mai vulnerabilă decît a adulților. Lista consecințelor războiului atomic oferită, în acest sens, este și mai zguduitoare: apariția, cu precădere, a unor grave boli sanguine; anomalii de creștere și dezvoltare; tulburări mentale; modificări degenerative ale țesuturilor; atrofierea vederii; modificări ale glandei tiroide; cancer al pielii și al oaselor; îmbătrînire prematură.

Exploziile atomice, incendiile, căderile radioactive vor provoca pagube incalculabile agriculturii. S-a calculat, astfel, că, în urma unui război atomic de dimensiunea celui menționat în studiu, ar fi distruse, în proporție de 70 la sută, culturile de cereale aflate pe Pămînt. De asemenea, turmele de animale ar dispărea — boli radioactive decimîndu-le și pe cele aflate în zone extrem de îndepărtate de locul exploziilor. Flagelul foametei va desăvîrși, astfel, „opera” bombardelor atomice. La toate acestea se vor adăuga, invariabil — relevă studiul american — schimbări climatice importante, de lungă durată, regiuni întinse, inițial fertile, din zona conflictului, devenind stepe sau semideserturi. Ploile radioactive ce vor cădea aici vor

face, practic, imposibilă o viață normală.

La capătul prezentării tuturor acestor date, studiul american menționat desprinde o concluzie cel puțin ciudată și, în tot cazul, în contradicție evidentă cu imaginea pe care o oferă despre războiul atomic: în ciuda terribelilor perturbări, echilibrul ecologic al Pămîntului se va reface într-o perioadă de 25 de ani; o regenerare a pămînturilor transformate în deșert și o repopulare a spațiilor lipsite de viață pot avea loc; este mai mult decît probabil că umanitatea nu va dispărea în acest infern.

Federația oamenilor de știință americani a apreciat studiul, așa după cum arătam, ca lipsit de responsabilitate, deoarece concluzia degajată este falsă: urmările ecologice și geofizice ale unui asemenea război nu pot fi estimate și, în mod absolut sigur, acesta este mai distrugător decît se afirmă în lucrare. Fred Ikles, director al Oficiului american de dezarmare, atrage, de asemenea, atenția asupra gravității ignorării riscurilor reale ale unui război nuclear, a diminuării dimensiunilor pe care le-ar avea consecințele sale.

Concluzia studiului efectuat de comisia de experți a lui „National Science Foundation” frizează absurdul, relevă numeroase ziare americane, ea nu servește decît unui scop: să minimalizeze primejdia unui război nuclear, furnizînd și un argument „științific” celor cîtorva apologeti ai unei confruntări atomice limitate. Aceștia, sfidînd rațiunea, cel mai elementar bun simț, au început să calculeze, de cîtăva vreme, cu glas tare, morții, distrugerile și pe cei ce, eventual, vor rămîne. Cum, în ce condiții și dacă vor rămîne — nu contează. Umanitatea, probabil, nu va dispărea, spun ei. O probabilitate deci, subsumată iresponsabil unui preț inacceptabil pentru oameni. Căci, afirmă o declarație a Conferinței Pugwash, la care au luat parte cercetători reputați din domeniul științelor naturii, un război atomic „ar distruge cea mai mare parte a populației globului și ar periclita, în mod grav, premisele pentru existența supraviețuitorilor”. Perspectiva asupra unei lumi, care a trecut printr-o conflagrație nucleară, este sumbră, chiar dacă vor exista supraviețuitori. Chimistul american Linus Pauling, laureat al Premiului Nobel, avertizează: „Este posibil ca specia umană, așa cum o cunoaștem, să nu mai poată exista”.

Vasile Crișu

E.C.O.S.O.C. și codul de conduită al întreprinderilor transnaționale

Correspondență de la Eugen Pop

Capitala peruană găzduiește, în aceste zile, cea de-a doua sesiune a E.C.O.S.O.C. consacrată problemei întreprinderilor transnaționale. Tematica de mare interes a reuniunii se impune ca un punct important pe agenda problemelor majore examinate, în ultimii ani, în diferite forumuri internaționale, consacrate elaborării unor reglementări, pe baze noi, a raporturilor economice mondiale. Făurirea unei noi ordini economice în lume a devenit un obiectiv central al marilor întâlniri internaționale (amintim, dintre acestea, sesiunea O.N.U.D.I. și Conferința ministerială a țărilor nealiniate, care au avut loc, în 1975, la Lima, și recenta reuniune de la Manila a țărilor din „Grupul celor 77”), iar activitatea Organizației Națiunilor Unite reflectă — prin documente de mare însemnătate ale Adunării Generale și prin diferite acțiuni specifice — impulsivitatea dialogului necesar pentru atingerea acestui obiectiv. Una din acțiunile specifice întreprinse de O.N.U. pe linia acestor eforturi o reprezintă înființarea comisiei E.C.O.S.O.C. pentru activitatea societăților transnaționale. În perioada dintre prima sesiune și cea actuală, de la Lima, s-a constituit și un organism de studiu al E.C.O.S.O.C.: Centrul de cercetări și informații în legătură cu întreprinderile transnaționale.

Problema principală de pe ordinea de zi a sesiunii este stabilirea liniilor călăuzitoare ale unui proiect de cod referitor la comportamentul societăților transnaționale, care, pornind de la legislațiile naționale în materie, ar trebui să imprime norme generale pentru activitățile și operațiile desfășurate de asemenea societăți, prin eliminarea acelor practici identificate de tot mai multe țări, care lezează interesele naționale și suveranitatea acestor state.

În cuvântarea ținută la cea de-a doua sesiune a E.C.O.S.O.C. de Klaus Sahlgren, directorul Centrului de cercetare și informații, au fost expuse datele principale ale situațiilor și problemelor care au condus la examinarea activității societăților transnaționale de către O.N.U. Prin marea lor potențial economic și tehnologic, aceste companii pot avea un rol important în sprijinul eforturilor desfășurate de țările în curs de dezvoltare pentru accelerarea progresului lor, a arătat aceasta. „Constituie, însă, un motiv de îngrijorare faptul că respectivele potențiale sînt dirijate în alte direcții, prin procesele centralizate de adoptare a deciziilor. Se constată, cu tot mai mare frecvență, consecințele activității societăților transnaționale asupra suveranității politice și economice a națiunilor și asupra relațiilor dintre guverne”.

Reuniunea E.C.O.S.O.C. de la Lima a supus unui aspru rechizitoriu acele practici nocive ale societăților transnaționale care lezează interesele naționale și frînează progresul țărilor în curs de dezvoltare.

Într-o lucrare de sinteză pregătită pentru sesiune — „Cercetări asupra societăților transnaționale” — se menționează că „aceste societăți afectează diviziunea internațională a muncii, repartizarea internațională a resurselor, sistemul comercial internațional și sistemul monetar internațional”. Totodată, constituie obiect de preocupare, pe plan internațional, efectele „puterii monopolurilor: exploatarea și dependența”. Cuvîntarea rostită la inaugurarea sesiunii de ministrul relațiilor externe al Republicii Peru, Miguel Angel de la Flor, cuprinde o serie de date ilustrînd această uriașă putere de influență a corporațiilor transnaționale, care controlează între 20 și 30 la sută din totalul producției și comerțului pe plan mondial, cu posibilitatea și pericolul ca aceste societăți să poată interveni în luări de decizie „pînă în prezent rezervate exclusiv statelor, ceea ce ar determina serioase consecințe pentru pacea și securitatea internațională”. Referindu-se la imixtiunea unor societăți transnaționale în treburile interne ale statelor și la mijloacele folosite pentru a-și asigura avantaje (inclusiv prin corupție), ministrul de externe peruan atrăgea atenția asupra faptului că „acțiunea acestor întreprinderi tinde, adesea, să depășească limitele terenului economic, pentru a deveni un element de influență în politica statelor și un factor de slăbire a stabilității proceselor naționale înaintate din unele țări ale lumii a treia. În prezent, asistăm la investigarea activității diferitelor corporații, care au intervenit, prin corupție și imoralitate, în viața politică a unor țări”.

Prin obiectivul său principal — pregătirea jaloanelor unui cod de conduită pentru întreprinderile transnaționale — sesiunea E.C.O.S.O.C. își propune să emită principiile și normele care să exprime complementul, pe plan internațional, al măsurilor pe care le iau statele pentru reglementarea activității acestor întreprinderi pe teritoriile lor (etatizări ale resurselor naturale, legislații privind consolidarea și extinderea controlului național în diferite

sectoare ale vieții economice și financiare, folosirea eficientă a pîrghiilor fiscale etc). Încă la sesiunea anterioară a E.C.O.S.O.C., 11 țări latino-americane au prezentat un document care formulează principii propuse pentru proiectul unui astfel de cod. În convergență cu tezele din acest document, majoritatea delegațiilor au avansat idei și propuneri referitoare la normele de conduită ale societăților transnaționale în țările unde își desfășoară operațiile. Elementele comune ale acestor propuneri prevăd următoarele norme pentru societățile transnaționale: să se conducă după legile și reglementările din țara-gazdă, iar în caz de litigiu să se supună jurisdicției tribunalelor din țara respectivă; să acționeze în conformitate cu politicile naționale de dezvoltare, să respecte obiectivele și prioritățile acestora, contribuind la realizarea lor; să se abțină de la orice fel de obstrucție în fața exercitării plene a dreptului suveran pe care îl are fiecare țară asupra resurselor sale naturale și de la orice formă de amestec sau de interferență în treburile interne ale acestor țări sau în relațiile lor cu alte state; să contribuie la dezvoltarea capacităților științifice și tehnologice din țara-gazdă; să se abțină de la practici comerciale restrictive.

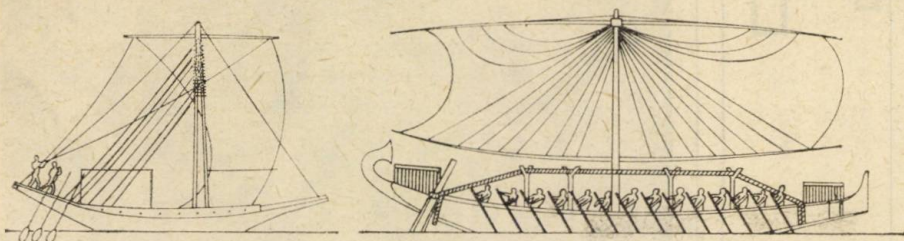
Necesitatea unui cod de conduită pentru întreprinderile transnaționale și principiile care trebuie să stea la temelia reglementărilor proiectate întrunesc majoritatea opiniilor exprimate de țările în curs de dezvoltare și de unele țări cu economie dezvoltată. Totodată, date fiind implicațiile multiple ale problematicei abordate, se manifestă și poziții diferite. Se exprimă, însă, încrederea că dialogul de la actuala sesiune și continuarea lui vor putea explora resursele consensului și în probleme controversate, cum ar fi caracterul însuși al codului — obligatoriu sau declarativ. Un punct de vedere, potrivit căruia normele unui asemenea cod ar trebui să depășească aria întreprinderilor transnaționale, nu a avut audiență, precizîndu-se că întreprinderile de stat și cele autentice multinaționale, care s-au constituit în cadrul cooperării, au un conținut diferit și nu pot fi echivate cu societățile transnaționale.

Rezultatul esențial al acestei sesiuni ar trebui să fie un acord privind prioritatea pe care trebuie să o aibă în activitatea E.C.O.S.O.C. formularea codului.

Se consideră că, pe baza unei proceduri realiste, E.C.O.S.O.C. va putea parcurge fazele de finalizare a misiunii încredințate, care — în contextul general al eforturilor pentru o nouă ordine economică internațională — trebuie să contribuie — așa cum se relevă în mesajul adresat reuniunii de la Lima de către secretarul general al O.N.U. Kurt Waldheim — „la o prosperitate economică mai universală și echitabilă”.

Președintele Valéry Giscard d'Estaing și soția sa, împreună cu șeful Issa Bin Salman Al Khalifah, în cursul vizitei la Paris a șefului Bahrainului

Nava cu pînă pătrată a egiptenilor din anul 2500 î.e.n. (stînga) nu putea naviga decît cu vîntul din spate. Revoluția tehnică intervenită un mileniu mai tîrziu — pînă și plan de derivă echilibrate (dreapta) — permitea corăbiilor să navigheze pe orice timp

Înconjurul Africii acum 2500 ani

Pierrette Posmowski

Reconstituită în secolul al XX-lea, o corabie egipteană din mileniul al doilea î.e.n. — „Pount” — va reface lunga călătorie în jurul Africii, pe care probabil au efectuat-o fenicienii din timpul faraonului Néchao II (609—594 î.e.n.), pentru a încerca să răspundă, astfel, la întrebarea ce preocupă de mai mult timp pe istorici: corăbiile din antichitate erau ele desul de „maritime” pentru a realiza marile călătorii pe care le consemnează istoria?

Un grup de specialiști francezi, animat de un fost marinăr pe submarine, André Gil-Artagnan, și de către arhitectul naval René de Tauriac, este convins că da. În 1977, acest grup va face o experiență coborînd de-a lungul coastelor Africii orientale, de la Marea Roșie, ocolind Capul Bunei Speranțe de la est la vest, pentru a urca din nou pe litoralul occidental și a ajunge în Egipt prin Strimtoarea Gibraltar.

Înfăptuită în anul 600 î.e.n., prima expediție în jurul Africii este o performanță extraordinară, dacă ne gîndim că a fost efectuată pe mări pînă atunci necunoscute, de-a lungul unor coaste neospitaliere și într-un climat deosebit de nefavorabil. Iată relatarea făcută de către istoricul grec Herodot, un secol și jumătate mai tîrziu: „Libia (adică Africa) este, după cum știm, în întregime înconjurată de mare, în afară de locul unde ea se leagă de Asia. Regele Egiptului Nécôs (Néchao) ne-a vorbit primul despre aceasta: după ce a terminat străpungerea canalului de la Nil la Marea Roșie, a trimis vase construite de fenicienii, cu misiunea de a reveni în Egipt prin Coloanele lui Hercule (Strimtoarea Gibraltar) și prin Marea Septentrională (Mediterrana).

Plecați din Marea Eritree, fenicienii au parcurs Marea Meridională: toamna au debarcat pe coasta Libiei, au însămintat și au așteptat recoltarea griului; după secerat s-au întors din nou pe mare.

Au trecut, astfel, doi ani; al treilea an

au ajuns din nou la Coloanele lui Hercule și s-au întors în Egipt.

Au comunicat un fapt pe care eu îl consider de necrezut: înconjurînd Libia, au spus ei, au avut soarele în dreapta”.

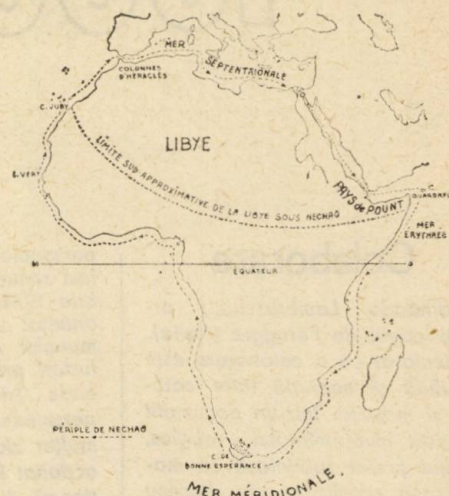
Ne-a parvenit o povestire despre o altă călătorie africană: în anul 500 î.e.n., cartaginezul Hannon ar fi coborît de-a lungul litoralului de nord-vest pentru a fonda noi orașe și, în același timp, să exploreze coasta. Expediția sa, după unii istorici, ar fi ajuns pînă în Camerun.

Aceste povestiri nu se referă, totuși, la problema întoarcerii către nord, de-a lungul coastei Africii occidentale, între Senegal și Maroc, pentru a ajunge din nou în Mediterana. Or, pentru mulți istorici, acest traseu era imposibil pe calea mării, forța vînturilor care suflau tot timpul anului între Capul Verde și Capul Juby constituind o barieră de netrecut pentru navele din antichitate cu pînă pătrată și cu cîrmă.

De fapt, primele corăbii cu pînă nu puteau folosi decît vînturile din spate, pînă pătrată și amplasarea ei pe navă nu permitea nici o altă posibilitate. Pentru a merge contra vîntului, atunci cînd nu era prea puternic și cînd traseul nu era prea lung, navele erau propulsate cu rame.

Dar, la jumătatea celui de-al doilea mileniu î.e.n., a intervenit o revoluție în tehnologia marină, odată cu descoperirea echilibrului indispensabil între pînă și planul de derivă (constituită de către partea scufundată a carenei și suprafața cîrmelor). De atunci, pînă a devenit motorul principal, făcînd astfel posibilă navigația pe orice timp.

Arheologia a dat la iveală o relatare scrisă pe piatra unui templu egiptean, despre o expediție maritimă, de lungă distanță, înfăptuită de către navele de acest tip către țările de la ieșirea din partea de sud a Mării Roșii, în anul 1500 î.e.n.

Nava „Pount” intenționează să refacă lunga călătorie în jurul Africii, pe care probabil au efectuat-o fenicienii din vremea faraonului Néchao II (609—594 î.e.n.)

Pentru ochiul exersat al specialiștilor, aceste corăbii reprezentate pe basoreliefurile din templul funerar al reginei Hatshepsout, de la Deir-el-Bahari, lângă Karnak, posedau toate calitățile cerute de velierele pentru mări adînci. Preciziunea detaliilor desenului și exactitatea proporțiilor redată de către artistul antic l-au îndemnat pe André Gil-Artagnan să aleagă acest model printre diversele reprezentări de nave din această epocă.

Constructorii și-au propus să-l reconstituie în mărime naturală — 24 m lungime — și să refacă pe această ambarcațiune călătoria lui Néchao, înconjurînd Africa și înfruntînd alizeele de nord-vest. Desfășurată pe doi sau trei ani, cu numeroase escale, această călătorie de aproximativ 30 000 km, prin Marea Roșie, Capul Guardafui, Capul Bunei Speranțe, Capul Verde și Gibraltar, va da loc la numeroase studii: arheologice, biologice, medicale, antropologice, lingvistice etc. Va fi realizat un film documentar, iar jurnalul de bord va fi publicat la sfîrșitul expediției. Nava „Pount” va transporta un echipaj de 8 pînă la 10 persoane, dintre care un doctor, un chimist, un arheolog și un lingvist.

Plecarea din Egipt este prevăzută pentru vara anului 1977. Dar, încă de pe acum, s-a constituit o asociație „Pount”, grupînd universitari, reprezentanți ai marinei franceze și diverși specialiști, sub conducerea egiptologului Jean Yoyotte. Analiza minuțioasă a basoreliefurilor a permis lui René de Tauriac să regăsească nu numai liniile de formă ale navei egiptene, ci să redescopere și secretul asamblării carenei prin procedeul „chilă-parimă”. Această tehnică, proprie Egiptului antic, menține nava întinsă ca un arc pentru a compensa absența unei chile rigide.

Din aceste studii a rezultat nava „Pount”, replică fidelă a navei antice, a cărei machetă a fost supusă unor probe riguroase la bazinul de încercări din Paris și în navigația în ape libere. S-ar putea crede — și experiența lui A. Gil-Artagnan ar putea să o dovedească — că navele din antichitate puteau foarte bine să urce, înfruntînd alizeele, coasta occidentală a Africii.

(Din Informations UNESCO)

Colaborare

Ferdinando Lambruschini, arhiepiscopul de Perugia (Italia), a declarat că o colaborare este posibilă și normală între catolici și marxiști. Într-un document adresat învățământului religios, înaltul prelat subliniază că majoritatea catolicilor din dieceza sa doresc „o transformare socialistă a societății italiene” și că, în consecință, o acțiune comună cu marxiștii este posibilă.

Demografie

Anuarul demografic al O.N.U. pe anul 1974, apărut zilele acestea, indică următorul clasament, în ordine descrescândă, a celor mai populate 20 de țări din lume: R.P. Chineză, India, U.R.S.S., S.U.A., Indonezia, Japonia, Brazilia, Bangladesh, Pakistan, R.F.G., Nigeria, Mexic, Marea Britanie, Italia, Franța, Filipine, Tailanda, Turcia, Egipt, Spania. Tot din acest anuar aflăm că recordul mondial de durată medie a vieții îl deține Suedia cu peste 77 de ani la persoane de sex feminin și respectiv 75 ani la persoane de sex masculin.

Furt

Două persoane au fost inculpate vinerea trecută de un tribunal londonez de furtul unor documente aparținând primului ministru britanic Harold Wilson. Disparația acestor documente — benzi magnetice, fotografii, hirtii

personale și acte fiscale — a fost semnalată poliției în octombrie 1974. Premierul britanic a anunțat ulterior în Camera Comunelor că au fost comise opt furturi prin efracție în locurile unde își păstra documentele personale. După opinia mai multor ziare britanice, hoții au acționat la comanda unor colecționari de arhive istorice.

Caricatura, reprodusă după „Chicago Sun Time”, se referă la lipsa de măsuri pentru protecția împotriva poluării din unele întreprinderi americane. Dialogul, explicație a caricaturii, este: — „Nu mai trăim noi mult pe aici, dar s-ar putea să murim boagați”

Recrutare

Revista americană bilunară „Shotgun News” din Hastings, statul Nebraska, a publicat recent un anunț prin care se caută spre angajare „combatanți în bună formă fizică pentru a servi sub contract” într-o „fostă colo-

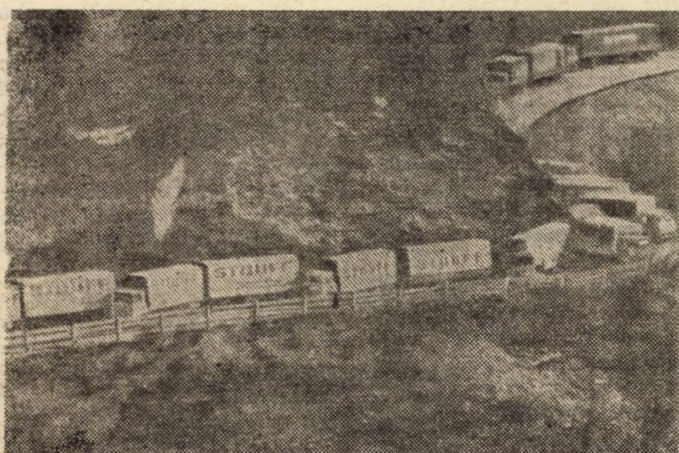
Recent, primul secretar al Partidului Socialist Francez, François Mitterrand, a făcut o vizită în Algeria, unde s-a întâlnit și a avut o convorbire cu președintele Houari Boumediene

Armament

Cheltuielile militare din întreaga lume au atins, în 1975, cifra record de 300 miliarde de dolari, față de 270 miliarde în 1974. Un studiu particular, realizat de Asociația pentru controlul armelor și Institutul pentru ordine mondială, arată că, în decursul ultimilor 15 ani, cheltuielile militare mondiale au înregistrat o creștere globală de 45 la sută. Sporul cel mai ridicat a fost înregistrat în Orientul Mijlociu, unde cheltuielile militare au crescut de opt ori, comparativ cu anul 1960.

Foamete

Un sfert din populația Nigerului este sinistrată și riscă să cunoască flagelul foametei începând din luna mai — se indică dintr-o sursă oficială de la Niamey. După mai mulți ani de secetă, Nigerul a cunoscut, în ultimul timp, o invazie de șobolani și greieri care au devastat mii de hectare de terenuri cultivate.

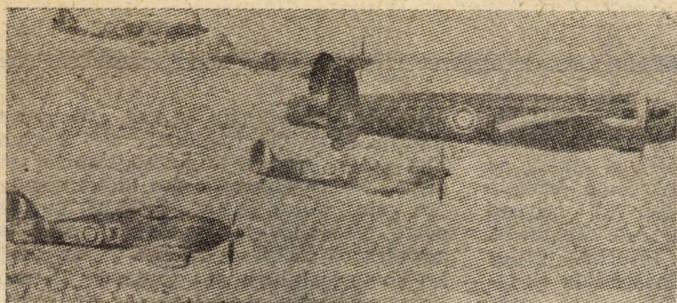

Chamonix (Franța): 1500 de șoferi de autocamioane aflați în grevă au blocat, cu vehiculele lor, intrarea marelui tunel de sub Mont Blanc, pentru a-și susține revendicările

nie anglofonă”. Anunțul propune celor interesați de a deveni mercenari să trimită unei societăți particulare din Highlands 5 dolari pentru a primi tabelul de solde în vigoare în... armata rhodesiană, însoțit de un contract de angajare.

O platformă pentru exploatarea petrolului s-a răsturnat în plină mare, în dreptul coastei norvegiene, în timp ce era remorcată spre unul din zăcămintele de aur negru din Marea Nordului. Accidentul s-a soldat cu moartea a șase persoane

Acești veterani ai celui de-al doilea război mondial — un bombardier greu „Lancaster”, escortat de patru avioane de vânătoare „Spitfire” și „Hurricane”, celebre în timpul luptelor aeriene din 1939-1945 — s-au ridicat în văzduh, într-un ultim zbor, de la baza din Norfolk spre muzeul forțelor aeriene britanice de la Coningsby

Violență

Valul de violență care caracterizează viața politică din Tailandă, aflată în campanie electorală, a făcut recent o nouă victimă în persoana secretarului general al partidului socialist, asasinat, la Bangkok, în plină noapte, de persoane necunoscute. Boonsanong, în vîrstă de 39 de ani, profesor de sociologie la universitatea din capitala thailandeză, și-a adăugat numele pe lungă listă de asasinate și atentate din ultimul timp, vizînd persoane de stînga sau moderate, opuse extremei drepte.

Corupție

Cazul „Lockheed” se completează zi de zi cu noi relații privind gradul de extindere al corupției. După cum relatează ziarul american „Arizona Republic”, mai mulți coloneli din forțele aeriene ale S.U.A. au primit „gratificații” regulate în valoare de 10 000—20 000 de dolari de la firma „Lockheed” și de la alte societăți de construcții aerospațiale. Ziarul afirmă că ofițerii care primeau gratificații de la „Lockheed”, „Northrop” și „Boeing”, aparțineau „grupurilor de consilieri ai ajutorului militar” (MAAG) staționați în țările membre ale N.A.T.O., în-

sărcinați să informeze asupra performanțelor și caracteristicilor diferitelor tipuri de avioane.

Telefonul

Adevăratul inventator al telefonului ar fi un italian, pe nume Antonio Meucci, afirmă societatea istorică italiană din America. Meucci ar fi construit un telefon cu cinci ani înaintea lui Alexandre Graham Bell, a cărui invenție urmează să-și sărbătorească centenarul anul acesta. Societatea respectivă susține că Antonio Meucci a depus brevetul său sub numele de „teletrofono” în anul 1871.

Protest

„Comitetul de acțiune european pentru protecția focilor și a altor animale cu blană” (CADAP) a publicat, săptămîna trecută, la Geneva, un comunicat împotriva relucrării vinătorii de foc, începînd de la 12 martie. Această vîntoare, practică îndoeșbi de vasele norvegiene, se desfășoară în apele internaționale, în largul peninsulei Labrador, și provoacă anual, conform comunicatului amintit, 157 000 victime printre focile „stelate” și 15 000 printre focile „cu capșon”. Se consideră că foca „stelată” va dispărea total în 10—15 ani dacă exterminarea ei va continua în acest ritm.

Asistență

Un program de asistență economică de un miliard de dolari pentru Egipt, în anul 1977, a fost stabilit de guvernul american — a comunicat Abou Ismail, ministrul egiptean al finanțelor, la sfîrșitul unei întîlneri cu ministrul american al finanțelor publice, William Simon. Acesta din urmă a vizitat săptămîna trecută mai multe capitale din Orientul Mijlociu, printre care și Cairo. Ministrul egiptean a declarat că aplicarea programului respectiv depinde de aprobarea Congresului S.U.A. După cum se a-

rat somnul locuitorilor orașului de la poalele celebrului vulcan, într-una din nopțile săptămînii trecute, provocîndu-le dureri de cap și grețuri. Pompierii, poliția, salvarea, urgența au fost mobilizate în miez de noapte, fără însă a se reuși identificarea originii misterioasei miresme, care s-a evaporat singură în zori. Ipotezele avansate au fost următoarele: un dezinfectant puternic utilizat pentru curățirea străzilor; niște nori chimici aduși de vînt cine știe de unde; sau deversarea de către un elicopter, în slujba reclamei, a unui produs cu parfum primăvărat.

Mike Mansfield, de 23 de ani fără întrerupere membru democrat al Senatului american și actualul lider al majorității, a anunțat că renunță de a mai candida pentru un viitor mandat

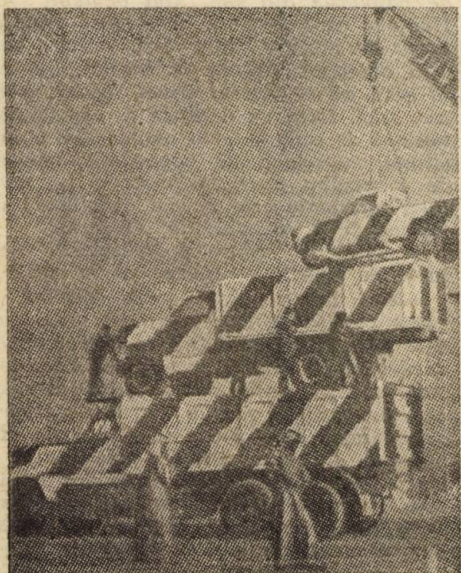
nunță, la Cairo a fost semnat de asemenea un acord de asistență alimentară americano-egiptean în valoare de 76,2 milioane dolari, rambursabili pe o perioadă de 19 ani. Conform acestuia, S.U.A. vor livra Egiptului 500 000 tone de făină și grîu.

Alarmă

De data aceasta, nu Vezuviul a fost acela care a alarmat populația Neapoleului, ci un misterios parfum de mimoze care a tulbu-

Monedă

Guvernul Guineei-Bissau a hotărît să emită o monedă proprie care să înlocuiască moneda portugheză aflată în circulație din timpul stăpînirii coloniale. Conform deciziei respective, se va pune capăt, în mod practic, activității Băncii naționale de peste mări, portugheză, care avea responsabilitatea operațiilor financiare și dreptul de a emite monedă. Noua monedă a Republicii Guineea-Bissau se va numi peso-guinee.

În Kuwait, a fost deschis luna trecută primul salon automobilistic din istoria emiratului. Peste 200 000 de persoane l-au vizitat în decurs de zece zile, luînd cunoștință de 50 noi modele de autoturisme ale producției mondiale. Pe o platformă din exteriorul pavilionului au fost expuse tipuri noi, de autocamioane grele prezentate cu originalitate, după cum se vede din fotografia pe care o reproducem

„Arcomat” — satelit artificial de telecomunicații a cărui fotografie a fost făcută la Centrul de studii al societății MBB de la Ottobrunn-München (R.F.G.) — are o greutate de 900 kg și poate retransmite 3 000—4 000 de comunicații telefonice, 20 programe radio și 2 programe de televiziune

ROMA

VENEZUELA ȘI SOLIDARITATEA LATINO - AMERICANĂ

CARACAS a fost sediul primelor lucrări la nivel tehnic și ministerial ale Sistemului Economic Latino-American (SELA). Este vorba de noua organizație latino-americană, născută la Ciudad de Panama, la 18 octombrie 1975, în scopul elaborării unei politici economice comune și a unor inițiative concrete ale tuturor celor 25 de țări latino-americane, inclusiv Cuba. Noutatea SELA constă tocmai în aceasta: ea nu mai este expresia sistemului inter-american, care a fost dominat, timp de decenii, de apăsătoarea prezență a S.U.A., ci un organism exclusiv latino-american, din care Cuba face parte cu drepturi depline. Latino-americanii, decepționați de „noul

dialog” promis, dar niciodată realizat, de vecinul lor din nord, s-au hotărât să se descurce singuri. Rapiditatea și elanul cu care au apărut și au fost create primele structuri ale SELA dovedesc că această necesitate era resimțită la toate nivelurile.

Miniștrii economiei ai tuturor țărilor membre s-au întâlnit la Caracas, la 12 ianuarie, și au aprobat un document programatic alcătuit din două părți. Prima parte conține linia de acțiune comună pe care latino-americanii intenționează să o promoveze în cadrul „grupului celor 77” de țări ale lumii a treia. A doua parte stabilește liniile de acțiune ale SELA pe 1976. Ea cuprinde programe de cooperare economică între țările din regiune, mecanismele interne ale SELA și strategiile de sprijin față de programele latino-americane ale cooperării. În ansamblu, este vorba de un volum de lucru și de hotărâri care au surprins chiar țările ce s-au întrunit. După cum a afirmat președintele Venezuelei, un volum de muncă ce, „până în urmă cu ceva timp, părea imposibil sau, în orice caz, greu de realizat”. În spatele acestor cuvinte stă o întemeiată mândrie a președintelui în urma activității desfășurate de diplomația venezueleană.

Analizând dinamismul Venezuelei pe scena latino-americană, se observă că aceasta urmărește două linii conducătoare paralele, independente. Una de politică internă; cealaltă, de strategie internațională în calitate de țară ce se situează pe locul trei în lume ca exportator de petrol. Din 1958 și până astăzi, Venezuela s-a dovedit una din țările latino-americane cu cea mai mare stabilitate politică. În acești ani, cele două mari partide de centru — Acțiunea democratică (AD) și Partidul Social Creștin (COPEI) — au alternat, în ordine, la putere, fără a suferi de pe urma crizei

generate de loviturile de stat, așa cum s-a întâmplat cu alte republici ale regiunii. Firește, s-a spus că fluxul constant al unor uriașe venituri petroliere a influențat asupra echilibrului intern, ceea ce, în mare parte, este adevărat. Totodată, însă, este adevărat și faptul că Andres Perez a înțeles și pericolul unei stagnări. Romulo Betancourt, din același partid cu Perez, a lansat, în anii '50, principiul că marile venituri din petrol trebuie reinvestite în dezvoltarea țării pentru a o face autonomă. Teoria la modă, pe vremea aceea, în America Latină, era relansarea, adică dezvoltarea industrială cu orice preț pentru înlocuirea importurilor.

Venezuela se afla într-o situație privilegiată: veniturile din petrol au evitat ca ea să contracteze datorii și, astfel, a putut să investească fără grijă. Rezultatele nu au fost, însă, pe măsura așteptărilor. Este adevărat, în 1974, țara avea cel mai înalt venit pe locuitor din America Latină (peste 1000 dolari), dar, fără îndoială, nu „decolase”. Inegalitățile continuau să fie uriașe, criza la sate rămăsese neschimbată, în ciuda reformei agrare, dezvoltarea industrială era prea lentă. S-a dat vina pe multe lucruri pentru explicarea fenomenului: deficiențe în administrație, organizare defectuoasă a transporturilor, lipsă de căi de comunicații, creșterea uriașă a zonelor „marginale”, creșterea disproporționată a importurilor bunurilor de consum, creșterea cheltuielilor curente ale guvernului, creșterea costului vieții într-un ritm mai înalt decât creșterea salariilor, rămânerea în urmă în executarea marilor proiecte, precum cel petrochimic. O analiză mai aprofundată a scos, astăzi, la iveală lipsurile „decolării” însăși. În câteva cuvinte, nu este suficient să se realizeze industrializarea pentru a determina „deco-

„Revoluția națională este și mai dificilă de îndeplinit

decît războiul de eliberare”

Lopo Do Nascimento
prim-ministru al R. P. Angola

Revista „Le Nouvel Observateur” a publicat o convorbire cu primul ministru angolez, Lopo Do Nascimento, în cadrul căreia au fost abordate o serie de probleme de mare interes. Reproducem mai jos ample extrase din acest interviu, realizat de René Backmann.

...Noi, în Angola — a subliniat Lopo Do Nascimento — beneficiem de bune condiții pentru a fi independenți. În timpul războiului de eliberare am menținut o politică de independență. Pe de altă parte, ca urmare a poziției noastre cheie, avem, față de întreaga Africă, o mare responsabilitate. Știm că poziția Angolei poate influența situația pe continent și, conștienți de acest fapt, sîntem decisi să menținem politica de independență și nealiniere. Angola va fi a angolezilor, ea va avea orientare progresistă, căci așa este și lupta noastră... Nu vrem să servim drept bază militară, indiferent despre cine este vorba. Cît privește facilitățile portuare de ordin militar sau civil, acestea vor depinde de acordurile viitoare. De mai mult timp, am stabilit că vom avea relații preferențiale și cu celelalte foste colonii portugheze și ne-am gîndit să practicăm aceeași politică și cu Portugalia. Sîntem dis-

puși, totodată, să dezvoltăm relații preferențiale cu vecinii noștri.

— Care va fi rolul proprietății private și cel al gestiunii naționale în economia angoleză?

— Există, bineînțeles, sectoare strategice care nu vor fi lăsate în proprietate privată, tocmai pentru a nu risca strangularea dezvoltării noastre. Toate aceste sectoare sînt menționate în programul economic al guvernului de tranziție.

— În reconstrucția economică și, în ge-

seama că au fost victime ale propagandei și înșelăciunii.

— Într-un recent interviu, un lider al M.P.L.A. considera ca sigură menținerea, cel puțin un anume timp, a etnismului. Sînteți de aceeași părere? Există, azi, o poziție între etniile care compun populația angoleză?

— După cum știți, în aproape toate statele africane există probleme etnice, probleme regionale. La noi, acestea sînt mai ascuțite în regiunile în care s-a desfășurat războiul de eliberare. Pe de altă parte, în perioada colonială, a existat, din partea portughezilor, o discriminare față de populația din sud. Sînt oamenii din Huambo care au venit în nord ca mînă de lucru de vînzare. Sînt, deci, reunite condiții obiective pentru ca aceste populații să aibă un sentiment tribal foarte puternic. Aici, totul va depinde de capacitatea noastră de a da tuturor angolezilor o conștiință națională, de capacitatea noastră de a rezolva problemele știind că revoluția națională este și mai dificilă de îndeplinit decît războiul de eliberare.

— Aveți în vedere posibilitatea unei lupte de guerilă — în special în sud?

— Nu. Luptele de guerilă implică anume condiții politice, sociale, ideologice, care nu există acum. Și care nu vor exista, dacă vom ști să rezolvăm problemele concrete ale populației. Fără ajutor popular, nu este posibilă guerila. Or, este vorba de o populație care n-a fost atinsă de războiul de eliberare și n-are nici tradiții de luptă. Din partea celor care ne sînt ostili și care au fugit în brusă se pot consemna, cîtva timp, agresiuni, acte de banditism, dar nu va fi o adevărată guerilă.

LE NOUVEL OBSERVATEUR

PARIS

neral, în viața Angolei, care va fi locul albilor angolezi? Credeți că unii dintre cei care au plecat, vara trecută, vor reveni? O doriți?

— Locul albilor, aici, va fi același cu locul negrilor. Mulți dintre ei au rămas, ei sînt angolezi ca și mine. Alții au plecat de teamă sau pentru că n-aveau conștiința liniștită. Plecînd, ne-au făcut un mare serviciu, intrucît acum avem posibilitatea să alegem dintre cei ce vor să vină, să primim tehnicienii de care avem nevoie și să-i refuzăm pe cei care au făcut rău Angolei. Dar mulți au revenit deja și mi s-a spus că, la Lisabona, există încă multe asemenea cereri. Oamenii și-au dat

larea" unei țări ; sînt necesare, totodată, o serie de reforme de structură : educație, impulsivitatea activității la sate, angajarea în producție a forței de muncă excedentare. Acestea sînt și obiectivele guvernului Perez, căruia, însă, nu i-a scăpat latura internațională a problemei : necesitatea de a acționa pe un plan mai larg, continental.

Perez a anunțat, cu doi ani în urmă, că veniturile excedentare ale Venezuelei vor fi investite, cu precădere, în America Latină. Primele contacte au avut loc cu țările cele mai apropiate : Mexicul, insulele din zona Caraibilor, republicile din America Centrală. În decembrie 1974, Venezuela a oferit apreciable ajutoare financiare, dînd naștere unei vaste zone de interese riverane în regiunea Caraibilor. Din aceste premise, s-a născut însăși ideea SELA, care a promovat și principiul solidarității latino-americane și al participării Cubei la procesul comun.

Un alt principiu a fost, de asemenea, legat de acest proiect : dreptul deplin de hotărîre asupra extracției și industriei petroliere. Conform vechilor contracte cu marile societăți internaționale (Creole, Texaco, Gulf, Shell etc), concesiunile petroliere ar fi ajuns la scadență în 1983. Perez a trecut prin parlament o nouă lege, care stabilea scadența la sfîrșitul lui 1975. La 1 ianuarie 1976, deci, Venezuela a obținut suveranitatea deplină asupra celei mai mari bogății a ei.

FRANCE NOUVELLE

Hebdomadaire central du parti communiste français

PARIS

PARAGUAY : LUPTA ÎMPOTRIVA REPRESIUNII

PARAGUAYUL este o țară bogată, dar bogățiile sale sînt acaparate de capitalul străin, care domnește asupra economiei țării, aservite, la rîndul ei, monopolurilor nord-americane, engleze și altele. Companii — ca „Industrial Paraguay Ltd“, „Agra Paraguay Ltd“, „Cia Mate Ranchera“, „Cia Yerbatera del Amambay“, „Repsa“ (trust petrolier nord-american), „Brook Bond Liebig“, „International Product Co.“ — practică o politică de spoliere. Criza sistemului capitalist mondial, care afectează și Paraguayul, se traduce prin dificultăți pentru exporturi, devalorizarea (neoficială) a monedei — guarani (1 dolar = 126 guarani) —, scăderea nivelului de trai, inflație și șomaj.

Guvernul lui Stroessner afirmă că dorește să extindă politica sa de dezvoltare economică stabilă și durabilă, dar realitatea este cu totul alta. Inflația este cronică. Cu un salariu de 235 guaranies pe zi, se putea cumpăra, în 1971, mai mult decît cu un salariu de 400 guaranies pe zi, în 1975. Șomajul afectează 230 000 persoane, adică 10 la sută din populație.

Această politică de aspirare economică se izbește din ce în ce mai mult de re-

PROFIL

ELISABETH DOMITIEN

prim-ministru al Republicii Centrafricane

Elisabeth Domitien s-a născut în anul 1934, în prefectura Lobaye, în sudul Republicii Centrafricane. La începutul anilor '60, Elisabeth Domitien intră în rîndurile Mișcării Evoluției Sociale a Africii Negre — M.E.S.A.N. —, partid unic în Republica Centrafricană. Acest partid a fost fondat de Barthélemy Boganda, conducătorul luptei de eliberare națională din Republica Centrafricană, și, la ora actuală, are în fruntea sa pe mareșalul Jean Bedel Bokassa, președintele pe viață al țării.

În anul 1966, Elisabeth Domitien devine responsabilă a secției pentru femei a M.E.S.A.N., iar, patru ani mai tîrziu, este aleasă vicepreședintă a partidului. Va păstra această funcție și după ce a devenit prim-ministru, post creat la începutul anului 1975, întrucît

pină atunci președintele Bokassa era cel care conducea guvernul.

Elisabeth Domitien este prima femeie africană care prezidează un guvern.

zistența maselor populare și a burgheziei naționale. În cadrul a trei partide semilegale, Partidul liberal-radical, Partidul revoluționar și Partidul democrat-creștin, se conturează un puternic curent favorabil unei democratizări a vieții politice. Partidul „Colorado“, după numeroase epurări interne, guvernează tot datorită fraudei electorale și terorii (ultimele alegeri municipale constituie un exemplu).

Contradicțiile dintre burghezia națională și regimul corupt devin din ce în ce mai acute. Biserica catolică din Paraguay a rupt orice relații cu regimul. În interiorul țării, lupta pentru eliberarea deținuților politici (oficial există o mie) ia amploare ; P.L.R. a organizat un miting la care au participat mai multe mii de persoane. Ziarul „El Pueblo“, organul Partidului revoluționar, a cerut eliberarea deținuților politici, Mișcarea Populară Colorado (MOCOPO), progresistă, a acuzat, de asemenea, teroarea care domnește în țară.

Forțele dinamice ale națiunii, poporul, tineretul se ridică cu mai multă hotărîre împotriva regimului dictatorial. Potrivit primului secretar al C.C. al Partidului Comunist din Paraguay, Reynaldo Marin, „nu se mai poate trăi în aceste condiții, constatare pe care o fac deschis numeroși paraguayeni“. Din luna martie 1973, pînă în martie 1974, muncitorii au obținut de trei ori creșteri ale salariilor, de 10, 15 și 20 la sută, datorită combativității lor. Muncitorii din sectoarele construcției, imprimării, căi ferate au dus numeroase lupte în sprijinul revendicărilor lor. Funcționarii de stat și din domeniul particular desfășoară, de asemenea, lupte grele. Țăranii și lucrătorii din agricultură — în prezent, are loc o proletarianizare accelerată a țăranilor, obligați să-și vîndă forța de muncă — se află în fruntea unor puternice mișcări ; sute de familii sărace au ocupat terenurile în paragină, la Ysatty ; forțele de represiune au intervenit rapid și violent, dar lupta pentru pămînt continuă ; studenții de la Facultatea de medicină au declarat o grevă de 24 de ore, pentru a obține eliberarea profesorului Martinez Yaryes ; ei s-au opus voturilor falsificate la alegerile universitare. De asemenea, potrivit aprecierilor lui Reynaldo Marin, „toate aceste acțiuni, astăzi încă izolate, anunță acțiuni unitare foarte ample ale maselor populare, într-un viitor apropiat“.

Partidul Comunist din Paraguay duce o activitate neîntreruptă pentru unificarea forțelor populare. Întemeiat în 1928, acest partid nu a cunoscut decît șase luni de legalitate. În condiții foarte grele de ilegalitate, P.C.P. face față represiunii și orientează lupta poporului. Recent, asupra Paraguayului s-a abătut un nou val de represiuni ; primii afectați au fost tot comuniștii. Miguel Angel Soler, membru al Secretariatului C.C. al P.C.P., a fost arestat, viața sa fiind în pericol. R. Velazquez, conducătorul Federației Tineretului Comunist, a fost ucis la granița dintre Paraguay și Argentina.

Paraguayul condus de Stroessner, refugiu al naziștilor, paradisul contrabandiștilor, are tristul record de a deține cei mai vechi prizonieri politici din America Latină : președintele P.C.P., Antonio Maidana, doi membri ai Comitetului Central, Julio Rojas și Alfredo Alcorta, care sînt închiși într-un comisariat din Asuncion din anul 1958.

P.C.P., care a cunoscut o sciziune în 1971, este acum reunificat și, prin ziarul său „Adelante“ („Înainte“), își continuă lupta. Recent, acest ziar a publicat o declarație în care critică noul val de represiuni al regimului. Împreună cu alte forțe democratice, ziarul înfierează noua manevră a lui Stroessner, care, în ciuda faptului că actuala Constituție nu-l autorizează, urmărește realegerea sa nu ca președinte, ci ca „prim-ministru“, pentru a-și asigura astfel controlul asupra forțelor armate. Datorită faptului că poporul nu este de acord cu acest plan, Stroessner amenință că va recurge la „spiritul din 1947“ (perioadă a războiului civil, în care au fost create grupuri paramilitare, însărcinate cu reprimarea oricărei opoziții democratice).

Împotriva dictaturii, pentru reînnoirea democratică și progresistă a țării, Partidul Comunist din Paraguay propune unirea tuturor forțelor antidictatoriale, într-un larg front național pentru unitatea de acțiune, pe baza următoarelor revendicări : încetarea imediată a represiunii, eliberarea tuturor deținuților politici, ridicarea stării de asediu, creșterea salariilor muncitorilor, încetarea expulzării țăranilor de pe pămînturile lor, respectarea libertăților sindicale, adoptarea unei legi pentru apărarea economiei naționale.

Suez

Dumitru Tudosiu, Constanta. După deschiderea Canalului Suez, despre care revista noastră a relatat pe larg anul trecut, s-a pus într-adevăr, problema lărgirii și reamenajării Canalului. Pentru a răspunde întrebărilor dv., reproducem din revista „L'Europe” câteva fragmente dintr-un articol scris de Peter Tumiati: „Acum, după șase luni de la redeschidere, navele tuturor națiunilor au început să folosească din nou Canalul. La început au venit timid, apoi cu o siguranță crescândă. Anul acesta, probabil, va fi depășit numărul tranzitelor din perioada anterioară lui 1967. Încă în ianuarie, la Ismailia, un purtător de cuvânt al societății Canalului a spus că, într-o singură zi, 48 de nave intraseră în Canal: 29 făceau parte din convoiul ce se îndrepta spre nord, iar 19 din cel care mergea spre sud. Pentru Canal a început a doua etapă, adică lărgirea și adâncirea lui. Prima a fost activitatea în vederea redeschiderii pentru navigație. Încă de pe acum lucrează aici două drage japoneze. Trebuie să sosească vreo 30. Vor fi necesari trei ani. Obiectivul este ca navele-cisternă de 150 000 tone să străbată Canalul cu întreaga lor încărcătură, iar cele de 300 000 de tone să-l folosească în cursele de întoarcere spre Golf, când sînt goale. Este în construcție conducta petrolieră Sumed care, traversînd în diagonală Egiptul, va avea ruta Suez (la Marea Roșie) — Alexandria (la Mediterana). Navele-cisternă foarte mari își vor putea descărca petrolul în conductă la Suez, în timp ce nave-cisternă mult mai mici și mai ușor de manevrat îl vor încărca în punctul terminus de la Alexandria. Societatea Canalului speră că acesta va putea fi folosit și de nave-cisternă de mare capacitate care nu vor putea trece prin Canal încărcate în întregime, dar vor putea trece cu jumătate de încărcătură după ce vor fi descărcat cealaltă jumătate în conductă. Un proiect foarte recent, încă în studiu, prevede construirea unei a doua conducte, de-a lungul Canalului — de la Suez la Port Said. Este pe punctul să apară și o „zonă-franco”, instituită pentru întregul oraș Port Said. Va exista o „zonă-franco”, delimitată din punct de vedere operativ, nu geografic, și la Cairo. Pe malurile lacului Timsah, care face parte din Canalul Suez, egiptenii intenționează să construiască o întreagă zonă de stațiuni balneare pentru a atrage turiști și pe această cale. Turismul

tradițional, care se îndreaptă spre piramide, Sfînx, spre minunatul muzeu de la Cairo, spre Valea regilor din Egiptul superior, spre monumentele de la Abu Simbel reconstruite în afara bazinului, în amonte de digul de la Assuan, a reînceput la întreaga lui capacitate. În 1976, pentru prima oară, Egiptul va deveni o națiune exportatoare de petrol. Producția națională va fi mai mare decît consumul. Vor fi exportate câteva milioane de tone: desigur, puțin în comparație cu Libia, Arabia Saudită sau cu șecatele din Golf. Dar, pentru Egipt, care are populația cea mai numeroasă dintre națiunile arabe și dispune de multe alte resurse, va fi un pas important din punct de vedere financiar”.

U. I. T.

Nicolae Tiberiu Bogdan, București. U.I.T. (Uniunea internațională a telecomunicațiilor) a fost înființată la Paris, în anul 1865, sub denumirea de Uniunea telegrafică internațională. Titulatura sa a fost schimbată în Uniunea internațională a telecomunicațiilor, în 1934, cînd convențiile telegrafice și de radiotelegrafie existente au fost înlocuite cu Convenția internațională de telecomunicații, adoptată la Madrid în 1932. U.I.T. a fost reorganizată printr-un acord încheiat cu Națiunile Unite și a devenit o agenție specializată pentru telecomunicații. Obiectivele de U.I.T. răspunde de regularizarea, coordonarea și planificarea tuturor tipurilor de telecomunicații internaționale, inclusiv radiocomunicația spațială; promovează îmbunătățirea, extinderea și folosirea rațională a serviciilor de telecomunicații, ca de pildă: telefonul, telegraful, radiocomunicațiile spațiale, aeronautice și maritime, radio-difuziunea și televiziunea; alocă frecvențe radio și menține o evidență mondială a unor asemenea frecvențe pentru diverse scopuri. U.I.T. se ocupă, în mod deosebit, de dezvoltarea unor noi tehnici, ca, de pildă, comunicațiile spațiale. Ea se străduiește să promoveze standardizarea în telecomunicații, încearcă să prevină intervențiile în radiocomunicații și cooperează cu țările care îi solicită dezvoltarea facilităților în telecomunicații. U.I.T. acționează pentru a-și îndeplini aceste obiective de bază pe trei căi principale: conferințe și reuniuni internaționale, publicarea informațiilor tehnice și cooperarea tehnică. **Structura: Conferința plenipotențiarilor** — orga-

nul suprem al Uniunii, se reunește în mod obișnuit o dată la cinci ani. **Conferințele administrative mondiale** — care se reunesc pentru revizuirea parțială a regulamentelor administrative (regulamente referitoare la telegraf, telefon, radio etc.). **Conferințele administrative regionale** — care se reunesc pentru a rezolva probleme specifice de telecomunicații cu caracter regional. **Consiliul administrativ** — compus din 29 de membri ai Uniunii, aleși de Conferința plenipotențiarilor, care se reunește o dată pe an și supraveghează funcțiile administrative ale U.I.T. între sesiunile Conferinței plenipotențiarilor, aprobă bugetul anual și coordonează colaborarea U.I.T. cu alte organizații internaționale. Sediul Uniunii se află la Geneva, la Palatul Națiunilor și cuprinde patru organe permanente: Secretariatul general, Consiliul internațional de înregistrare a frecvențelor (IFRB), Comitetul consultativ internațional radio (CCIR), și Comitetul consultativ internațional pentru telegraf și telefon (CCITT).

Werner Groszmuk, Oradea.

1. În nr. 3 a.c. al revistei noastre, am explicat cauza hotărîrii Islandei de a extinde limita apelor sale la 200 mile marine. Economia Islandei se bazează în principal pe pescuit, conservarea și exportul peștelui. În largul coastelor ei se găsesc însemnate cantități din diferite spe-

cii de pește oceanic, dar unele din ele (codul, spre exemplu) au început să diminueze datorită pescuitului intensiv. Or, tocmai această specie este cea mai căutată (și apreciată) de islandezi și britanici. De aici și neînțelegerile privind cota pe care traulerele britanice ar fi avut permisiunea să o pescuiască anual. Răspunsul acesta se adresează și cititorului **Jianu Pantea, Oradea**, căruia îi sugerăm și consultarea nr. 9 a.c.

2. Richard Nixon a vizitat R. P. Chineză ca persoană particulară. Este adevărat, însă, că această călătorie a suscitat controverse în S.U.A., cu atît mai mult cu cît ea a avut loc în perioada debutului alegerilor preliminare. (Răspunsul se adresează și cititorului **Adrian Țigan, Oradea**).

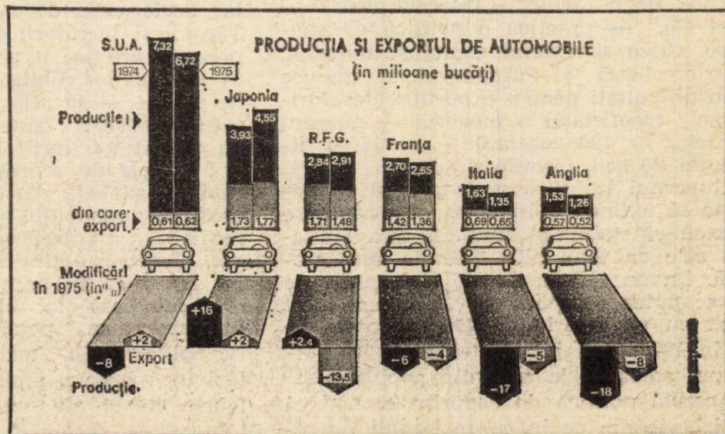
Dumitru Bobeică, București. Vă sugerăm consultarea anua- relor statistice din anii respectivi.

Lucreția Pascu, Apahida, jud. Cluj. Articolul despre Howard Hughes, publicat în nr. 9, sperăm să fi răspuns întrebării dv.

Ștefan Carabineanu, București. Este, evident, vorba de o eroare de tipar. Stipulațiile menționate în articolul (nr.9) la care vă referiți necesită aprobarea Bundesratului, unde opoziția creștin-democrată deține majoritatea.

Ioan Derdișan, Ovidiu Luca, Oradea; Puica Rizescu, București. Întrebărilor dv. răspunde și acest grafic publicat de săptămînalul vest-german „Die Zeit”. El reflectă, luînd ca termen de comparație anul 1974, evoluția producției de automobile și a cotei de export înregistrată în 1975 în cele șase țări occidentale mari producătoare de autovehicule. Potrivit datelor

menționate de același ziar, în timp ce ponderea S.U.A. în producția totală a acestor state a marcat, în ultimii zece ani, un regres de la 55 la 35 de procente, cea a Japoniei a sporit de la 4 la 24 procente, fapt ce determină, în presa de specialitate, folosirea noțiunii de „ofensivă niponă” în industria și pe piața occidentală a automobilelor.

Tribul surma

Laurențiu Dumitrescu, Drobeta-Turnu Severin. Despre etnii africane foarte puțin cunoscute, precum surma, revista „L'Express” a publicat un amplu reportaj, din care reproduse următoarele: „Se știe că, pentru câteva populații din Africa, omul european nu este decât un mit. De la Brazzaville până la Livingstone, întâlnești din ce în ce mai puține asemenea populații. Dar, iată că pe un drum din Etiopia apare un trib, în toată puritatea sa primitivă, și descoperi o lume necunoscută. Acestea sînt triburile surma și nilote. În urmă cu cinci ani, seceta le-a nimicit toate turmele de animale. Traversînd o frontieră invizibilă, ei s-au stabilit în Etiopia, la vest de valea Omo, regiune puțin cunoscută, care a fost probabil leagănul umanității. La o adîncime de 600 metri, sînt îngropate fosile, iar firele de aur curg, ici și colo, în apele rîurilor. În împrejurimi trăiesc și alte etnii surma în număr de aproximativ 2.000, răspîndite în patru sate. Dar acesta — în care trăiesc aproximativ 200 de oameni — a rămas izolat, pierdut pe un pisc unde, în apropierea colibelor, abia se zăresc minuscule parcele cultivate. Musca țete împiedică însă creșterea animalelor. În cinci ani, cei din sat nu au văzut, dintre albi, decât un antropolog și un „medic volant” venit să-i imunizeze pe băștinași contra variolei. Spre sfîrșitul lunii august, un suedez și o olandeză au descoperit, în drumul lor, acest sat. Uimirea a fost reciprocă. A noastră este evidentă, în fața acestor oameni acoperiți doar de un șal, unii dintre ei avînd desenate pe ei imagini de cămăși sau șorțuri, asemeni etiopienilor din vale. Femeile au loburile urechilor străpunse de mari orificii, iar buza inferioară întinsă pe talgere imense, destinate, la început, după cum se povestește, să-i descurajeze pe negustorii de sclavi. Astăzi, cu cît buza inferioară este mai întinsă, cu atît femeia este mai apreciată. Teama celor din tribul surma în fața brichetei, camerei de luat vederi, magnetofonului face imediat loc unei imense curiozități. Par că nu acordă acestor lucruri nici un caracter magic, ba chiar încearcă să le înțeleagă. Se îmbrîncesc între ei pentru a putea privi în vizorul vreunui aparat, iar dacă acesta are și un teleobiectiv, efectul este prodigios. Unui etiopian care cunoaște câteva cuvinte din limba lor, un bătrîn din tribul surma i-a arătat un aparat DC/3 al companiei „Ethiopian Airlines”,

care aterizează, de două ori pe săptămînă, pe pista de iarbă de la Mui. „Este foarte greu. Cum poate zbura?” Aceeași curiozitate, în permanență trează, am remarcat-o și într-un cătun din vale, unde, uneori, vin oameni din tribul surma: demarajul unui Land Rover îi pune pe fugă. Apoi, revin și cer să se ridice capota. Însă, cei mai mulți nu coboară din munte, triburile învecinate, cu puțin mai avansate, fiindu-le ostile. Pentru ce să părăsească piscul? N-au mare lucru de vîndut, banii le sînt necunoscuți, iar tot ce găsesc împart între ei.

Dorina Nemeș, Ioan Băliban, Sabău Mircea, Derșidan Mircea, Oradea; Mihai Nuleanu, com. Aninoasa, jud. Gorj. În ultimele numere, am publicat amănuntele solicitate, privind scandalul „Lockheed”. În prezent, ies la iveală ramificațiile corupției, anchetele întreprinse în numeroase țări evidențiind proporțiile afacerilor veroase. Scandalul a luat dimensiuni atît de mari, încît înăbușirea lui este, practic, imposibilă. Desigur, nu-i exclus ca, în unele cazuri, doar personaje minore să fie trimise pe banca acuzaților. Deocamdată, însă, anchetele sînt în curs, au loc audieri, se culeg mărturii și documente și se operează primele arestări. Finalul afacerii este destul de greu de prevăzut.

Sorin Nicolaescu, București. La sfîrșitul lunii ianuarie, reprezentanții a șapte țări — S.U.A., U.R.S.S., Franța, R.F.G., Anglia, Japonia și Canada — s-au întîlnit la Londra pentru a conveni asupra unui „cod de comportare” în problemele tehnicii nucleare. În cadrul unui schimb de scrisori, s-au fixat o serie de reguli confidențiale privind condițiile minime ce trebuie îndeplinite în cadrul exporturilor nucleare. Participanții au adoptat, în unanimitate, regulile amintite, convenind să lase deschisă participarea și altor țări producătoare de tehnică nucleară.

Dinu Georgescu, Brașov. Organizația pentru colaborare economică și dezvoltare (O.E.C.D.) preconizează un program larg de cercetare, dedicat evoluției viitoare a țărilor industriale. Programul apare necesar țărilor membre, ca urmare a imperativelor de reorientare a economiei lor, determinată de schimbările rapide și de complexitatea economiei mondiale, de natu-

ră să genereze o examinare în comun a situației. Consiliul O.E.C.D. a hotărît, astfel, inițierea unui program de cercetare pe trei ani, necesitînd cheltuieli de 4 miliarde dolari. Fondurile vor fi suportate de 14 țări membre. Cercetarea va cuprinde: producția, comerțul, investițiile, relațiile dintre țările O.E.C.D. și relațiile țărilor O.E.C.D. cu țările în curs de dezvoltare, precum și o serie de probleme care fac obiectul actualului dialog în economia internațională. Ca mod de lucru se prevede urmărirea obiectivelor de perspectivă, paralel cu evoluția problemelor politico-economice actuale.

Mălin Florea, Ploiești. Comandamentul apărării aeriene al S.U.A. a constatat că, în anul 1975, un număr de 929 noi obiecte au apărut în spațiul cosmic și se adaugă miilor de alte obiecte asemănătoare care înconjoară deja planeta noastră de la lansarea primului satelit artificial al Pămîntului, Sputnik-1. Cel mai adesea, este vorba de „gunoi cosmice”, reprezentînd rămășițe ale unor aparate cosmice lansate de pe Pămînt. Pînă acum, au fost identificate, cu ajutorul instrumentelor, 151 de obiecte, care reprezintă sateliți în funcțiune, restul pînă la cifra de 8.529 — cît se consideră a fi numărul obiectelor ce plutesc în spațiul cosmic din jurul Pămîntului — sînt părți ale navelor cosmice, sateliților, sondelor zburătoare și altor aparate experimentale distruse după lansarea în spațiu.

Romeo Marinescu, Rimnicu Vilcea. Am răspuns despre situația din Timor în cadrul acestei rubrici din nr. 9. Macao se află încă sub jurisdicție portugheză.

Toma Dionisie, Cimpulung Moldova. Aveți dreptate: Australia are o suprafață de 7.686.848 kmp, iar densitatea (după statisticile din 1974) este de 1,7 locuitori pe 1 kmp. Regretăm eroarea survenită în reportajul despre Sydney.

Zoltan Pantya, Oradea. Consultînd volumul „Statele lumii de la A la Z” veți găsi răspuns la toate întrebările dv. privind Andorra, statele cele mai mici din lume, statele cu populația cea mai densă etc.

Aurel Drugă, Tîrgu-Jiu. Ronald Biggs n-a fost extrădat Marii Britanii de către Brazilia, întrucît, așa cum preve-

de legea braziliană, este căsătorit cu o braziliancă și are un copil.

Ioan Băliban, Oradea; Iosif Bereschi, Cluj-Napoca. După ce guvernul federal american permisesse aterizarea Concorde-ului pe aeroporturile din S.U.A., statul New York a fost primul care a adoptat o legislație „anti-Concorde”. Cele două Camere ale statului newyorkez au votat o lege prin care se interzice aterizarea sau decolarea de pe aeroporturile din cuprinsul statului a avioanelor care produc un zgomot mai mare de 108 decibeli. În acest text de lege sînt implicate nu numai aparatele „Concorde”, ci și „Boeing 707”. Dar, acestuia din urmă îi este acordat un răgaz de cinci ani pentru a proceda la modificările necesare. Decizia a fost aprobată de guvernatorul statului, Hugh Carey. Ea va fi, apoi, supusă celor două Camere ale statului vecin, New Jersey, și semnăturii guvernatorului acestuia, Brendan Byrne. Aeroporturile newyorkeze sînt administrate de un organism dependent de guvernele celor două state, „Port Authority of New York and New Jersey”.

Dan Laurențiu, București. Noul președinte al Camerei Comunelor (speakerul), care îl înlocuiește în această funcție pe Selwyn Lloyd, se numește George Thomas (în fotografie) și este în vîrstă de 66 de ani. George Thomas e membru al parlamentului din partea circumscripției West Cardiff (Țara Galilor) și a fost adjunct al speakerului. A deținut și funcții în guvern — ministru de stat pentru Țara Galilor, secretar de stat pentru Țara Galilor.

Venus și „beția adîncurilor“

Ion Maricuț, Brăila. Cum vor face față, în viitor, cosmonauții ridicății presiunii atmosferice de pe suprafața unor planete constituie o problemă pe care călătoria pe Lună n-a cunoscut-o, deoarece satelitul Pământului nu are atmosferă. Pe Venus există, în schimb, potrivit unei comunicări făcute de Anthony Low, de la Institutul de medicină spațială din Bonn-Bad Godesberg, presiuni pînă la 100 de atmosfere și temperaturi de cîteva sute de grade. Călătorului pe Venus va trebui să i se asigure aer respirabil tot la o presiune de 100 de atmosfere, deoarece altfel ar muri din cauza unei acute subpresiuni pulmonare și a unei concomitente dilatații a cordului. Se știe, de multă vreme, că un scafandru trebuie să țină cont de temuta „beție a adîncurilor“, atunci cînd coboară la 70 metri sau la o adîncime mai mare. „Beția adîncurilor“ se explică în esență prin existența azotului, care pentru noi, cei ce inspirăm aerul la o presiune normală, nu este dăunător, dar care, la presiuni ridicate, poate acționa în organism ca o puternică otrăvă. „Beția adîncurilor“ își justifică numele, deoarece ea este asemănătoare, în manifestările sale, beției provocate de alcool. În amestecul de gaz destinat respirației unui astronaut debarcat pe planeta Venus, azotul va trebui, de aceea, înlocuit cu un alt „gaz inert“. Dacă heliul va putea fi acest gaz înlocuitor, cum s-a procedat pînă în prezent la scufundările de încercare, rămîne de văzut. Trebuie avut în vedere faptul că un amestec de gaz pentru respirație, alcătuit din oxigen și heliul, poate provoca omului, la o presiune de 100 de atmosfere, efecte secundare nedorite. La scufundările de încercare ce au depășit limita de 300 metri, s-a putut deja observa la scufundători așa-numitul sindrom nervos de înaltă presiune, exteriorizat prin tremurul brațelor, picioarelor, al întregului corp, ca și prin amețeli și leșin. În afara stabilirii unui amestec de gaz respirabil, există și dificultăți legate de condensarea, din cauza presiunii ridicate, a gazului. Un „venusian“, ai cărui plămîni sînt străbătuți pe Pămînt de circa 8 litri de aer într-un minut, va trebui să facă față unei cantități însumate de gaz respirabil. De aceea, este indispensabilă o ajutare a respirației, operație ce va trebui dirijată mecanic sau electronic. După o călătorie pe suprafața plantei Venus

Reînnoiți-vă abonamentele la revista „LUMEA“

Abonîndu-vă din timp și pe termene cît mai lungi, vă asigurați continuitatea în primirea publicației. Prețul unui abonament este de :

— anual	104 lei
— pe șase luni	52 "
— pe trei luni	26 "

Abonamentele se fac, în continuare, în număr nelimitat, prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

Rugăm cititorii revistei să sesizeze redacției orice nereguli sau dificultăți în contractarea abonamentelor.

se ridică, de asemenea, probleme legate de readaptarea, în navă, la presiunea normală existentă pe Terra. Va trebui, deci, efectuată, încet și după un plan bine chibzuit, decompresiunea. În afară de aceasta, în timpul călătoriei vor trebui supravegheate nu numai, spre exemplu, frecvența respirației, pulsul și tensiunea arterială ale astronauților, ci și modificările survenite, eventual, în scoarța cerebrală pentru a putea fi depistată, la timpul oportun, manifestarea „beției adîncurilor“. În plus, pentru o expediție pe Venus vor trebui

luate aceleași măsuri de prevedere ca și la scufundarea în ape turburi. Pe Venus, unde atmosfera are o zecime din densitatea apei, unde se merge ca printr-un „sirop diluat“, unde efectele de difracție a luminii conduc la iluzii optice, îngreunînd mult orientarea, și unde astronautul poate avea impresia că se află pe fundul unei farfurii adînci înconjurate de pereți stîncosi înalți (limite ale câmpului vizual), astronauții vor trebui să poarte centuri de siguranță, dublate de cabluri telefonice, pentru a nu pierde legătura cu vehiculul spațial.

descoperă că s-au pregătit pentru posturi care nu există. Efectele acestei situații sînt din cele mai nefaste. Odată cu creșterea șomajului printre tineri, se agravează și problemele sociale. În Anglia și Italia, de pildă, cifrele care reflectă creșterea criminalității sînt rezultatul șomajului printre tineri, potrivit unui mare număr de studii. În **foto**grafia alăturată : tineri englezi, în timpul unei manifestații în care cer dreptul la muncă.

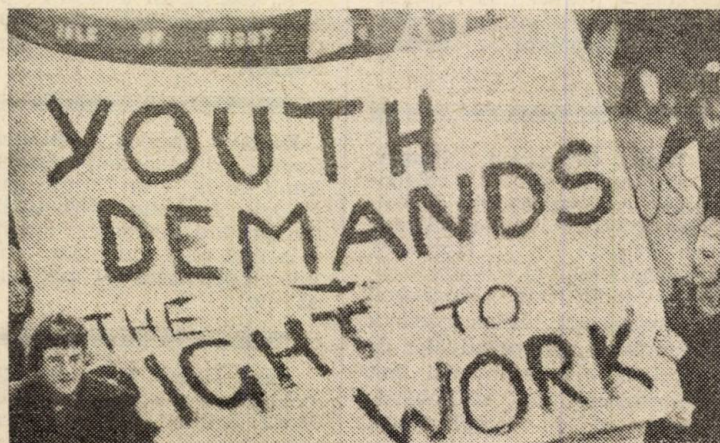
Tudor Iurgiu, Oradea. Adresați-vă publicației „Revista economică“.

Kovács István, Oradea. Consultați volumul „Cinci secole de război secret“, publicat, anii trecuți, în Editura Politică.

Mircea Bolojan, Oradea. Nu există o astfel de organizație.

Ioan Gabor, Oradea. Șomajul afectează, într-o măsură predominantă, tînăra generație din numeroase țări capitaliste. Într-un reportaj recent publicat și intitulat semnificativ „Generația blocată“, săptămînalul american „Newsweek“ arată că, de pildă, din cei 5 milioane de șomeri, cît numără țările membre ale Pieței comune, o treime sînt sub 25 de ani. Ceea ce echivalează cu cel mai înalt nivel de șomaj printre tineri, din istoria C.E.E. Este o situație datorată crizei economice din aceste țări și, în plus, după cum notează „Newsweek“, ti-

nerii sînt victimele unei prost concepute politici de formare profesională, unei discriminări instituționalizate și neglijenței politice. Potrivit unui raport O.E.C.D., șomajul în rîndul tinerilor este „un fenomen structural pe piața forței de muncă“. Țările capitaliste industrializate au operat, în permanență, discriminări împotriva tinerilor. O serie de specialiști remarcă, de asemenea, sistemul educațional defectuos. Milioane de tineri părăsesc școli superioare, fără a fi căpătat calificări, și un număr din ce în ce mai mare de absolvenți de universități

LUMEA

Redacția și administrația : București, Piața Scintei nr. 1. Telefon 17 60 10 Internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64-66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

ARO

APRECIATE

RECUNOSCUTE

ORIGINALE

calitățile autoturismului

de teren ARO-240

principalele caracteristici tehnice :

- motor în patru timpi, de 80 CP.
- 700 kg. sarcină utilă
- 1 000 kg. sarcină remorcabilă admisă
- combustibil — benzină CO R 90
- performanțe rutiere — viteză maximă (km/h) — 110 — 114.
- interior comod — 8 locuri (inclusiv scaunul conducătorului auto) ; scaunul conducătorului auto și cel al pasagerului pot fi deplasate înainte și înapoi ; cele două bănci laterale pot fi ridicate pentru a măări spațiul ; autoturismul este prevăzut cu instalație de încălzire și ventilație (vara încălzitul poate fi scos din funcționare) ; autoturismul poate fi decapotat.
- ARO-240 rulează perfect în orice condiții rutiere.

În vederea cumpărării, cei interesați pot cere relații de la unitățile ÎNȚEPRINDERII DE DESFACERE A MATERIALELOR SPORTIVE (I.D.M.S.) din București, Pitești, Brașov, Cluj-Napoca, Bacău, Iași, Timișoara și Reșița.

Întreprinderea de aparataje și accesorii

ALEXANDRIA

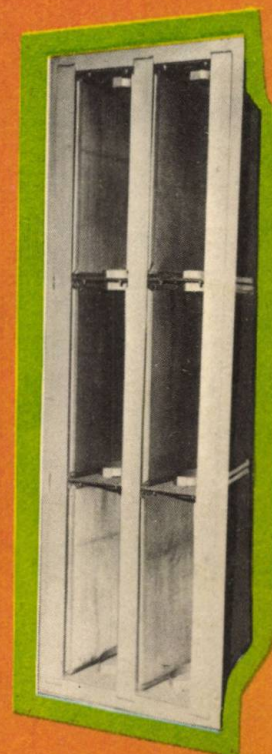
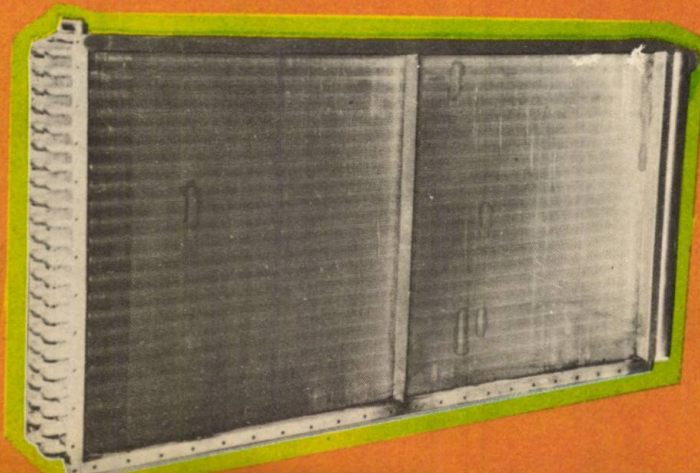
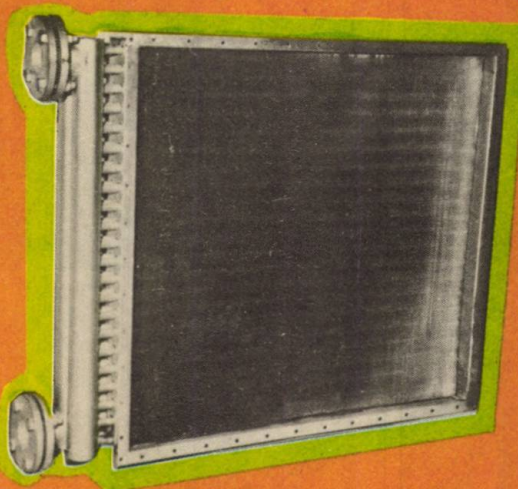
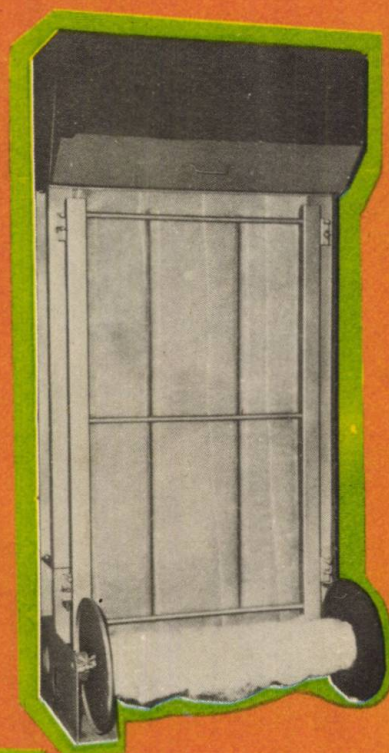
Județul Teleorman

PRODUCE ȘI LIVREAZĂ PE BAZĂ
DE COMANDĂ FERMĂ
URMATOARELE :

- Aeroterme de perete și de tavan
- Baterii de încălzire orizontale și verticale
- Convectori cu mască
- Convectorradiatori tip panou
- Filtre mecanice autocurățitoare
- Filtre mecanice cu material uscat
- Filtre cu celule din tablă expandată
- Panouri radiante de tavan
- Atenuatoare de zgomot circulare și rectangulare
- Accesorii ventilație
- Diverse dispozitive și accesorii pentru construcții
- Lucrări de acoperiri metalice ca : zincare ; cadmiere.

Produsele se execută la un înalt nivel calitativ, cu maximum de operativitate, la nivelul tehnicii mondiale. Adresa noastră este :

ÎNTEPRINDEREA DE APARATAJE
ȘI ACCESORII ALEXANDRIA, Str.
Dunării nr. 372 tel. 11 69 0-3, telex
nr. 16133.

**Vizita în Grecia
a președintelui
NICOLAE
CEAUȘESCU
așteptată
cu viu interes,
cu sentimente
de profundă
prietenie**

**LONDRA. Succesiunea
la Downing Street**

**Dezordine
monetară
în
Occident**

LUMEA

SĂPTĂMINAL DE POLITICĂ EXTERNĂ

Nr. 13

25 martie 1976

SINTEZE

America Latină

**Noile dimensiuni ale
procesului revoluționar**

SERIAL

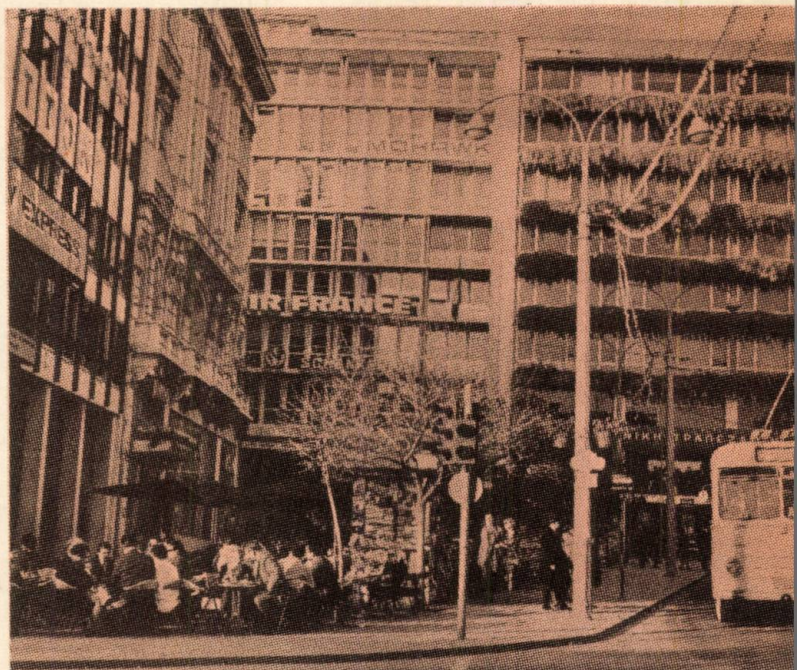
„Servicii speciale”:

**Rolul
agenților dubli**

Intensă activitate comercială în
portul Salonic

Imagine din Atena modernă

Imagini din Grecia

Capitala țării este și un important
centru cultural și universitar. În
fotografie: Universitatea din Atena

Parthenon-ul — „cel mai frumos
poem scris în piatră”

LUMEA

Săptăminal de politică externă

13 (648)

25 martie 1976

CONVORBIRI, INTERVIURI

Constantin Karamanlis, primul ministru al Republicii Elene 2
Dimitri Bitsios, ministrul afacerilor externe al Republicii Elene
Prof. Johan Galtung, președintele Federației mondiale de studiere a viitorului 15

ARTICOLE, CORESPONDENȚE

Vizita președintelui Nicolae Ceaușescu în Grecia așteptată cu viu interes, cu sentimente de profundă prietenie. Vasile Crișu 3
Londra. Succesiunea premierului Wilson. Ilie Șerbănescu 4
Madrid. „Culoarele puterii”. Rodica Dumitrescu 7
Beirut. Incertitudinea persistă. C. Ionescu 8
P.S.D. italian după Congres. Radu Bogdan 9
Criza monetară occidentală rămâne deschisă. Ilie Olteanu 12
România — participantă activă la revoluția tehnico-științifică contemporană. Mihai Drăgănescu 13
America Latină. Noile dimensiuni ale procesului revoluționar (II). Ilie Seftiu 19

DIN ȚĂRILE SOCIALISMULUI

R. P. Polonă. Alegerile pentru Seim. Donca Ciobanu 10
R. P. Bulgaria. Congresul comuniștilor bulgari. Ion Madoș 10
R. D. Germană. Tîrgul de primăvară de la Leipzig. Constantin Varvara 11

REPORTAJ PE GLOB

Kuweit. Crăciun Ionescu 16
Lahore. N. St. Merișanu 18

RĂSPUNDEM CITITORILOR

Sprijin multilateral Mozambicului. Dumitru Constantin 21
Cronologie rhodesiană. Nicolae Crețu 21

SERIAL

Din istoria contraspionajului francez. „Servicii speciale” (1935—1945). Paul Paillole 23

1 000 + 1

26—27

PUNCTE DE VEDERE DIN PRE-SA MONDIALA

28—29

PROFIL

Tulsi Giri, primul ministru al Nepalului 29

POȘTA REDACȚIEI

30—32

În acest număr :

VIZITA PREȘEDINTELUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN GRECIA AȘTEPTATĂ CU VIU INTERES, CU SENTIMENTE DE PROFUNDĂ PRIETENIE

Interviuri cu:

Constantin Karamanlis

primul ministru al Republicii Elene

Dimitri Bitsios

ministrul afacerilor externe al Republicii Elene

România — participantă activă la revoluția tehnico-științifică contemporană

MADRID

„Culoarele puterii”

Agitație la burse

Cronologie rhodesiană

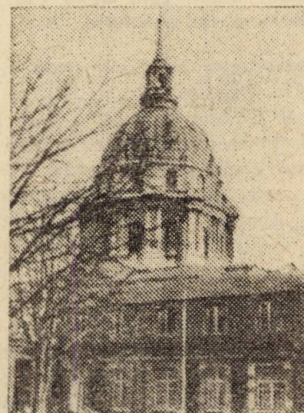
BEIRUT

Incertitudinea persistă

SERIAL

„Servicii speciale”:

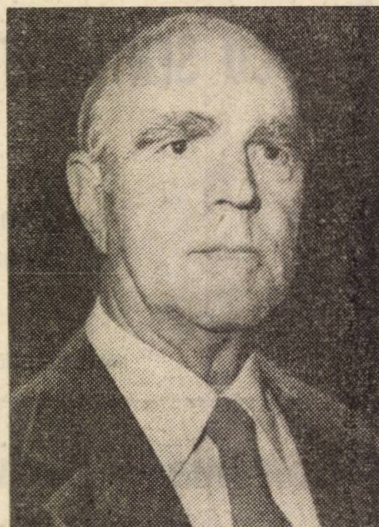

Rolul agenților dubli

„Poporul grec cunoaște rolul deosebit al președintelui NICOLAE CEAUȘESCU în dezvoltarea relațiilor româno-elene”

**Interviu acordat de
primul ministru al Greciei,
CONSTANTIN KARAMANLIS,
presei române**

Primul ministru al Greciei, Constantin Karamanlis, a primit luni un grup de ziariști români de la ziarul „Scînteia”, revista „Lumea” și Radioteleviziunea română, cărora le-a acordat următorul interviu:

— Peste puține zile, președintele Nicolae Ceaușescu va fi oaspetele Greciei. Ce semnificații atribuiți acestui eveniment și, în general, evoluției de ansamblu a raporturilor româno-elene?

— Poporul grec va saluta cu bucurie vizita președintelui Nicolae Ceaușescu, răspunzând astfel primirii călduroase pe care ne-a rezervat-o poporul român, în mai anul trecut, cînd am vizitat Bucureștiul. Poporul nostru știe că președintelui României îi revine un rol deosebit în dezvoltarea relațiilor româno-elene, ca urmare a întîlnirii pe care am avut-o la București.

În Comunicatul comun pe care l-am semnat atunci, am statornicit direcțiile fundamentale stabile în vederea deschiderii noii etape a colaborării între cele două popoare. Sînt convins că vizita președintelui României în țara noastră va prilejui o puternică reafirmare a deciziilor pe care le-am adoptat la București.

— V-am ruga să ne împărtășiți opinia dumneavoastră cu privire la posibilitățile concrete de extindere — în spiritul Declarației Solemne Comune semnate, împreună cu președintele Nicolae Ceaușescu, cu prilejul vizitei făcute anul trecut în România — a colaborării dintre cele două țări în diverse sfere de activitate.

— În dezvoltarea relațiilor, ceea ce interesează și se impune cu necesitate este stabilirea, de la bun început, a unui fundament solid. În momentul în care este așezată această bază, devine cu atît mai ușor să fie rezolvate, fără dificultate, problemele colaborării în toate domeniile. Tocmai acest lucru l-am realizat, domnul Ceaușescu și cu mine, în timpul vizitei pe care am făcut-o în țara dumneavoastră.

Convorbirile pe care le-am avut, ca și Comunicatul comun semnat la București, au pus asemenea baze trainice, sigure colaborării între cele două popoare ale noastre.

Și, după cum se vede, din momentul semnării acestui comunicat și pînă astăzi s-a

înregistrat un important progres în colaborarea româno-elenă. Acesta oferă cadrul unei dezvoltări și mai intense, pe viitor, a cooperării în toate domeniile între popoarele noastre.

— Am dori să definiți obiectivele prioritare spre care Grecia își îndreaptă atenția în momentul de față și în perspectivă.

— După restabilirea democrației, Grecia se află în fața a trei mari probleme. Mai întîi, este vorba de consolidarea democrației. Odată cu înlăturarea dictaturii, am restabilit democrația, iar în prezent se pune problema să o așezăm pe o bază trainică, sănătoasă.

În al doilea rînd, este vorba de problema dezvoltării noastre economice. În ciuda moștenirii grele, lăsată de regimul dictatorial, și în ciuda recesiunii economice mondiale, se poate aprecia că, în momentul de față, eforturile poporului grec în direcția redresării economiei dau rezultate bune. Se poate, chiar, spune că economia greacă se găsește într-o situație mai bună decît economia celorlalte țări din Europa occidentală. În 1975 venitul nostru național a crescut cu circa 4 la sută, în timp ce, pe ansamblul Europei occidentale, venitul național a înregistrat o evoluție negativă — minus circa 3 la sută. Totodată, am reușit să ținem sub control inflația moștenită de la regimul dictatorial. Anul trecut am redus ritmul inflației la 15 la sută, ceea ce reprezintă indicele mediu pe ansamblul Europei occidentale, și sperăm și încercăm ca anul acesta să diminuăm acest ritm pînă la sub 10 la sută. Prin urmare, se poate spune că eforturile poporului grec în sectorul economic au dat rezultatele scontate.

Cea de-a treia problemă serioasă, poate cea mai serioasă, este conflictul pe care țara noastră îl are cu Turcia, atît în ceea ce privește relațiile bilaterale, cit și în problema cipriotă. Problema este serioasă, întrucît ea poate genera pericole la adresa păcii în zona noastră. Și cînd spun zona noastră nu mă gîndesc numai la Marea Egee, ci înțeleg prin aceasta și Balcanii.

Într-un anumit fel, conflictul dintre Grecia și Turcia și necesitatea menținerii păcii în zonă interesează, desigur, și o țară ca România.

Sper însă ca, odată cu trecerea timpului, prin atitudinea înțeleaptă a poporului grec și, totodată, cu colaborarea și concursul țărilor prietene, inclusiv România, toate aceste probleme pe care, repet, le-am moștenit de la dictatură, își vor găsi rezolvări corespunzătoare și eficiente. Ca atare, pot spune că avem dreptul să privim viitorul cu optimism.

— În contextul eforturilor pentru realizarea unei securități europene trainice, transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii și bunei vecinătăți prezintă, fără îndoială, o mare însemnătate. Ce măsuri considerați că ar trebui întreprinse, în continuare, pentru materializarea acestui deziderat?

— În cursul întîlnirii pe care am avut-o cu președintele României, domnul Nicolae Ceaușescu, am convenit să acționăm în direcția încheierii cu succes a Conferinței pentru securitate în Europa. Iar cînd ne-am dus la Helsinki am transpus în practică ceea ce am stabilit la București, în sensul că am susținut în mod activ și eficient crearea condițiilor în vederea unei securități reale în Europa. La Helsinki, în afară de contribuția noastră efectivă la succesul lucrărilor și în afară de faptul că am semnat Actul final, am convenit să dăm expresie practică și ideii de cooperare interbalcanică, ca o primă aplicare a ideilor acestui act. Și ceea ce am convenit atunci a devenit realitate, pentru că, după cum știți, la Atena a avut loc reuniunea interbalcanică, soldată cu rezultate importante. Sperăm că viitoarele convorbiri pe care le vom avea cu domnul Nicolae Ceaușescu vor contribui la realizarea de noi pași înainte și în această direcție. Prin urmare, se poate spune că atît pe plan european, cit și în zona Balcanilor, politica Greciei și politica României coincid, în sensul că trebuie depuse toate eforturile pentru crearea condițiilor menite să asigure pacea și colaborarea între toate popoarele Europei, și cu deosebire între popoarele din regiunea Balcanilor.

— Acum, în preajma vizitei președintelui Nicolae Ceaușescu în Grecia, ați dori să adresați cîteva cuvinte opiniei publice din România?

— Ceea ce aș vrea să subliniez de la bun început este faptul că păstrez cele mai vii și plăcute amintiri în legătură cu vizita făcută la București, în mai anul trecut. Am apreciat foarte mult primirea deschisă, călduroasă, pe care ne-au rezervat-o guvernul și poporul român, faptul că această vizită ne-a dat prilejul să statornicim relații de prietenie personală cu președintele României, domnul Nicolae Ceaușescu, față de care nutresc sentimente de înaltă prețuire.

În același timp, am simțit o deosebită satisfacție constatînd că poporul român nutrește sentimente sincere de dragoste și prietenie față de poporul grec.

Vă rog să transmiteți salutul nostru poporului român.

Vizita președintelui NICOLAE CEAUȘESCU în Grecia așteptată cu viu interes, cu sentimente de profundă prietenie

Vizita oficială a președintelui Nicolae Ceaușescu este așteptată în Grecia cu cel mai viu interes, fiind aici unanim împărtășită convingerea că noul dialog la nivel înalt româno-elen constituie un act politic major, de amplă rezonanță pentru extinderea și aprofundarea legăturilor de prietenie și conlucrări rodnice, statornicite între cele două țări și popoare.

Convorbirile pe care am avut prilejul să le purtăm la Atena în zilele premergătoare sosirii șefului statului român subliniază, de altfel, pregnant, importanța deosebită pe care oamenii de stat, lideri politici, parlamentari, reprezentanți ai cercurilor de afaceri, simpli cetățeni o acordă acestei vizite, menite să ridice pe o treaptă superioară colaborarea reciprocă, să-i identifice noi căi de afirmare, în folosul ambelor țări și popoare, al înțelegerii și păcii în Balcani și în întreaga lume. Atmosfera pe care o întâlnim în convorbirile noastre conturează o ambianță politică favorabilă în cel mai înalt grad schimbului deschis, constructiv, de opinii, exprimă sentimentele de profundă stimă cu care poporul grec, reprezentanții săi se pregătesc să-l întâmpine pe președintele Nicolae Ceaușescu, primul șef de stat român ce pășește pe pământul Eladei. Vorbesc grăitor în acest sens opiniile exprimate de ministrul afacerilor externe, **Dimitris Bitsios**, în cadrul unei întrevederi ce ne-a fost acordată cu amabilitate, și pe care le publicăm alăturat.

Elocvente sînt, de asemenea, aprecierile ministrului comerțului, **Ioannis Varvitsiotis**, președintele părții elene în Comisia mixtă guvernamentală de cooperare între Republica Socialistă România și Republica Elenă. Cu prilejul unei convorbiri purtate la sediul ministerului pe care îl conduce, referitoare la schimburile economice româno-grecești — pe care le-a caracterizat ca tot mai satisfăcătoare — domnia-sa ne declară: „**Considerăm că vizita președintelui Nicolae Ceaușescu în Grecia va duce la consolidarea puternică a relațiilor politice, economice și comerciale dintre cele două state, la intensificarea raporturilor mutuale în toate domeniile. Această vizită este esențială pentru aprofundarea în continuare a multiplelor legături statornicite între țările și popoarele noastre.**”. „Poporul grec — ținea, de asemenea, să sublinieze **Panayotis Lambrias**, subsecretar de stat pe lângă primul ministru, — va primi cu sinceră prietenie și va saluta cu căldură prezența pe pământul Eladei a președintelui României, Nicolae Ceaușescu. Sîntem convinși că actuala întâlnire eleno-română la nivel înalt se va repercuta extrem de favorabil asupra evoluției relațiilor reciproce. S-ar putea spune că, odată cu vizita făcută în mai, anul trecut, la București, de premierul Constantin Karamanlis, raporturile dintre Grecia și România au pășit într-o etapă nouă, dintre cele mai active. Elé vor cunoaște acum o nouă treaptă de dezvoltare, vizita șefului statului român reprezentînd o încununare deplină a unei prietenii cu

Correspondență din Atena de la
trimisul nostru special,
Vasile Crișu

vechi tradiții. Prezența președintelui Nicolae Ceaușescu în Grecia va prilejui nu numai o reafirmare a legăturilor noastre prietenești, ea va deschide calea unor raporturi și mai ample, și mai rodnice”.

Aprecieri similare au putut fi auzite aici, la Atena, cu prilejul unor declarații făcute de reprezentanți de frunte ai unor formațiuni politice de diverse orientări. Astfel, **Ilias Iliou**, președintele Uniunii Democratice de Stînga — E.D.A., ținea să releve, între altele, dorința sinceră de strîngere pe mai departe a raporturilor eleno-române, **Andreas Papandreu**, președintele Mișcării Socialiste Panelene — PASOK, sublinia că poporul grec îl stimează pe șeful statului român și îi așteaptă cu bucurie vizita, iar **Ghiorgios Mylonas**, secretarul general al Uniunii Centrului Democrat, exprima dorința care animă poporul grec de a-l cunoaște nemijlocit pe Nicolae Ceaușescu, președintele unei țări dintotdeauna prietene.

Realitățile care stau la temelia raporturilor româno-grecești, precum și semnificațiile profunde ale vizitei președintelui României ne-au fost evocate și în cadrul unor numeroase convorbiri în cursul vizitelor făcute la diverse instituții. La sediul unuia dintre cele mai importante ziare, „Kathimerini”, spre exemplu, doamna **Eleni Vlahou**, editorul publicației, deputat pe întreaga Grecia din partea partidului de guvernămînt Noua Democrație, ne declara că, în opinia sa, vizita la Atena a președintelui Nicolae Ceaușescu este extrem de importantă. „În-

tre cele două state ale noastre nu există nici un fel de probleme deschise, iar din noul dialog la nivel înalt vor avea, cu certitudine, mult de cîștigat ambele noastre popoare”.

Am putut remarca, de altfel, aici, în Grecia, cu cele mai diverse ocazii, că, atunci cînd este vorba despre relațiile româno-elene, modul de abordare depășește convenționalitatea, îmbracă forme particulare, afective. Permanenței în timp a prieteniei româno-elene i s-au circumscris, firesc, colaborarea pașnică, intrajutorarea în momente grele ale istoriei, buna vecinătate.

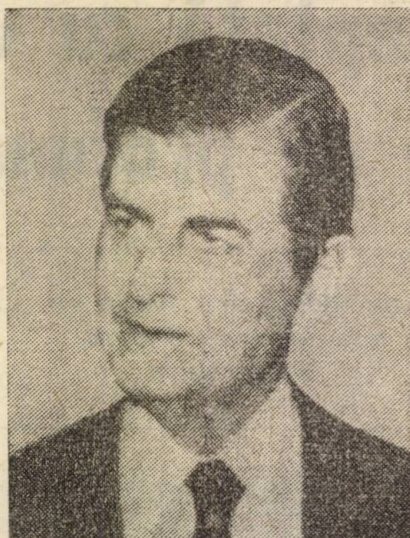
Toate aceste elemente definitorii au apropiat popoarele român și grec, evoluția ascendentă pe care o consemnează în prezent raporturile dintre țările noastre punînd, o dată mai mult, în evidență faptul că, atunci cînd se au în vedere interesele popoarelor și ale păcii, pe baza egalității în drepturi și respectului reciproc poate fi edificată cu succes o colaborare fructuoasă, mutual benefică, indiferent de deosebiri de orînduire social-politică. Este una din ideile puse în evidență în aceste zile la Atena, fiind hotărît subliniată contribuția determinantă pe care au adus-o la așezarea pe temelii solide, de lungă durată, a raporturilor prietenești și de colaborare dintre România și Grecia convorbirile la nivel înalt de la București, din mai 1975, care și-au găsit cea mai înaltă expresie în semnarea, de către președintele Nicolae Ceaușescu și premierul Constantin Karamanlis, a Declarației Solemne Comune. Document de referință istorică, această afirmă cu claritate principiile pe care România și Grecia înțeleg să dezvolte relațiile dintre ele, precum și relațiile lor cu celelalte state ale lumii — egalitatea în drepturi, respectarea reciprocă a independenței și suveranității naționale, avantajul mutual, nerecurgerea la forță sau la amenințarea cu forță.

Structurate pe asemenea baze solide, raporturile dintre România și Grecia cunosc un curs rapid de dezvoltare în toate domeniile. Schimburile comerciale au sporit considerabil, înregistrîndu-se o diversificare continuă a structurii lor, fapt favorizat de posibilitățile economice mereu mai mari ale celor două țări, precum și de apropierea geografică. Sînt, în această sferă, evidente bunele rezultate obținute în eforturile pe care cele două țări le depun pentru a realiza hotărîrea luată în mai anul trecut la București de a dubla, în următorii cinci ani, volumul comerțului reciproc (creșterea, în perioada 1971—1975, de aproape trei ori, a totalului schimburilor de mărfuri, reflectă o dinamică apreciabilă, de natură să ofere certitudinea înfăptuirii și chiar depășirii cifrelor stabilite, existînd condiții dintre cele mai favorabile în acest sens).

Pe plan economic, tehnic și industrial au loc acțiuni de cooperare care își vădesc deja eficiența. Sînt încurajate în acest sector formele moderne de cooperare, cum sînt societățile mixte. Trebuie, de altfel, remarcat faptul că în intensificarea cola-

Convorbire cu DIMITRI BITSIOS

ministrul afacerilor externe
al Republicii Elene

— Ce semnificație acordați, domnule ministru, vizitei oficiale în Grecia a președintelui Nicolae Ceaușescu?

— Așteptăm această vizită cu interes și satisfacție, convinși fiind că schimburile de vederi pe care președintele Nicolae Ceaușescu le va avea cu premierul Constantin Karamanlis vor contribui la afirmarea și mai largă a colaborării dintre cele două țări ale noastre. Acordăm o mare importanță relațiilor strinse ce ne leagă de poporul român și acționăm în direcția dezvoltării lor. Acest lucru se traduce, între altele, și prin schimbul activ de vizite între reprezentanții celor două țări. Eu însumi am fost de două ori în România, ultima dată cu prilejul vizitei pe care a efectuat-o în țara dumneavoastră primul ministru Constantin Karamanlis, eveniment ce a contribuit la dezvoltarea pozitivă în continuare a colaborării româno-elene. Grecia și România se cunosc de secole, trăiesc alături de alte țări balcanice în aceeași zonă geografică și se poate spune că există toate condițiile pentru o evoluție tot mai favorabilă a conlucrării dintre ele.

— V-am ruga să vă referiți la principiile de bază ale politicii externe a țării dumneavoastră.

— Grecia promovează o politică externă de pace și bună vecinătate. Așa după cum se știe, după răsturnarea regimului de dictatură, Grecia și-a îndreptat atenția spre reafirmarea legăturilor cu vechii săi prieteni. Sintem cu atât mai interesați în dezvoltarea colaborării în Balcani cu cât o asemenea evoluție este de natură să impulsioneze colaborarea în întreaga Europă. Consider că recenta reuniune interbalcanică de la Atena și-a vădit însemnătatea pentru adincirea relațiilor pe plan bi și multilateral între țările din spațiul balcanic. Ea constituie un prim pas substanțial, menit să demonstreze marile posibilități ce există în această direcție și avem convingerea că se vor putea înregistra, cu prilejul unor viitoare reuniuni interbalcanice, și alte rezultate pozitive. Așa după cum afirmam, dezvoltarea colaborării în Balcani impulsionează colaborarea în întreaga Europă. Actul final de la Helsinki al Conferinței general-europene pentru securitate și cooperare l-am semnat cu toții. Speranța noastră este că țările semnatare vor da dovadă de consecvență în aplicarea prevederilor acestui Act.

borării economice o contribuție însemnată revine activității Comisiei mixte guvernamentale de cooperare româno-elenă (a patra sesiune a sa a avut loc în februarie, la Atena), îndreptate spre înfăptuirea indicațiilor de dezvoltare și diversificare pe multiple planuri a relațiilor economice bilaterale și pentru intensificarea colaborării între cele două țări prietene, indicații date cu ocazia întâlnirii de la București dintre președintele Nicolae Ceaușescu și premierul Constantin Karamanlis. De asemenea, pe plan cultural, colaborarea înregistrează rezultate notabile, prevederile programului de cooperare în domeniul învățământului, științei și culturii, semnat între cele două guverne, anul trecut, în capitala României, au început să fie înfăptuite în sfera educației, științei, culturii și informațiilor, în intensificarea schimburilor de oameni de cultură și artă, precum și în organizarea reciprocă de săptămâni culturale în cele

două țări. Chiar în aceste zile înregistrăm manifestările organizate la Atena în cadrul unei săptămâni culturale românești, punctul lor central constituindu-l apariția volumului editat în limba greacă și intitulat „România în fața viitorului”.

Relațiile dintre România și Grecia evoluează sub auspicii dintre cele mai favorabile. Interesul viu cu care este așteptată vizita președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în capitala de sub Akropole atestă cu prisosință acest lucru. Aprecierile deosebit de călduroase la adresa țării noastre, a președintelui Republicii Socialiste România, reflectă prețuirea și prestigiul de care se bucură în Grecia politica externă a țării noastre, tovarășul Nicolae Ceaușescu, oglindesc convingerea că dezvoltarea colaborării între cele două state servește în cel mai înalt grad intereselor celor două țări și popoare, cauzei colaborării și păcii în regiunea Balcanilor, în Europa și în întreaga lume.

LONDRA

Sucesiunea premierului Wilson

De la trimisul nostru,
Ilie Șerbănescu

Demisia neașteptată a liderului laburist a survenit într-un moment economico-politic deosebit de complex, marcat de unele succese obținute în cadrul programului guvernamental antiinflaționist, dar și de persistența unor multiple dificultăți (nivelul ridicat al șomajului, rata încă înaltă a inflației, cursul lent al redresării economiei, tensiunile politice din Ulster). Alegerea noului lider al partidului este direct legată de opțiunile laburiștilor pentru abordarea problemelor economico-sociale în perioada următoare.

Atmosfera animată din timpul pauzei de prinz a constructorilor de avioane de la „British Aircraft Corporation” părea să distoneze cu calmul imperturbabil atribuit britanicilor și, în orice caz, solicitat celor ce lucrează în domeniul în care greșeala nu este permisă. Știrea demisiei premierului Wilson, comunicată în cursul dimineții, suscita vii comentarii. Interlocutorii — membri ai conducerii corporației — mi-au împărtășit opinia că hotărîrea liderului laburist constituie un eveniment foarte puțin așteptat, dacă nu chiar deloc anticipat. Reacția de surpriză — consemnată, la Bristol, în uzinele de asamblare a supersonicului de pasageri „Concorde” (unde mă găseam în dimineața zilei de 16 martie) — aveam să constat că a fost generală. Peste câteva ore, la Stratford-upon-Avon, în timpul unei scurte opriri în drum spre Londra, edițiile devansate ale ziarelor de seară din Birmingham și Coventry (principalele orașe ale comitatului Warwickshire), informind despre eveniment, semnalau că decizia premierului Wilson a produs surpriză nu numai în cercurile de afaceri și parlamentare, dar chiar și printre membrii cabinetului britanic și ai conducerii partidului laburist de guvernământ. În capitală, primele pagini ale cotidienele de seară menționau cu titluri mari aceeași reacție. La rîndul lor, BBC-ul și Televiziunea independentă (zisă și „comercială”, întrucît, spre deosebire de BBC, își finanțează activitățile nu din abonamente, ci din reclame), consemnau, în edițiile de noapte ale emisiunilor de actualități, opiniile — în legătură cu neașteptatul eveniment — ale unor lideri politici, parlamentari sau conducători ai sindicatelor, printre care cea a liderului conservator, Margaret Thatcher, care a solicitat organizarea de noi alegeri, prezentate drept cel mai bun mod de a scoate țara din incertitudinea creată prin demisia premierului. Iar, într-un așteptat interviu, Harold Wilson relua, în esență, ideile din conferința sa de presă din dimineața aceleiași zile, explicînd motivele care îl determină să se retragă.

Relevînd că perioada celor 13 ani consecutivi de cînd se află la conducerea partidului este una dintre cele mai lungi pentru un lider în istoria acestui partid și că perioada de aproape opt ani cît a deținut

funcția de premier a durat deja mai mult decât a oricăruia din predecesorii săi, Harold Wilson a arătat că dorește ca această funcție să nu fie ocupată prea mult timp de aceeași persoană, referindu-se, în context, la „necesitatea de a se recurge la un om nou în timpuri cu schimbări rapide”. Premierul britanic a subliniat că succesorul său trebuie să-și preia prerogativele acum, astfel încât să poată să-și impună stilul și să elaboreze strategia de urmat pentru perioada care mai rămâne până la viitoarele alegeri. Wilson a exclus considerentele de sănătate și a menționat că, în sinul partidului și al guvernului, nu există probleme care să nu fie cunoscute și care să nu fi fost făcute publice. De asemenea, liderul laburist a arătat că decizia de a se retrage o luase în primăvara anului 1974, când hotărîse să rămînă în funcție încă maximum doi ani (cel mult pînă la împlinirea vârstei de 60 de ani) și că, dacă retragerea sa nu a intervenit mai devreme, aceasta se datorează exclusiv dorinței ca programul laburist de combatere a inflației să fi fost definitiv angajat și să-și fi arătat deja primele roade. În orice caz, a subliniat primul ministru, regina fusese informată încă din decembrie trecut că, în cursul lunii martie, el își va anunța retragerea. În privința momentului ales, Harold Wilson a menționat că aceasta se situează între demararea amintitului program de frinare a inflației și angajarea unei noi politici a prețurilor și sala-

riilor, ale cărei prime trăsături vor fi schitate în bugetul ce va fi prezentat în aprilie.

Contextul economico-politic în care a survenit decizia premierului Wilson este deosebit de complex. Pe plan politic, pozițiile laburiștilor par întărite în rîndul electoratului, în condițiile acceptării de către sindicate a programului de combatere a inflației și ale unor succese înregistrate în cadrul acestui program. În parlament, însă, laburiștii dețin o majoritate de un singur vot, deși în probleme importante pot conta pe o majoritate de 10-20 voturi, cu sprijinul altor fracțiuni parlamentare. Conservatorii par în ofensivă, dar nu se arată a putea prezenta un program economic mai eficient decât partidul actualmente la putere. În rîndul celorlalte partide se constată o anumită slăbire a liberalilor (cu efecte eventuale de deplasare a electoratului către conservatori) și o relativă întărire a partidului scoțian (cu efecte eventuale de deplasare a electoratului dinspre laburiști). În continuare nerezolvată, situația din Ulster continuă să provoace puternice tensiuni politice. Pe plan economic, rata inflației a fost substanțial redusă, iar activitatea economică dă primele semne de relansare, în timp ce o expansiune a exporturilor este scontată. Ritmul inflației rămîne, însă, deosebit de ridicat, mult peste cotele din alte țări occidentale, iar creșterea economică se va situa în 1976 — potrivit unor previziuni oficiale — încă sub 1 la

sută. Relansarea economică relativ lentă nu va permite — potrivit aceluiași previziuni — să fie absorbit șomajul, aflat la niveluri dintre cele mai îngrijorătoare (peste 5 la sută din totalul populației economice active), și doar pentru 1979 se prevede un procent de 3 la sută. Tendința de slăbire a pozițiilor lirei sterline pe piețele de schimb persistă și, cu toate că această tendință este de natură să sprijine competitivitatea exporturilor britanice, ea este considerată ca un obstacol pentru relansarea economiei (scumpind importurile britanice) și ca un pericol pentru succesul programului de combatere a inflației. În ciuda reducerii sale, deficitul balanței de plăți este în continuare ridicat și pe o redresare a conturilor externe nu se contează decât spre sfîrșitul deceniului, în contextul diminuării importurilor de petrol, odată cu creșterea producției de țiței „off shore” din Marea Nordului.

Probleme deosebite ridică masivul deficit bugetar de aproximativ 10 miliarde lire sterline. Acoperirea deficitului și imposibilitatea acceptării perpetuării și agravării acestuia reclamă ori sporirea resurselor bugetare, ori reducerea cheltuielilor. În actualul context — afirmă cei mai mulți observatori politici și comentatori de specialitate din capitala britanică — sporirea substanțială a resurselor bugetare este un obiectiv greu de atins, atît timp cît nivelul impozitării asupra veniturilor populației și cel al datoriei publice au ajuns deja prea ridicate, precum și în condițiile în care o înăsprire a impunerii asupra profiturilor companiilor ar descuraja investițiile acestora și, deci, relansarea economică. Prin urmare, se consideră că numai o reducere

Cîțiva din principalii candidați la funcția de lider al laburiștilor și, implicit, de prim ministru (de la stînga la dreapta): James Callaghan, Dennis Healey, Roy Jenkins și Anthony Wedgwood Benn

Cambodgia: primele alegeri după eliberare

Într-o „atmosferă de mare unitate a poporului” — după cum menționa postul de radio din Pnom Penh —, la 20 martie, în Cambodgia s-au desfășurat primele alegeri generale de după eliberarea țării (17 aprilie 1975). 3,5 milioane de locuitori, adică 98 la sută din persoanele cu drept de vot, au ales din 515 candidaturi pe cei 250 de deputați care să-i reprezinte în Adunarea reprezentanților poporului din Cambodgia — organ suprem al puterii legislative. Printre cei care au participat la vot încă din primele ore ale dimineții, au fost și Norodom Sianuk, șeful statului, președintele Frontului Unit Național din Cambodgia, cu soția, Monique Sianuk, Penn Nouth, primul ministru al guvernului și președinte al Biroului Politic al C.C. al F.U.N.C., Khieu Samphan, vicepremier și ministru însărcinat cu apărarea națională, ca și alți conducători politici cambodgieni.

Din rîndul celor 250 de deputați, 150 sînt reprezentanți ai țăranilor, 50 — ai muncitorilor și altor lucrători, 50 — ai

armatei revoluționare. Anunțînd rezultatele scrutinului, postul de radio din capitala cambodgiană a precizat că, printre deputații aleși în circumscripția Pnom Penh, se află Norodom Sianuk, șeful statului, primul ministru Penn Nouth, ca și vicepremierii Ieng Sary și Khieu Samphan.

Alegerile din 20 martie au fost pregătite începînd din luna ianuarie. În satele și orașele cambodgiene, pe șantiere și în orezării, s-au desfășurat numeroase întruniri electorale, în cursul cărora au fost popularizate prevederile Constituției adoptate la 5 ianuarie anul acesta și au fost precizate condițiile de desfășurare a alegerilor. S-a menționat, astfel, că printre condițiile cărora trebuiau să le corespundă candidații propuși figurau următoarele: să aibă cel puțin 25 de ani, să fi participat la lupta de eliberare națională, să respecte scrupulos legile țării, să se bucure de stima concetățenilor săi.

Aleasă prin vot direct și secret, pe termen de cinci ani, Adunarea repre-

zentanților poporului din Cambodgia este investită — potrivit articolului 7 al Constituției — cu sarcina de a vota legile țării și de a „defini coordonatele politicii interne și externe a Cambodgiei democratice”. Tot ei îi revine îndatorirea să desemneze guvernul și Prezidiul Statului — organ chemat „să reprezinte statul Cambodgiei democratice înăuntrul și în afara țării, în limitele prevăzute de Constituția Cambodgiei democratice și în conformitate cu legile și liniile politice definite de Adunarea reprezentanților poporului”. Prezidiul este format dintr-un președinte, un prim-vicepreședinte și un al doilea vicepreședinte. De asemenea, Adunarea reprezentanților poporului are sarcina de a numi pe membrii tribunalelor.

Comentînd semnificația recentelor alegeri generale, postul de radio din Pnom Penh sublinia: „Este pentru prima dată, în istoria Cambodgiei, că toate paturile populației — muncitori, țărani, luptători ai armatei revoluționare — își exercită, în mod autentic, dreptul de stăpîni ai țării, alegîndu-și reprezentanții”.

Liana Enescu

a cheltuielilor bugetare ar putea constitui opțiunea posibilă. Guvernul laburist a încercat o acțiune în acest sens, dar propunerea de reducere (preconizând scăderi ale alocațiilor bugetare pentru programe sociale mai importante decât scăderile alocațiilor pentru programe militare) a fost respinsă în Camera Comunelor datorită însăși abținerii de la vot a unei părți din laburiștii de stînga, care au apreciat-o ca nefiind conformă platformei electorale a partidului. În aceste condiții, guvernul a fost nevoit să solicite parlamentului un vot de încredere. Acordarea acestui vot, intervenită cu puțin timp înaintea demisiei premierului Wilson, a fost interpretată ca o aprobare de către aripa de stînga a politicii generale a partidului, dar cu exigența respectării platformei electorale. Episodul a evidențiat, însă, deosebiri de vederi în sinul partidului laburist în legătură cu formularea politicii și strategiei economice pentru perioada următoare, ceea ce, în condițiile actuale, are multiple semnificații și implicații.

Sînt aspecte care, alături de relațiile cu sindicatele — a căror cooperare la realizarea programului laburist de scoatere a economiei din stagnare și inflație este considerată, oficial, drept indispensabilă — vor fi printre principalele elemente ce vor atîrna în balanță la alegerea personalității care va urma să se afle la conducerea laburiștilor. Dintre candidați, actualul ministru de externe *James Callaghan* este considerat de presa britanică ca avînd cele mai mari șanse la obținerea investiturii, luînd în considerare poziția sa în partid, experiența sa politică internă și internațională. Ministrul de interne, *Roy Jenkins*, reprezintă aripa moderată din partidul laburist, bucurîndu-se de sprijin în rîndul membrilor favorabili Pieței comune, dar nu și de sprijinul aripii de stînga din partid. Candidatul acestei aripi este *Michael Foot*, actualul ministru al muncii, care, se apreciază, poate conta și pe voturile unor membri situați în fracțiunile de centru și chiar de dreapta ale partidului. Tot în aripa de stînga își are susținători și ministrul energiei, *Anthony Wedgwood Benn*, adept fervent al politicii de naționalizări și adversar al apartenenței la Piața comună. Considerat reprezentant al „vechii garde”, *Dennis Healey*, actualmente ministru de finanțe, beneficiază de sprijinul parlamentarilor laburiști din centrul și dreapta partidului. Și-a anunțat, de asemenea, candidatura ministrul mediului înconjurător, *Anthony Crosland*.

Prezența în competiție a mai multor candidați din fiecare dintre fracțiunile și tendințele din cadrul partidului laburist face, pe de o parte, riscante orice pronosticuri și, pe de altă parte, aproape certe presupunerile că vor fi necesare mai multe tururi de scrutin (cel puțin două). Procedura alegerii prevede că investiția va fi obținută de candidatul care întrunește majoritatea simplă, dreptul de vot aparținînd celor 317 deputați laburiști din Camera Comunelor. Cu ocazia fiecărui scrutin va fi eliminat candidatul care a obținut cel mai mic număr de voturi sau doi în cazul în care aceștia au întrunit împreună un număr de voturi inferior celui realizat de candidatul imediat mai sus situat. Joi 25 martie are loc primul tur de scrutin, la 30 martie al doilea, iar un eventual al treilea tur de scrutin, la 5 aprilie. Presa britanică subliniază că unul din principalele considerente ce vor determina opțiunile electorilor laburiști va fi legat de necesitatea alegerii unei personalități în măsură să păstreze unitatea partidului, într-un moment în care aceasta apare mai necesară ca oricînd, avînd în vedere problemele economice și politice deosebite cărora trebuie să le facă față cabinetul laburist în perioada următoare.

În timp ce cabinetul thailandez delibera asupra problemei retragerii trupelor americane de pe teritoriul țării, mai multe mii de persoane au participat, la Bangkok, la o demonstrație în favoarea acestei măsuri

Retragerea trupelor americane din Tailanda

În noaptea de 20 spre 21 martie, la cererea guvernului thailandez, orice activitate a militarilor americani de la bazele din Tailanda a încetat, S.U.A. declanșînd operația de retragere a ultimelor sale forțe militare, de demontare și evacuare a echipamentului tehnic, electronic și militar deținut în această țară. Din luna iulie — termenul-limită al operațiunii — în Tailanda nu vor mai rămîne decît 270 de consilieri militari americani, investiți cu statut semidiplomatic.

Recenta decizie thailandeză este rezultatul unor lungi discuții între reprezentanții guvernelor de la Washington și Bangkok. Deși încănuștiințate asupra intenției tailandeze, S.U.A. sperau că, în cursul negocierilor, vor obține, totuși, autorizația de păstrare a unor instalații electronice și, mai ales, că i se va permite, în continuare, aviației americane să facă escală în Tailanda, pentru a scurta, astfel, legătura dintre bazele sale din Filipine și baza din insula Diego Garcia, în Oceanul Indian. Dar — a arătat un purtător de cuvînt al Departamentului de Stat al S.U.A. — cabinetul siamez s-a arătat intransigent, refuzînd categoric prelungirea prezenței unor trupe americane, chiar în număr redus pe teritoriul național. În după-amiaza zilei de 20 martie, după o reuniune ministerială specială și în vreme ce pe străzile Bangkokului se desfășura o de-

monstrație antiamericană reunind aproape 10 000 de persoane —, premierul *Kukrit Pramoj* a dat publicității hotărîrea guvernului său. Înștiințat, ambasadorul Statelor Unite aprecia situația în termenii: „Nu vom rămîne acolo unde nu sîntem doriți”. Cîteva ore mai tîrziu, de la Washington erau ordonate pregătirile pentru începutul retragerii militare din Tailanda.

Se punea capăt, în acest fel, unei prezențe militare americane, care, în diferite forme, a durat mai bine de un sfert de veac, prezență concretizată prin instalarea pe pămîntul thailandez a citorva zeci de baze militare ale S.U.A., prin existența unor trupe americane tot mai numeroase (48 000 de persoane, în anul de vîrf 1972), prin transformarea Tailandei — așa cum observa ziarul „Washington Evening Star” — într-un „urias port-avion terestru al S.U.A.”.

Hotărîrea tot mai ferm manifestată de poporul thailandez în favoarea promovării independente și suverane a intereselor naționale, a necesității restabilirii prerogativelor naționale asupra întregului teritoriu al țării au determinat reorientările din ultimii ani din politica thailandeză, reorientări în direcția cărora se înscrie și recenta decizie a guvernului de la Bangkok.

L. E.

După turneul întreprins într-o serie de țări din America Latină, președintele R.S.F. Iugoslavia, *Iosip Broz Tito* (stînga), a făcut o vizită în Portugalia. În imagine, împreună cu președintele Portugaliei, *Francisco da Costa Gomes* (centru), și primul ministru *José Pinheiro de Azevedo*

„Culoarele puterii“

Ultimele „reforme“ proclamate la Madrid au demonstrat și continuă să demonstreze, în confruntare cu realitățile Spaniei de azi, incapacitatea guvernului de a răspunde la revendicările politice, economice și sociale ale țării.

La patru luni de la moartea lui Franco, evenimentele ultimelor săptămâni, în special momentul Vitoria (3 martie), au reamintit în conștiința opiniei publice spaniole minia acumulată în decursul a patruzeci de ani de represalii franchiste. După declarațiile „reformatoare“ ale guvernului Arias Navarro, brutală represiune polițienească nu putea să nu șocheze. Ea ilustrează, pe de altă parte, lipsa de coeziune și ambiguitatea politicii guvernamentale care nu sînt de natură a convinge despre „bunele intenții“ ale guvernului condus de Arias Navarro. În ce privește periplul vest-european al ministrului de externe José María Areilza, organizat în intenția de cistigare a bunăvoinței țărilor membre ale Pieței comune, acesta apare acum dacă nu inutil, în orice caz neoportun. Cu atît mai mult cu cît creditul acordat guvernului Navarro este pus sub semnul îndoielii și într-o țară ce i-a acordat, inițial, oarecare „înțelegere“: Statele Unite. Se pare că Senatul american, sub presiunea unei puternice mișcări a opiniei publice, pune serioase obstacole aprobării „Tratatului de prietenie și cooperare“ ce urmează să înlocuiască vechile acorduri militare hispano-americane. Senatorul Paul Odwyer cerea, la 13 martie, Camerei Superioare a Congresului să nu ratifice tratatul deoarece în Spania „nu e nici cea mai mică diferență între nou și vechi. Poliția politică și garda civilă, care pe vremea lui Franco s-au distins prin brutalități, ating azi noi abisuri de frenezie în împiedicarea exercitării celor mai mici drepturi democratice“.

În acest context al presiunilor democratice și al lipsei de audiență internațională a noului regim, dreapta, „sprijinindu-se pe un aparat de stat rămas franchist, pe Cortes-uri, reflex al unui sistem condamnat dar solid, pe Consiliul de regență, ai cărui membri datorează totul re-

gimului, pe o poliție ce nu-și dorește soarta P.I.D.E.-ului portughez și care a uitat foarte repede noile consemne, pe un Înalt Stat Major profund conservator“ (Le Monde), își strînge rîndurile. S-a repleat în jurul lui José Antonio Girón de Velasco, reales, la 21 martie, președinte al Confederației foștilor combatanți și șef al Falangei, care și-a reafirmat, cu acest prilej, fidelitatea față de regimul instaurat de generalul Franco. La moartea lui Franco — declară José Antonio Girón — „instituțiile țării funcționau perfect“ și „nimeni nu-și poate imagina că primul guvern al Coroanei își propune să dezmembreze regimul“. Motiv pentru care șeful Falangei acceptă „de bună voie“ reformele propuse de guvern, în măsura „în care ele nu atacă bazele regimului“.

Condiție respectată, de altfel, de reformele guvernamentale de pînă acum, inclusiv proiectul de lege care modifică articolele din Codul penal franchist privind dreptul de asociere și libertatea de exprimare. Drepturi și libertăți cu serioase restricții ce privesc în primul rînd Partidul Comunist Spaniol care, datorită luptei sale pline de abnegație și sacrificii, se bucură de un prestigiu și un sprijin tot mai larg în rîndul maselor populare. Totodată, în încercarea de stăvilire a acțiunilor revendicative, de o amploare fără precedent în istoria Spaniei, proiectul de lege interzice pichetele de grevă și instituie sancțiuni împotriva organizării lor.

„Cine comandă în Spania?“, se întreabă editorialistul ziarului catolic „Ya“, considerînd în continuare că anumite „presiuni“ de culise provoacă decizii contradictorii care, nu de puține ori, se iau în afara guvernului. Este citată arestarea liderului comunist Sanchez Montero, condamnat la 1 milion de pesetas și urmărit în justiție pentru a fi luat cuvîntul în ca-

drul unei reuniuni autorizate, la Universitatea din Madrid. Și aceasta, în timp ce un „procurador“ (deputat) își folosește „puterea“ pentru a evita ca fiul său, compromis într-o agresiune de extremă dreapta, să fie adus în instanță. „Există un guvern sau miniștri?“, se întreabă ziarul „Ya“. „Care sînt instanțele ce se află deasupra guvernului? Culoarele puterii sînt cele ale Cortes-urilor sau cele ale Curții? De unde vin deciziile care pun în cauză credibilitatea guvernului?..“

Este o situație ce face ca guvernul să-și piardă credibilitatea și autoritatea — consideră agenția Associated Press, care notează în continuare: „O ascuțire a tensiunii sociale riscă să provoace căderea șefului guvernului și a cîtorva miniștri începînd cu Fraga Iribarne, ministrul de interne“.

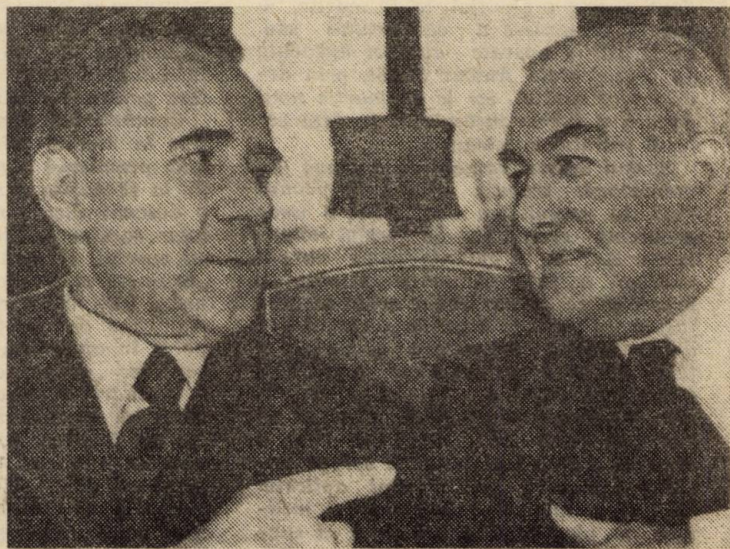
Referindu-se la actuala situație din Spania, Felipe Gonzales, prim-secretar al Partidului Socialist Muncitoresc Spaniol, (P.S.O.E.), declara, în ziarul portughez „Jornal Novo“, că „Spania traversează o perioadă de criză profundă și de încordare care sporește în fiecare zi“. „De la moartea lui Franco, suprastructura dictatorială devine tot mai ruptă de realitate, fapt ce generează — subliniază Felipe Gonzales — o situație de adîncă criză, atît politică cît și economică“. Cerînd operarea unor schimbări radicale în viața politică a Spaniei, inclusiv democratizarea instituțiilor politice, prim-secretarul P.S.O.E. arăta că este imperios necesar ca forțele de stînga să acționeze în continuare pentru a determina cercurile conducătoare să pună în aplicare un program concret de reforme cu adevărat democratice.

Junta democratică și Platforma de Convergență Democratică, principalele organizații ale opoziției au convenit — s-a anunțat într-un comunicat dat publicității la Paris — să formeze de urgență „un organism unitar al întregii opoziții spaniole“, organism care să acționeze pentru restabilirea imediată a democrației, recunoașterea tuturor partidelor, fără excepție, formarea unui guvern de coaliție națională, în care să fie incluse toate forțele politice și sociale ale țării, în măsură să rezolve gravele probleme cu care este confruntată astăzi Spania.

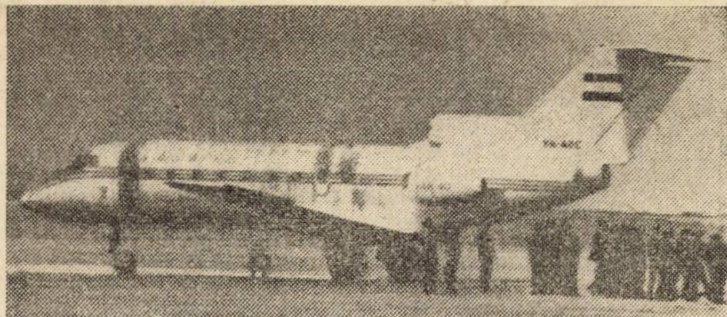
Rodica Dumitrescu

În capitala R.F.G. au avut loc lucrările Congresului Partidului Comunist German. În funcția de președinte al partidului a fost reales tovarășul Herbert Mies (în imagine, la tribuna Congresului), iar ca vicepreședinte, tovarășul Hermann Gautier

Londra. Convorbiri între ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., Andrei Gromiko, aflat în vizită oficială în Marea Britanie, și ministrul de externe britanic, James Callaghan

În clișeu, avionul militar sirian, incendiat la 19 martie pe aeroportul internațional din Beirut în urma unui atentat cu rachete

BEIRUT

Incertitudinea persistă

Ultima săptămână a înregistrat, pe întregul teritoriu al Libanului, o recrudescență de proporții a violenței, se pare într-un grad neatins încă, în cele aproape 12 luni de război civil ce însingurează această țară.

Lovitura militară întreprinsă la 11 martie a.c. de generalul Aziz al-Ahdab, comandantul garnizoanei Beirut — cu scopul declarat de a reface unitatea armatei, intrată într-un rapid proces de dezmembrare în prima decadă a acestei luni, cât și pentru a încerca o rezolvare, eventual prin forță a crizei libaneze — n-a reușit, după cum au arătat faptele ulterioare, să determine o ameliorare a situației, care, dimpotrivă a devenit și mai complicată. După pauza de calm relativ ce a urmat acordului de încetare a focului din 22 ianuarie a.c., mediat de Siria, capitala libaneză cunoaște acum o a șaptea rundă de confruntări armate de la 13 aprilie 1975, momentul declanșării crizei libaneze.

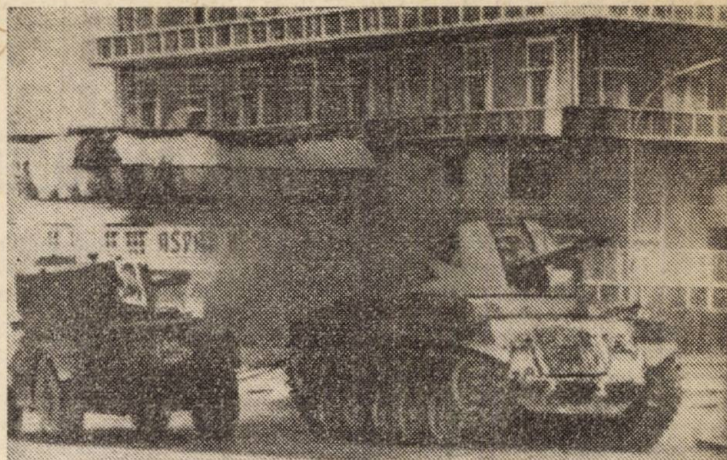
Combatanții civili și-au reocupat pozițiile pe vechile „linii de front”, au fost reclădite baricadele din saci de nisip și luptele s-au reluat cu o intensitate sporită datorită prezenței active în rîndurile celor

două tabere a militarilor armatei libaneze, divizată și ea acum, aceștia aducînd cu ei și armamentul lor greu, inclusiv care blindate.

Reamintim că taberele civile ce se înfruntă la Beirut au următoarea componență :

Coaliția conservatoare de dreapta, care și-a luat denumirea de „Frontul pentru libertate și om”, este formată în general din membri ai comunității maronite (biserica catolică orientală) și cuprinde : partidul Kataeb (falangele libaneze), partidul național liberal, liga maronită, organizațiile extremiste secrete, „gardienii cedru-lui” și „Al Tanzim”, ordinul călugărilor maroniți.

Cea de-a doua coaliție „Mișcarea națională” cuprinde : partidul socialist progresist, partidul comunist, organizația acțiunea comunistă, partidul național social, mișcarea nasseristilor independenți (mu-

În cursul bătăliei din zona marilor hoteluri, forțele coalizate ale „Armatei Libanului Arab” și ale „murabitunilor” au folosit care de luptă capturate de la armata regulată libaneză

rabitunii), organizația nasseristă populară, partidele Baas și alte grupări politice mai mici. Ea este sprijinită de anumite organizații ale rezistenței palestiniene. Convențional, această regroupare este denumită „coaliția musulmano-progresistă”, dar în rîndurile sale se află un număr important din rîndul comunităților creștine (mai puțin cea maronită), inclusiv în ceea ce privește palestinienii.

Taberele civile combatante au și în provincie cam aceeași înfățișare politică, cu deosebire că, în nord, dreapta creștină este reprezentată de așa-numita „armată zghortotă de eliberare” formată din cîteva mii de fermieri maroniți din regiunea Zghorta, aflată sub comanda fostului ministru Tony Frangieh, fiul șefului statului.

Armata libaneză, cu un efectiv de 16 000 de oameni, plus circa 5 000 de jandarmi și membri ai diverselor formații de poliție, care își păstrase neutralitatea și unitatea pînă în ultimul timp, s-a destrămat acum în mai multe grupări : „Armata Libanului Arab”, organizată de locotenentul Ahmed al Khatib din cîteva sute de soldați dezer-

Remanierea guvernului egiptean

Pentru prima dată din aprilie 1975 (dată la care a preluat conducerea guvernului egiptean), premierul Mamdouh Salem a anunțat, la 19 martie, o ușoară remaniere a cabinetului său. Modificările operate au fost aprobate de Președintele Anwar Sadat, prin decret prezidențial, iar la 21 martie noul guvern a depus jurămintul în fața șefului statului egiptean.

Sensul acestei remanieri, notează comentatorii, trebuie căutat, în primul rînd, în necesitatea soluționării unor probleme economice de strictă actualitate. Recent, în cuvîntarea pe care a rostit-o în fața Adunării Poporului, președintele Anwar Sadat arăta că desfășurarea pe mai departe a eforturilor de dezvoltare economică și socială a țării, ca și depășirea unor dificultăți apărute pe parcurs, impun, cu necesitate, elaborarea unui plan cincinal pe perioada 1976—1980. „Încă din 1962, a spus el, Egiptul elaborează soluții politice și planuri care nu sînt aplicate. În 1967, a intervenit înfringerea militară și, pînă în 1973, a trebuit să subzistăm numai din resurse interne. Cea mai mare parte a acestor dificultăți se datorează războaielor pentru apărarea drepturilor arabe și palestiniene”. În context, președintele a relevat importanța recentelor credite acordate Egiptului de către o serie de state arabe

(în special Arabia Saudită și Kuweitul), ca și a promisiunii lor de a participa la constituirea unui fond special pentru țara sa. Șeful statului a menționat, de asemenea, necesitatea introducerii unor măsuri de austeritate pentru etapa imediat următoare.

Concretizînd aceste concluzii și obiective la nivelul formulei guvernamentale, premierul Mamdouh Salem anunța, la 18 martie, o serie de măsuri vizînd o descentralizare mai amplă a diferitelor sarcini și diminuarea birocrăției. În special, el menționa formarea unor „cabinete miniaturale” în sinul guvernului (din miniștrii răspunzători de probleme cu profil apropiat), cabinetul în ansamblu urmînd să se concentreze „asupra elaborării politicii și a evaluării situației generale”. În concordanță cu măsurile respective, noul guvern (a cărui componență a fost anunțată o zi mai tîrziu) include cinci „grupuri de miniștri”, începînd cu grupul a, al vicepremierilor, și terminînd cu grupul e, al miniștrilor de stat. Titularii principalelor portofolii au rămas neschimbați, creîndu-se, în plus, un post de vicepremier pentru problemele producției. Noul vicepremier este Ahmed Sultan, care își păstrează și funcția anterioară, de ministru al

energiei. De menționat, de asemenea, numirea lui Mohamed Mahmoud al Imam în postul de ministru al planului, ca și a lui Gamal al Otteifi, fost vicepreședinte al Adunării Poporului, în postul de ministru al informațiilor și culturii.

Deși programul guvernului recent format abia urmează să fie prezentat Adunării Poporului, comentatorii subliniază că el va încerca, pe baza noilor orientări și directive, să înfăptuiască o serie de obiective anunțate de premierul Salem, anul trecut. Șeful cabinetului egiptean menționa, atunci, intenția guvernului de a elabora un plan de cinci ani pe perioada 1976—1980, plan prin care se urmărește o amplă dezvoltare economică și socială a țării. În primul an al înfăptuirii acestui proiect, totalul investițiilor în industrie ar urma să atingă 2540 milioane lire egiptene, cu 304 milioane mai mult decît în 1975. Importante fonduri vor fi alocate dezvoltării agriculturii, reconstrucției regiunilor afectate de război, dezvoltării transporturilor, construcției de locuințe, creșterii nivelului de trai al maselor. Printre marile obiective, la loc de frunte se situează începerea lărgirii Canalului Suez și intrarea în funcțiune a conductei Suez — Mediterana.

I.M.

tori, în luna ianuarie, a crescut rapid în ultima săptămână, ajungând la circa 6 000—8 000 de oameni și a intrat pretutindeni în luptă sprijinind forțele coaliției „Mișcarea națională”. Locotenentului Khatib i s-a alăturat cu subunitățile de sub comanda lor maiorii Ahmed Maamari și Ahmed Boutari. Ea dispune de un număr important de vehicule blindate ale armatei libaneze.

„Mișcarea pentru reformă” a generalului Aziz al-Ahdab, care s-a proclamat „guvernator militar provizoriu al Libanului” și a cerut demisia imediată a președintelui republicii, Suleiman Frangieh, se bazează îndeosebi pe unele subunități de comandament ale garnizoanei Beirut. Generalului Ahdab i s-a alăturat generalul François Genadry, comandantul școlii militare de ofițeri.

Generalul Ahdab și locotenentul Khatib au hotărât să-și unească forțele și au format „un consiliu de comandament” compus din 14 ofițeri, în majoritate musulmani, în vederea „coordonării operațiunilor militare prevăzute (luarea cu forța a palatului prezidențial), în cazul în care soluția pașnică eșuează”.

Trupele rămase credincioase președintelui Frangieh, care controlează zona din jurul palatului Baabda, situat în afara Beirutului, pe o înălțime dominând întreaga panoramă a capitalei, sînt comandate de colonelul Antoine Barakat. Pînă în prezent, nu există relatări precise privind atitudinea mai multor unități militare, inclusiv a aviației și a comandamentului general al armatei libaneze, aflat în clădirea modernă a Ministerului apărării, din imediata apropiere a palatului prezidențial.

La Beirut, luptele cele mai violente s-au desfășurat, începînd de sîmbătă, în zona marilor hoteluri, fiind folosit pe scară largă armament greu și care blindate. Forțele coaliției musulmano-progresiste, împreună cu militarii din „Armata Libanului Arab” au reușit să ocupe duminică ruinele hotelului de lux „Holiday Inn”, cu 26 de etaje și 468 de camere, și care era deținut de falanșii din 24 octombrie 1975. Luni în zori, după un bombardament devastator revărsat peste întreaga zonă, falanșii au reușit să recupeze „Holiday Inn”, dar un contraatac al adversarilor i-a împins apoi spre o „a doua linie de apărare” în imediata apropiere a portului, în vecinătatea căruia se află sediul central al partidului Kataeb.

Lupte grele s-au desfășurat în ultimele zile și în provincie, provocînd grele pierderi umane în zona Tripoli unde acționează „armata zghortiotă” și în zona Aley

— Kahale (două orașele situate la 15 și 20 km pe șoseaua Beirut — Damasc), aici intervenind, de o parte, trupe loiale președintelui Frangieh și, de cealaltă, soldați din „Armata Libanului Arab”.

Între timp, pe plan politic, se fac diverse încercări de găsire a unor căi spre soluționarea crizei, apelîndu-se încă o dată la medierea Siriei. În cursul săptămîinii trecute, o delegație a partidului falanșist a vizitat Damascul. Sîmbătă, premierul Rachid Karamé, președintele parlamentului, Kamel al Assad, și fostul premier Saeb Salam, personalități politice libaneze opuse președintelui Frangieh, au avut o convorbire de cinci ore cu președintele sirian Hafez El Assad. Vizita lor la Damasc s-a produs cu o întîrziere de o zi, după ce vineri dimineață avionul militar sirian care trebuia să-i transporte a fost incendiat la sol de o rachetă trasă, se pare, de un soldat din garda aeroportului internațional al Beirutului.

În cursul zilei de luni 22 martie, în timp ce la Beirut luptele erau în toi, la palatul Baabda a avut loc o ședință extraordinară a guvernului care a decis adăugarea unui amendament Constituției libaneze, prevăzînd posibilitatea alegerii unui nou președinte de către parlament, cu șase luni înainte expirării mandatului celui vechi (mandatul președintelui Frangieh expiră la 23 septembrie și articolul 73 din Constituție prevedea alegerea noului președinte cu două luni înainte de efectuarea oficială a schimbării puterii). Această hotărîre, menită să dea satisfacție celor care cer demisia imediată a președintelui Frangieh, rămîne de văzut dacă va reuși, totuși, să risipească incertitudinea politică și să restabilească o atmosferă de mai mult calm.

Între timp, marți dimineață la Beirut și în alte zone ale țării, tunurile continuau să bubuie, sporînd îngrijorarea.

C. Ionescu

P.S.D. Italian după Congres

Correspondență din Roma de la Radu Bogdan

În centrul actualității politice italiene se află în aceste zile lucrările Congresului Partidului Democrat-Creștin Italian care continuau încă la închiderea ediției revistei noastre și despre care vom relata în numărul viitor. Nu s-au stins însă ecourile de pe marginea lucrărilor Congresului Partidului Socialist Democrat Italian desfășurate în cursul săptămîinii trecute (11—15 martie) la Florența, congres ce l-a precedat pe cel al democrației creștine și i-a urmat celui socialist.

Congresul P.S.D.I. s-a desfășurat în condițiile în care declinul acestei formații politice s-a accentuat după alegerile regionale de la 15 iunie, cînd numărul voturilor partidului a scăzut de la 6,9 la 5,6 la sută. La reducerea audienței electorale a partidului s-a adăugat, apoi, căderea aproape în lanț a administrațiilor de centru-stînga (din care P.S.D.I. făcea parte) și înlocuirea lor, în cea mai mare parte, cu administrații de stînga (comuniști și socialiști). Nemulțumirea de politica de imobilism promovată de unii lideri ai partidului, numeroase organizații locale au hotărît să sprijine administrațiile de stînga și cele deschise colaborării cu P.C.I. Mai mult, o parte din militanții ieșiți din rîndurile P.S.D.I. hotărîsc să creeze „Mișcarea de inițiativă socialistă” (în nordul țării) și „Uniunea pentru refondarea socialismului democratic”, la Roma.

Noua situație creată în partid a dus, în octombrie anul trecut, la divizarea partidului. S-au întărit curențele de stînga din partid, iar alte grupări, care înainte sprijineau majoritatea, s-au raliat și ele stîngii. Congresul de la Florența a marcat o întărire a curențelor din partid care se pronunță pentru o politică mai realistă, de apropiere de forțele de stînga și, în primul rînd, de socialiști și comuniști. În acest context, într-o moțiune comună, patru din cele cinci curențe ale partidului au respins raportul prezentat de fostul secretar național, Mario Tanassi, și au subliniat că opțiunile politice din ultimul timp, ca și în general lipsa de inițiativă adecvată, au dus la deteriorarea vieții interne a P.S.D.I. Ele s-au pronunțat în favoarea unei „metode colegiale de conducere” și au cerut „normalizarea situațiilor de la periferie”, adică din zonele în care, prin sancțiuni disciplinare, s-a încercat să se împiedice colaborarea organizațiilor locale cu noile coaliții de stînga.

Dar, dacă aceste curențe s-au arătat unite în ce privește modificarea componenței conducerii, nu același lucru se poate spune despre linia politică a partidului. Este adevărat că moțiunile pe care fiecare din cele cinci grupuri componente ale P.S.D.I. le-a pregătit în vederea Congresului vorbesc despre necesitatea creării unei „arii socialiste”, adică despre un raport preferențial între socialiști și socialist-democrați, care să se opună democrației creștine. Dar modalitățile concrete de realizare a acestei opțiuni și, în general, raporturile concrete cu principalele formații de stînga și, în primul rînd, cu Partidul comunist sînt privite în mod diferit de către componentele P.S.D.I. Curente tradiționale și, în special, cele de dreapta au exclus orice colaborare cu comuniștii. Unele din grupările de stînga s-au arătat dispuse doar la un eventual dialog cu P.C.I. asupra unor probleme concrete; altele n-au exclus nici o colaborare în cadrul coalițiilor locale, pentru rezolvarea problemelor populației. În sfîrșit, stînga tradițională a arătat că un raport cu P.C.I. poate fi instaurat în scurt timp, în cadrul unei vaste convergențe a forțelor democratice.

Diferențele de nuanțe, cum nu se poate mai vizibile, nu au împiedicat, însă, recunoașterea faptului că din criza prin care trece țara nu se poate ieși fără aportul și contribuția Partidului comunist. Așa se explică de ce recenta propunere a Partidului Republican, privind crearea unei platforme comune a tuturor partidelor democratice, inclusiv P.C.I., a găsit un ecou favorabil în rîndul participanților la Congres; în favoarea unor formule mai mult sau mai puțin apropiate de ideea republicanilor s-au pronunțat majoritatea liderilor din partid, în frunte cu Giuseppe Saragat.

Congresul a ales noul Comitet Central, noul secretar general fiind Giuseppe Saragat.

Contacte diplomatice

— Președintele R.S.F. Iugoslavia, Iosip Broz Tito, a efectuat o vizită oficială în Portugalia, unde a avut convorbiri cu președintele acestei țări, Francisco da Costa Gomes, și alte oficialități portugheze.

— Primul ministru francez, Jacques Chirac, aflat în vizită oficială în Libia, a fost primit de președintele Moamer Gaddafi și s-a întîlnit cu premierul acestei țări, Abdel Salam Jalloud.

— La Londra au avut loc convorbiri între ministrul de externe al U.R.S.S., Andrei Gromiko, și șeful diplomației britanice, James Callaghan.

— Nelson Rockefeller, vicepreședintele S.U.A., a vizitat Tunisia și Franța.

— Premierul Islandei, Liam Cosgrave, a efectuat o vizită oficială în Statele Unite, în cursul căreia a fost primit de președintele Gerald Ford și a avut convorbiri cu alte oficialități americane.

R. P. POLONĂ

Alegerile pentru Seim

Correspondență de la Donca Ciobanu

La 21 martie, în Polonia, populația cu drept de vot s-a prezentat la urne pentru a alege pe viitorii ei reprezentanți în forumul legislativ suprem al țării, Seimul, și în consiliile populare ale celor 49 de voievodate.

Încă din primele ore ale dimineții, la centrele de votare, împodobite sărbătorește, domina atmosfera caracteristică marilor evenimente politice din viața poporului polonez. Primii au votat muncitorii care au ieșit din schimburi de noapte, din întreprinderile cu flux tehnologic continuu aparținând industriei extractive, metalurgice, construcțiilor navale, transporturilor feroviare. În rândurile celor 24 de milioane de alegători s-au aflat peste două milioane de tineri care, atingând vârsta majoratului, au avut pentru prima oară prilejul să-și manifeste sprijinul față de programul electoral al Frontului Unității Poporului, votul lor însemnând nu numai exercitarea unui drept constituțional, dar și o solemnă angajare patriotică.

Listele Frontului Unității Poporului, care înglobează toate partidele (Partidul Muncitoresc Unit Polonez, Partidele Țărănesc și Democrat), organizațiile obștești, asociațiile de creație etc., au propus, potrivit legii electorale publicate în ianuarie a.c., un număr mai mare de candidați (631 pentru cele 460 locuri în Seim și 9 000 pentru 6 740 — în consiliile populare voievodale), alegătorii având posibilitatea să încredințeze mandatul celor care, prin munca și activitatea pe plan social-politic, li s-au impus cel mai mult. „Votind pentru candidații Frontului Unității Poporului încredințăm mandat oamenilor care oferă garanția că în organele reprezentative își vor consacra toate forțele patriei și poporului nostru”, scria ziarul „Zycie Warszawy”.

Prin actul de duminică s-a încheiat ampla campanie națională inițiată în vederea pregătirii alegerilor generale. Această campanie a creat cadrul propice pentru evidențierea poziției cetățenilor, indiferent de profesie, pregătire și vîrstă, față de programul comun al Frontului Unității Poporului, la baza căruia se află directivele de dezvoltare continuă social-economică a societății poloneze, adoptate în decembrie de cel de-al VII-lea forum al comuniștilor. „Programul celui de-al VII-lea Congres al P.M.U.P., proclamat de Frontul Unității Poporului drept platformă electorală, serie «Trybuna Ludu», este un program de continuare și dezvoltare creatoare a politicii elaborate cu cinci ani în urmă și care își propune drept țel bunăstarea omului, politica pe care practica a confirmat-o prin importante realizări”. „Votind pentru programul F.U.P. avem convingerea deplină că votăm pentru un program verificat de practică și istorie, pentru un program al suveranității, securității și bunăstării, al edificării societății socialiste dezvoltate”, nota „Zolnierz Wolności”.

În cursul numeroaselor adunări ale oamenilor muncii, precum și al întâlnirilor cu candidații, s-a reliefat cu pregnanță sprijinul de care s-au bucurat tezele expuse în platforma comună, subliniindu-se plenar că garanția atingerii țelurilor propuse este întărirea unității moral-politice a tuturor polonezilor.

Actul de duminică, care a adus în fața urnelor de vot peste două treimi din populația Poloniei, a însemnat o manifestare a unității de interese ale statului și cetățenilor, o expresie a poziției față de patrie, de prezentul și viitorul ei. Oferind mandat de încredere viitorilor deputați în Seim și consiliile populare voievodale, alegătorii s-au angajat, totodată, să participe multilateral și activ la realizarea consecventă a hotărîrilor adoptate. „Pe noi toți ne unește grija comună față de binele patriei, voința comună de a face ca forța Poloniei să crească, ca viața oamenilor să fie mai bună”, sublinia Edward Giersek, prim-secretar al C.C. al P.M.U.P., la întâlnirea sa cu alegătorii din voievodatul Katowice.

Potrivit comunicatului difuzat de Comisia electorală centrală, din cele

Varșovia. Clădirea Seimului

24 069 579 persoane cu drept de vot s-au prezentat la urne pentru a alege deputații în Seim 98,27 la sută din alegători. 99,4 la sută din voturile valabile au fost exprimate pentru candidații Frontului Unității Poporului. În Seimul R.P. Polone au fost aleși 460 de deputați.

Convingerea unanimă a tuturor comențarilor presei, radioului și televiziunii poloneze, publicate și transmise în cursul zilei de luni, este că votind pentru candidații Frontului Unității Poporului cetățenii Poloniei populare s-au pronunțat pentru programul de traducere în viață a ideilor justiției și echității sociale, pentru programul construirii societății socialiste dezvoltate, întregul popor angajându-se să contribuie prin toate eforturile la dobîndirea de noi victorii în toate domeniile de activitate socială și productivă.

R. P. BULGARIA

Congresul comuniștilor bulgari

A devenit o practică a societății bulgare contemporane ca încheierea unei etape de dezvoltare social-economică a țării, respectiv a unui plan cincinal, să coincidă sau să fie urmată, la scurt timp, de un forum al comuniștilor, al partidului lor, consacrat elaborării unei strategii adecvate de continuare și ridicare pe o treaptă și mai înaltă a realizărilor obținute anterior. Eveniment de profundă rezonanță în viața politică, economică și socială a Bulgariei socialiste, cel de-al XI-lea Congres al partidului comunist — convocat pentru luni, 29 martie — dobîndește, în primul rînd, o asemenea semnificație. Prilej de evaluare și îndreptățită satisfacție pentru realizările din cincinalul anterior (1971—1975), Congresul este chemat, totodată, să aprobe directivele celui de-al șaptelea plan cincinal (pe perioada 1976—1980) și să traseze principalele direcții ale dezvoltării social-economice a țării pînă în anul 1990.

Din amplele dezbateri care au precedat apropiata deschidere a celui de-al XI-lea Congres, ca și din documentele pregătite spre aprobare, reiese, cu claritate, că realizările celui de-al șaselea cincinal constituie o bună bază de pornire pentru

noua etapă de dezvoltare socialistă a țării. Sintetizate în primul capitol al proiectului intitulat „Orientările principale ale Congresului al XI-lea al P.C.B. referitoare la dezvoltarea social-economică a țării în perioada cincinalului 1976—1980 și pînă în 1990” (document supus dezbaterii oamenilor muncii încă din luna ianuarie și urmînd a fi aprobat de apropiatul Congres), aceste rezultate includ, între altele, o creștere a produsului național brut, în 1975, cu 46 la sută față de 1970, sporirea fondurilor destinate producției de bază cu 52 la sută și creșterea volumului producției industriale cu 55 la sută. Mărturiile elocvente ale progresului societății bulgare în cincinalul trecut, aceste rezultate au fost obținute, în primul rînd, ca urmare a creșterii productivității sociale a muncii, a orientării unui mare fond de investiții (16 miliarde leva, dintr-un total de 21 miliarde) spre sfera producției materiale.

Numeroase alte aspecte — începînd cu cele concrete, cu cele care se referă nemijlocit la dezvoltarea capacităților de producție existente, la noile și importante obiective intrate în funcțiune

— ar putea ilustra continua îmbogățire a hărții economice a Bulgariei contemporane, drumul ei spre un progres multilateral. Dar, dacă nu ne propunem, acum, să evocăm și asemenea aspecte, un altul, de o importanță deosebită, trebuie menționat. Este vorba de preocuparea permanentă pentru sporirea nivelului de trai material și spiritual al poporului din țara vecină și prietenă. Statisticile referitoare la realizarea planului cincinal pe perioada 1970—1975 indică, în acest sens, că, prin ameliorarea continuă a condițiilor de viață în țară, au devenit posibile: creșterea considerabilă a veniturilor reale ale fiecărui cetățean; acordarea de noi facilități sociale femeilor, și, în special, mamelor; perfecționarea sistemelor de învățământ și de sănătate publică; o și mai mare stabilitate a prețurilor cu amănuntul ale principalelor produse alimentare și nealimentare; îmbunătățirea aprovizionării populației țării, ca și o serie de alte realizări.

Documentul privind evoluția societății bulgare în următorii ani menționează, în același sens, că principala sarcină social-economică a celui de-al 7-lea cincinal este realizarea strictă a liniei partidului vizând

cinal și pînă în 1990, cele privind înfăptuirea, în continuare, a programului din decembrie pentru ridicarea nivelului de trai al poporului și tezele privind situația și dezvoltarea P.C.B., a organizațiilor și mișcărilor obștești.

Întîmpinat cu deplină încredere și cu succese deosebite în muncă, apropiatul fo-

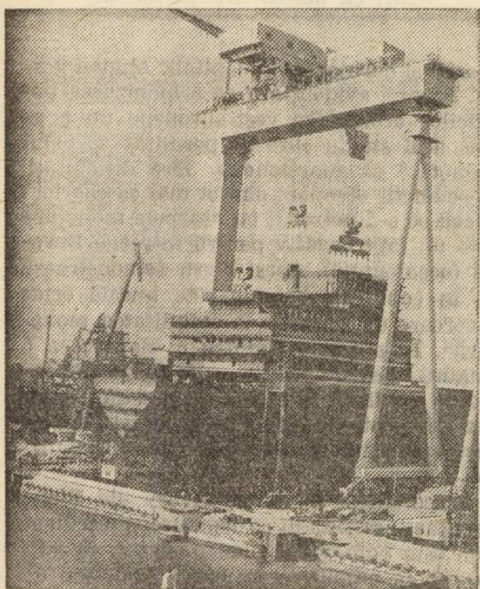
rum al comuniștilor bulgari se înscrie, fără îndoială, ca un eveniment major în viața politică, socială și economică a țării vecine și prietene, ca un moment important pe drumul înfăptuirii societății socialiste dezvoltate pe pămîntul Bulgariei.

Ion Madoș

R. D. GERMANĂ

Tîrgul de primăvară de la Leipzig

Correspondență de la
Constantin Varvara

În cinstea celui de-al XI-lea Congres al Partidului Comunist Bulgar, muncitorii de la șantierul naval „Gheorghe Dimitrov” din Varna au lansat la apă înainte de termen vasul petrolier „Khan Asparouh”

satisfacerea încă mai deplină a nevoilor materiale și spirituale ale poporului bulgar, prin dezvoltarea dinamică a economiei naționale. Documentul subliniază că realizarea noilor obiective, a noilor sarcini, va marca depășirea unei importante etape în construirea societății socialiste dezvoltate pe pămîntul Bulgariei. Noua etapă de propășire social-economică a țării va fi o etapă de dezvoltare rapidă a forțelor de producție, de perfecționare a structurii economiei bulgare, de intensificare accelerată în toate sferile și în toate domeniile activității sociale, de utilizare mai rațională a rezervelor existente în economie, de perfecționare a raporturilor sociale și a gestiunii, de afirmare a modului de viață socialist și de dezvoltare multilaterală a fiecărei persoane. În contextul amplelor pregătiri pentru apropiatul forum al P.C.B. și în strînsă legătură cu necesitățile progresului neîntrerupt al țării, Comitetul Central al partidului a mai aprobat tezele privind direcțiile principale de dezvoltare a științei și tehnicii în cel de-al 7-lea cin-

Timpe de opt zile, Leipzig-ul a fost, din nou, ca la orice început de primăvară, un centru internațional al activității economice. Atraktivitatea sa și interesul pe care l-a suscitat în cercurile economice de pe toate meridianele sînt elocvent mărturisite de participarea masivă la acest tîrg tradițional: peste 9 000 de firme și organizații comerciale din 63 de țări, care au ocupat o suprafață de expunere de peste 340 000 de metri pătrați. Reprezentanți ai unor firme comerciale, oameni de afaceri, ingineri și tehnicieni din 100 de țări au ținut să fie prezenți la Leipzig.

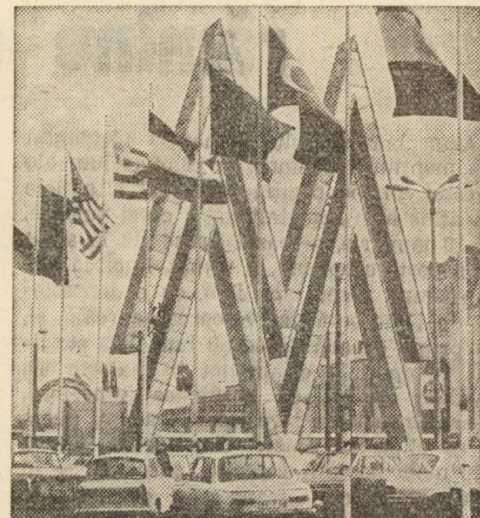
În mod firesc, Republica Democrată Germană a prezentat cea mai largă gamă de produse. Aproximativ 4 200 de întreprinderi industriale și de comerț exterior au oferit o imagine concludentă a avîntului economic al țării-gazdă. În standurile țării-gazdă au putut fi văzute produse ale industriei electronice de înaltă tehnicitate, utilaj minier pentru exploatarea la suprafață, sortimente de vîrf din industria bunurilor de consum, printre care porțelanuri, ceasornice, aparate fotografice, instrumente muzicale, obiecte de uz casnic și altele.

U.R.S.S., R.P. Chineză, Polonia, Cehoslovacia, Bulgaria, Iugoslavia, Cuba, R.D. Vietnam, R.P. Mongolă, R.P.D. Coreeană, au înfățișat realizări remarcabile din diverse domenii economice.

La această ediție au fost prezente, cu expoziții oficiale colective, India, Sri Lanka, Indonezia, Irak, Siria, Kuweit, Algeria, Sudan, R.D.P. Yemen, Nigeria, Ghana, Guineea, Argentina, Brazilia, Columbia, Mexic, Ecuador și, pentru prima oară, Peru și Malaezia. Caracteristic pentru participarea la tîrg a țărilor în curs de dezvoltare este creșterea permanentă a ofertei de bunuri de consum, tehnice și altele.

La Leipzig au participat, de asemenea, aproximativ 2 200 de firme industriale din 27 de țări capitaliste. În ceea ce privește numărul firmelor și a suprafeței de expunere ocupate, R.F. Germania s-a plasat imediat după țara-gazdă. R.F. Germania a fost prezentă în aproape toate ramurile tehnice și ale bunurilor de consum.

Consemnînd cea de-a 24-a participare consecutivă la Tîrgul de primăvară de la Leipzig, România a expus, pe o suprafață de aproximativ 1 500 metri pătrați, produse din zece ramuri. Cu exponate sau cu birouri

de tratative au fost reprezentate 17 întreprinderi românești de comerț exterior, a căror ofertă a cuprins o largă paletă de produse ale industriei de mașini grele, industriei constructoare de mașini-unelte, electrotehnicii și electronicii.

S-a remarcat, de asemenea, prezentarea de dispozitive și instalații complexe în domeniul industriei petroliere, industriei miniere, a materialelor de construcții, industriei alimentare, construcții navale, reprezentate prin exponate sau machete. Paleta ofertei românești a fost completată cu motoare electrice, transformatori de forță, tractoare, mașini agricole. Țara noastră a fost prezentă și la expoziția de carte, cu 600 de titluri.

Exponatele românești au constituit dovezi edificatoare ale succeselor economiei naționale și posibilităților crescînde de participare a României socialiste la schimburile comerciale internaționale. Standurile românești din cadrul actualei ediții a Tîrgului de primăvară de la Leipzig s-au bucurat de un viu interes în rîndul participanților din țara-gazdă și de peste hotare. Un moment important l-a constituit vizita vicepreședintelui Consiliului de miniștri al R.D.G., Gerhard Weiss. Cu acest prilej, oaspetele a elogiat exponatele românești și a subliniat posibilitățile reale de adîncire și diversificare a cooperării și specializării între R.D.G. și România, îndeosebi în domeniul construcției de mașini-unelte. Perspectivile favorabile de extindere a schimburilor economice între cele două țări au fost relevate și de ministrul comerțului exterior al țării-gazdă, Horst Solle, care a fost oaspetele standurilor românești.

Deși nu au fost excluse și contacte cu alți parteneri comerciali, participarea României la Tîrgul de la Leipzig a constituit, în primul rînd, un prilej de a găsi noi modalități concrete de realizare, prin contracte ferme, a prevederilor cuprinse în acordurile de colaborare economică existente între România și R.D.G. De-a lungul anilor, relațiile de colaborare dintre România și R.D.G. au cunoscut o permanentă și multilaterală dezvoltare. Contractele realizate între întreprinderile de comerț exterior românești și cele din R.D.G. în zilele activității Tîrgului de la Leipzig, precum și noile contracte stabilite constituie un moment important în permanenta redimensionare a relațiilor economice și de cooperare între cele două țări.

Criza monetară occidentală rămîne deschisă

Acum „barometrului monetar” occidental s-a menținut constant, în primele luni ale acestui an, pe poziția „furtună”. Rafalele au atins întâi lira italiană, a cărei valoare, la 15 ianuarie, a scăzut brusc (12 la sută) în raport cu dolarul. A urmat, la circa trei săptămîni, peseta spaniolă, cu o depreciere de 11 la sută din valoarea sa reală, și, în prima decadă a acestei luni, lira sterlină. În opinia specialiștilor în materie era evident că, într-o asemenea atmosferă, „șarpele monetar” vest-european nu putea avea clipe de liniște. Într-adevăr, cîteva din monedele din sistemul „șarpelui” — în special francul francez și cel belgian, precum și coroanele daneză și suedeză — au avut de făcut față pe piețele de schimb unor puternice presiuni. Deținătorii unor asemenea devaloare amenințate n-au ezitat să le schimbe cu valutele „forte” din sinul dispozitivului vest-european: marca vest-germană, francul elvețian, florinul olandez. Banca Națională a Franței s-a văzut nevoită să intervină energic, de fiecare dată, pentru susținerea monedei sale, atît de energic încît pierderile din rezerva de devaloare au urmat un ritm galopant (de la 1 ianuarie la 14 martie, 14 miliarde franci, peste o treime din totalul rezervelor).

Acestea au fost, pe scurt, evenimentele monetare occidentale care au precedat mult comentata hotărîre a Franței, din 15 martie: suspendarea participării sale la dispozitivul vest-european de flotare concertată. Hotărîre luată după ce propunerile franceze de modificări la mecanismul „șarpelui” — lărgirea marjei de fluctuație, limitată actualmente la $\pm 2,25$ la sută; reamenajarea parităților actuale între monedele „șarpelui”; schimbarea condițiilor de intervenție și crearea unui embrion de fond comun de rezerve monetare — fuseseră respinse, cu excepția R. F. Germania, de toți ceilalți parteneri ai Franței. Aceștia propuseseră, la rîndul lor, o devalorizare a francului în raport cu celelalte devaloare participante la sistemul flotării concertate, eventualitate nejustificată, în opinia Franței, de situația prezentă a economiei sale.

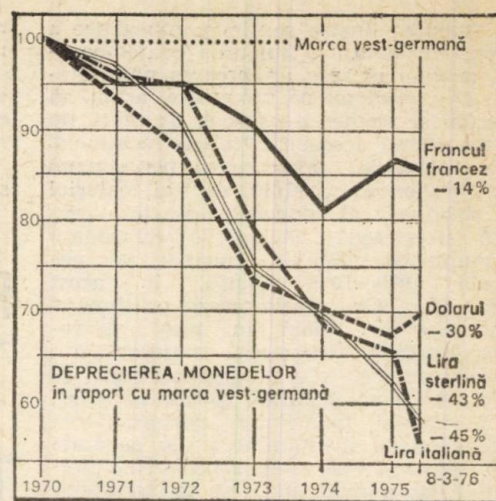
Punînd slăbiciunea francului francez pe seama unor factori exteriori — scăderea cursului lirei italiene și a lirei sterline —

Jean-Pierre Fourcade, ministrul francez al economiei și finanțelor, sublinia că, într-o asemenea situație, este greu pentru Franța să accepte o competitivitate sporită a produselor italiene și engleze, însoțită de pierderi masive de rezerve.

Care sînt, în opinia inițiatorilor ei, repercusiunile acestei hotărîri? Flotarea izolată a francului și deprecierea sa măresc competitivitatea produselor franceze la export, contribuind la redresarea economică și la scăderea șomajului. Scăderea francului riscă însă, în același timp, să relanseze inflația, să ducă la scumpirea importurilor, în special la materii prime și produse petroliere, antrenînd modificări notabile asupra nivelului general al prețurilor. În această ordine de idei, într-o declarație a Partidului Comunist Francez, dată publicității imediat după anunțarea desprinderii francului de „șarpele monetar”, este combătută ideea potrivit căreia devalorizarea va frîna șomajul, arătîndu-se că, dimpotrivă, acesta va însemna dificultăți sporite pentru muncitori, pentru economia națională. „Francul este slab nu datorită «șarpelui monetar» și nici datorită fluctuației, ci politici dictate de marile societăți multinaționale”, relevă documentul P.C.F., care subliniază apoi: „Pentru a opri inflația și a permite o relansare durabilă a activității economice este necesară o luptă consecventă împotriva marelui capital, a risipei, supraprofiturilor și speculațiilor sale, pentru o politică economică și monetară independentă”.

Reacțiile pe plan extern față de măsura franceză, dincolo de unele formulări optimiste, nu ascund un sentiment de neliniște în ceea ce privește posibilitatea unor noi furtuni pe piețele de schimb, ca și lipsa de coeziune, în materie de politică monetară, a „celor nouă”. Dacă la Bruxelles se apreciază că flotarea liberă a francului francez va contribui la reducerea inflației în Belgia, iar, la Bonn, că este o măsură ne-

Între aceste limite trebuia să fie păstrată fluctuația francului francez în raport cu marca vest-germană, cea mai bine cotate dintre monedele participante la „șarpele monetar”

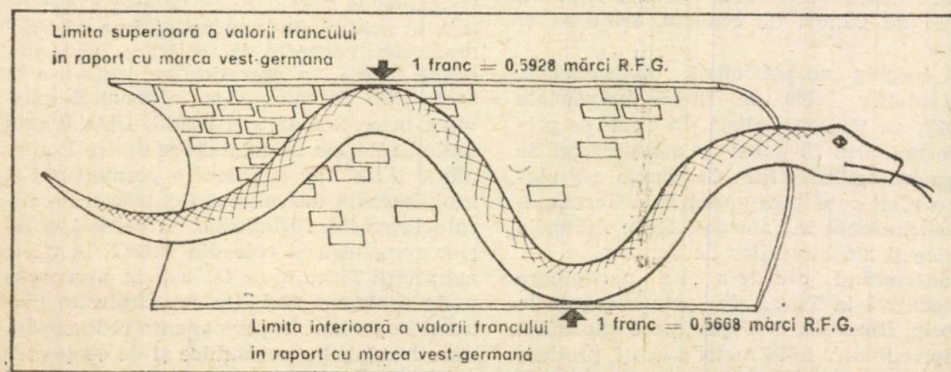
Ritmurile diferite ale inflației în țările vest-europene duc la deprecierea diferențiată a monedelor occidentale, implicînd continue schimbări în raporturile dintre acestea. Graficul, reprodus după „L'Express”, prezintă deprecierea comparativă a principalelor monede occidentale în raport cu marca vest-germană

cesară și curajoasă, în capitala Angliei gestul Franței evidențiază că armonizarea politicilor economice vest-europene nu a atins acel stadiu care să permită „șarpelui monetar” să funcționeze fără dificultăți. Specialiștii elvețieni sînt și mai categorici: „ceea ce s-a petrecut cu «șarpele monetar» este un fapt negativ pentru întreaga Europă (occidentală). Acest lucru demonstrează că în condițiile actuale este inutilă orice încercare de revenire la stabilitatea monetară”. În sfîrșit — pentru a mai evoca o singură luare de poziție —, la Roma se consideră că flotarea liberă a francului francez demonstrează gravitatea crizei care afectează sistemul occidental al schimburilor.

În cercurile de la Bruxelles ale Pieței comune, apreciindu-se că Europa occidentală este bolnavă în plan monetar, se estimează că amplificarea crizei monetare nu numai că va stopa progresul în „construcția” vest-europeană, dar și că va repune în cauză politica agricolă comună și, pentru prima oară, unitatea pieței vest-europene în domeniul industrial. Într-un comentariu, din capitala Belgiei, al agenției „France Presse”, se sublinia: „Noua criză monetară are deja rezultate dezastruoase pentru echilibrul Europei (occidentale). Odată cu ieșirea Franței din «șarpele monetar», acest dispozitiv (vest) european a devenit, de fapt, o zonă a mărcii vest-germane, unde Beneluxul și Danemarca vor fi din ce în ce mai dependente de economia vest-germană. La limită, dacă o revalorizare a mărcii nu va interveni foarte rapid, Belgia și Olanda vor utiliza în zadar rezervele lor monetare pentru a apăra o paritate pe care anumiți experți — avînd în vedere diferențele dintre ratele de inflație din R.F.G., Belgia și Olanda — o consideră nerealistă”.

În asemenea condiții, nu se poate spune că reuniunea Consiliului Pieței comune (1-2 aprilie, Luxemburg) nu va fi destul de animată. Rămîne de văzut în ce măsură această întîlnire a „celor nouă” va putea înserina o atmosferă care continuă să fie încărcată, mai ales că fiecare participant va căuta să-și apere, firește, interesul național.

Ilie Olteanu

ROMÂNIA — participantă activă la revoluția tehnico-științifică contemporană

Revoluția științifică și tehnică contemporană se identifică cu unul din procesele marcante ale istoriei omenirii, ca o caracteristică a etapei actuale a acesteia. Este adevărat că nu avem încă perspectiva istorică a amplitudinii și consecințelor sale; dispunem însă de suficientă experiență pentru a înțelege importanța și implicațiile impetuoasei dezvoltări a științei și a posibilităților tehnologice la care participăm astăzi. De la telegraf la telefon, de la radiocomunicații și televiziune la comunicații prin laser cu sateliți artificiali ai Pământului și la creșterea posibilităților umane de a capta și transmite informații în Univers, parcurgem o etapă istorică foarte scurtă în viața omenirii. De la locomotiva cu abur la automobilul cu motor cu combustie internă, de la avion la zborul cu reacție și la rachete și zboruri cosmice, parcurgem etape paralele cu cele din domeniul comunicațiilor. În ultimii 35 de ani apar reactorul nuclear, calculatorul electronic, tranzistorul și microelectronica, informatica. În nici o altă perioadă a istoriei omenirii nu s-au concentrat atâtea descoperiri, nu s-au realizat progrese științifice și tehnologice atât de mari. Toate acestea au determinat în țările în care au apărut această revoluție și care au participat sau au beneficiat de pe urmele ei, o puternică dezvoltare a forțelor de producție, o rapidă creștere economică. Dar revoluția științifică și tehnică contemporană este produsul unei lumi cu țări inegal dezvoltate economic și cultural. În sine, această revoluție nu poate rezolva problemele de inegalitate existente și, în plus, a ridicat în fața omenirii probleme noi datorită implicărilor totale a mediului ambiant; ca sursă amplă și certă de progres material, ea poate însă contribui, prin voință umană conștientă, atât la rezolvarea problemelor vechi cât și a celor noi, ridicate de înseși consecințele ei.

Revoluția științifică și tehnică trebuie să cuprindă, de aceea, și aspectele legate de creșterea economică echilibrată în raport cu mediul înconjurător și nevoile vieții spirituale a societății, ea trebuie însă să îmbrățișeze și acele științe și domenii aplicative care se referă la fenomenele economice și sociale.

Lucrurile nu stau însă astfel, dacă urmărim ceea ce se petrece în lume. Neajunsurile grave decurgând de aici au determinat un larg curent de opinie antrenând majoritatea popoarelor lumii, în favoarea valorificării cuceririlor științei și tehnicii în folosul progresului general. Procesul e dificil, complex, dar pe deplin posibil. Iar punctul de pornire nu poate fi decît înnoirea relațiilor internaționale, statoinicirea unei noi ordini politice și economice. Este aceasta și concepția României, care abordează fenomenele internaționale într-o viziune care ar deschide calea unor schimbări în relațiile dintre state, întemeiate pe deplina egalitate în drepturi, pe abolirea vechilor raporturi de inegalitate, spre o adevărată civilizație mondială. România este participantă la revoluția științifică și tehnică contemporană, politica ei în do-

Mihai Drăgănescu
vicepreședinte al Consiliului Național
pentru Știință și Tehnologie

meniul științei și tehnologiei vizează creșterea economică, protecția mediului înconjurător, sporirea gradului de cunoaștere și îmbogățirea vieții spirituale a membrilor societății. Politica ei socială, conform Programului Partidului Comunist Român, îndreaptă societatea noastră către comunism, ceea ce presupune apariția unor elemente noi, revoluționare, în gândirea economică și socială.

Un important moment de referință al orientării partidului nostru în domeniul politicii științifice și tehnologice îl reprezintă anul 1965 cînd tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al P.C.R., a expus în fața Marii Adunări Naționale modul în care partidul concepe desfășurarea activității de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică în țara noastră, necesitatea ca acestea să fie strîns legate de opera de construire a socialismului.

În acest scop a fost înființat Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie și s-au pus bazele unei rețele de institute și centre de cercetare industrială care a dus la completa schimbare a structurii instituțiilor științifice din țara noastră. După cum a subliniat și tovarășul Nicolae Ceaușescu în Cuvîntarea sa la Congresul Consiliilor populare județene și președinților Consiliilor populare municipale, orașenești și comunale din februarie 1976, în anii 1966—1968 s-au pus bazele industriei electronice și producției de mijloace de automatizare, de autoturisme și s-au amplificat construcția navală, producția de utilaje tehnologice complexe și altele. Succesele obținute în aceste domenii de vîrf ale tehnicii au justificat încrederea în forțele clasei muncitoare, în capacitatea poporului nostru de a asigura dezvoltarea rapidă a țării, de a-și însuși și săpîni tehnica modernă. Experiența a zece ani de activitate în condiții noi a scos în evidență necesitatea unei puternice întreprinderi între activitățile de cercetare științifică, dezvoltarea tehnologică și efortul de introducere a noului în industrie, în viața economică și socială. De aceea, se impunea concentrarea forțelor de cercetare pe ramuri, în scopul rezolvării unor probleme majore solicitate de industrie și economie. Astfel, au fost înființate institutele centrale de cercetare de ramură și academiile de știință. La acestea se mai adaugă un efort deosebit de integrare a învățămîntului cu cercetarea și producția, care constituie o etapă importantă în mai buna desfășurare a întregii activități de creație în știință, tehnologie și producție. Introducerea sistemului de **prognoze** pe termen lung și a **programelor** de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică pe obiective generate de nevoile economiei naționale, caracterul multidisciplinar și interdisciplinar al multor din aceste programe, **plani-**

ficarea activității de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică devînsind planurile de producție industrială constituie instrumente eficiente de conducere a procesului revoluției științifice și tehnice în țara noastră.

Progresul pe care l-am realizat în domeniile științei și tehnologiei în decurs de zece ani a creat condițiile trecerii la o nouă etapă, care a fost definită de Congresul al XI-lea al partidului ca cincinal al afirmării cu putere a revoluției științifice și tehnice în România.

Un moment important în decursul procesului de cristalizare a unei asemenea cerințe l-a constituit, fără îndoială, Plenara Comitetului Central al Partidului Comunist Român din 3—5 noiembrie 1971, care a făcut un apel generos la activitatea de creație în toate domeniile de muncă, la creșterea gradului de cunoaștere de către întregul popor, la participarea sa la tot ceea ce înalță lumea contemporană.

La Conferința națională a cercetării științifice și proiectării din anul 1974, tovarășul Nicolae Ceaușescu arăta: „**Dezvoltînd cercetarea în toate domeniile de activitate, abordînd cu îndrăzneală problemele majore ale științei contemporane, savanții și cercetătorii din țara noastră trebuie să pornească permanent de la cerințele epocii în care trăim, de la cerințele construcției socialiste și comuniste, de la necesitatea așezării la temelie noii orinduirii a celor mai înaintate cuceriri ale științei și tehnicii contemporane.**”

Cincinalul revoluției științifice și tehnice în România — 1976—1980 — deschide o etapă nouă în construcția socialistă, așează știința la baza activității întregii societăți, în toate domeniile de activitate. Partidul Comunist Român consideră că țara noastră a acumulat cunoștințele științifice și tehnologice necesare, în dinamica lor, capacitățile de creștere, dezvoltare și inovare și a atins acel prag de creație care să permită puternica pătrundere a științei și tehnologiei în activitatea industrială, economică și socială, încît această pătrundere să aibă un caracter revoluționar. Caracterul revoluționar urmează să se materializeze prin masiva realizare de tehnologii și produse noi prin efort propriu, prin împlinirea științei și tehnologiei într-o resursă fundamentală de creștere economică care să ducă la sporirea avuției naționale, la echilibrarea schimburilor economice internaționale ale țării prin reducerea importurilor și creșterea conținutului valoric al produselor exportate.

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, președintele Republicii, din ziua de 18 martie a.c., la institutele centrale din domeniile chimiei, metalurgiei, construcțiilor de mașini, electronicii, automaticii și fizicii a demonstrat posibilitățile unităților de cercetare și proiectare, a oamenilor de știință, cercetătorilor, proiectanților și specialiștilor noștri de a face față sarcinilor importante care le revin în cincinalul revoluției științifice și tehnice. Concentrarea

eforturilor în cadrul unor programe de cercetare care să rezolve probleme de anvergură ale industriei și economiei, după cum sublinia secretarul general al partidului, trebuie să ducă la organizarea muncii de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și progres tehnic în cadrul unor echipe complexe cu participarea specialiștilor din diferite unități de cercetare și proiectare, din unități de învățământ superior și din producție.

Plenara Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie din 19 martie a.c. și-a însușit pe deplin indicațiile secretarului general, a dezbatut căile concrete de realizare a acestora și de îndeplinire a sarcinilor care rezultă din directivele Congresului al XI-lea al partidului.

Marile probleme ale revoluției științifice și tehnice contemporane, deci și ale țării noastre, implicate în acest proces istoric pot fi rezumate în următoarele mari categorii:

— problemele **energetice**, care sînt rezolvate în țara noastră prin programe referitoare la economisirea consumului de energie în toate domeniile și prin toate metodele posibile, introducerea șișturilor bituminoase în circuitul energetic, găsirea de noi surse de energie, creșterea gradului de recuperare a zăcămintelor de țiței, forajul la mare adîncime, montarea platformei de foraj marin în vederea găsirii de noi resurse de petrol pe platforma continentală a Mării Negre etc.;

— problemele **resurselor naturale**, ale **asezărilor umane și căilor de transport**, ale **protecției mediului înconjurător** prin programe referitoare la noi explorări geologice, la utilizarea zăcămintelor sărace în materii prime utile prin dezvoltarea de noi tehnologii adoptate acestora, la metale rare și neferoase, la care se adaugă ansamblul măsurilor referitoare la amenajarea teritoriului țării, a zonelor agricole, silvice și naturale, a apelor, a localităților țării și rețelelor de transport, la asigurarea unui cadru adecvat vieții noastre pe pămîntul străvechi și generos al patriei;

— problemele **mașinilor de forță**, de **prelucrare și transport** în care se cuprind programe referitoare la realizarea unei game largi de mașini necesare tuturor domeniilor industriale, mașini-unelte cu comandă numerică, mijloace de transport pentru calea ferată, drumuri și pe apă, pentru transporturi aeriene etc.;

— problemele **materialelor** metalurgice, chimice, ale materialelor specifice construcțiilor și industriilor moderne cum sînt electronica și nucleonica, printr-un număr esențial de programe care implică cercetarea din domeniile fizicii, chimiei, metalurgiei, materialelor de construcții dar și trecerea la realizarea unor materiale noi, s-ar putea spune, ele însele interdisciplinare, obținute prin îmbinarea unor componente provenite din diferite ramuri științifice;

— problemele **electronicii**, **automaticii**, **informaticii** și **telecomunicațiilor**, domenii care se împletesc într-o rețea informațională care devine sistem nervos social; substratul constructor de mașini al acestor domenii nu trebuie să ne împiedice să vedem tehnologiile specifice, informaționale, care determină structura și problemele ansamblului;

— problemele **agriculturii** și **zootehniei** care capătă o importanță de ordin industrial în condițiile revoluției științifice și contemporane dar și o importanță economică care va crește în perioadele care urmează;

— problemele **industriei legate de om** în care includem medicina, educația, cultura, sportul, viața casnică, sub înțelesul, evident, al produselor necesare acestor dome-

nii dar și al tehnologiilor organizaționale pe care acestea le implică.

La cele de mai sus am putea adăuga problemele **conducerii**, ale metodelor și tehnologiilor legate de procesele organizaționale și decizionale, ale elaborării unor principii economice, sociale și politice care să țină cont de evoluția societății socialiste către comunism.

Ar putea să apară, chiar și dintr-o sumară prezentare ca aceea de mai sus, o anumită tendință spre tehnocratizare impusă de preocuparea pentru introducerea științei și tehnologiei în toate domeniile vieții, ceea ce constituie fără îndoială o tendință reală, determinată de natura actuală a revoluției științifice și tehnice, dar care trebuie, din nou fără îndoială, compensată de aspecte umaniste și civilizaționale ale vieții sociale, de atenția care trebuie să se acorde și vieții spirituale a omului. Trăim o epocă care necesită o puternică îmbinare între știință și umanism. Nu cred că umanismul poate fi redus la științific ci, din contră, umanismul și aspirația omului către cunoaștere, către o anumită împlinire a sa în rosturile lumii materiale, factori care, alături de etică, determină esența civilizației umane, toate acestea vor ghida într-o direcție corectă aplicarea rezultatelor revoluției științifice și tehnice. De aceea, revoluția științifică și tehnică în cincinalul 1976—1980 urmează să aducă, sub conducerea partidului, importante orientări și schimbări ale concepției oamenilor de știință din țara noastră, o mai bună înțelegere a sensului istoric al dezvoltării României și omenirii, faptul că munca oamenilor de știință devine o resursă și parte a muncii întregului popor în realizarea bunăstării sale materiale și ecologice. În același timp, această revoluție are menirea de a da strălucire vieții spirituale a poporului român prin creație, inventivitate, realizare de opere de gândire și cultură.

Revoluția științifică și tehnică contemporană a devenit principalul factor de progres al societății, îmbinînd setea de cunoaștere a omului cu modul său de acțiune în practică.

Cunoașterea aprofundată a unui domeniu, puterea de creație în rezolvarea unei probleme tehnico-științifice, în finalizarea unui obiectiv vizînd o tehnologie, un produs, un sistem tehnic sau socio-tehnic au devenit componente ale vieții profesionale, putem spune culturale și spirituale ale unui număr tot mai mare de oameni.

Revoluția tehnico-științifică se realizează în laboratoare și uzine, atunci cînd se obțin rezultate noi în știință, cînd acestea sînt dezvoltate tehnologic și aplicate în producție, ducînd la o modernizare rapidă a forțelor de producție, producînd efecte economice importante și progresul întregii societăți.

Tehnologia a devenit determinantă pentru societatea contemporană. Tehnologiile de bază sînt tehnologia mecanică și tehnologia chimică la care se adaugă tehnologia informațională. Treptat vor crește în importanță și tehnologiile nucleare, electrice, electronice, iar în viitor tehnologiile biologice bazate pe stăpînirea din ce în ce mai aprofundată a naturii materiei vii. Desigur, și astăzi avem tehnologii biologice în agricultură, zootehnie, pomicultură etc., dar acestea sînt tehnologii oarecum naturale, în timp ce tehnologiile viitorului se vor baza pe o manipulare profundă, științifică a substanței vii.

O importanță crescîndă au început să aibă dispozitivele și aparatura care fac legătura dintre tehnic și biologic, în etapa actuală prioritate avînd aparatura electronică medicală. În perspectivă, îmbinarea dintre tehnic, biologic și informațional va

duce la progrese însemnate științifice și tehnologice, la moduri noi de activitate umană.

Esența revoluției științifice și tehnice contemporane este determinată de automatizare. Conceptele automaticii și informaticii sînt generale dar realizarea sistemelor de automatizare și sistemelor informatice implică o bază materială, aparatură electronică în special. De aceea, electronica și calculatoarele electronice, componentele electronice și materialele din care se fabrică acestea au devenit domenii esențiale ale unei industrii moderne. Efortul depus de țara noastră în aceste ramuri a fost și va fi considerabil. Ca o ilustrare se poate menționa faptul că, dacă în anul 1960 producția industriei electronice reprezenta circa 0,3 la sută din producția globală industrială, acum depășește 2 la sută. Dezvoltînd electronica, România își va putea moderniza produsele construcției de mașini, va obține sporiri ale productivității generale a muncii prin introducerea sistemelor de automatizare a proceselor tehnologice și prin constituirea de sisteme de conducere cu mijloace informatice, cu ajutorul calculatoarelor electronice, va crește productivitatea muncii de proiectare și a muncii de dezvoltare tehnologică etc.

Științe fundamentale ca fizica, biologia și logistica (în care includem științele sisteme, informaționale, ale comunicațiilor), tehnologiile mecanice, chimice nucleare și informaționale determină revoluția științifică și tehnică contemporană, dar toate acestea sînt rezultate ale efortului uman de gîndire, de experimentare în laborator, de creare a bazei materiale necesare cercetării de către societate, de creștere a gradului de cunoaștere a tuturor membrilor societății. Să mai adăugăm efortul de aplicare în practică a rezultatelor cercetării care se înscrie într-un proces social specific, proces de schimbare și inovare, care în anumite etape capătă un caracter revoluționar, cum este și în etapa pe care o parcurgem în prezent.

Dacă un grup uman ar trăi într-un mediu generos, cu o climă și regim biologic care să-i asigure condiții de viață naturale privind hrana și sănătatea, care nu i-ar ridica probleme privind adăpostirea și căldura, ar mai descoperi tot ceea ce omenirea cunoaște astăzi ca știință și tehnologie? Știm că înainte de prima economie de producție, cînd omul era numai vîntor și culegător, a dezvoltat arta, cunoștea limba vorbită. Impulsul cunoașterii trebuie să fi existat de asemenea, dar accelerarea cunoașterii prin tehnologie și știință, caracterul ei revoluționar au fost posibile numai datorită stringențelor vieții economice și sociale. Omul și societatea trebuie să se supună substanței lor biologice, materiale, să-și creeze condiții de viață materiale demne de ceea ce va trebui să înfăptuiască pe planul civilizației, vieții spirituale și cunoașterii. Omul trebuie să organizeze, să se opună degradării și decăderii, să inventeze și să inoveze, să cunoască tot mai profund lumea materială, căci el este nu numai conștiință socială și ci conștiință a existenței. El are încă de urcat trepte înalte, iar revoluția științifică și tehnică contemporană bine utilizată poate fi marea poartă a viitorului. Pentru aceasta însă, politicul trebuie să se înscrie, el însuși, pe o linie nouă de gîndire, efort pe care România îl face prin partidul ei comunist și înalta responsabilitate cu care conducerea țării, personal președintele Republicii participă la rezolvarea problemelor internaționale, activează pentru făurirea unei lumi mai bune și mai drepte. Revoluția științifică și tehnică implică în-treaga viață a României de astăzi.

„România — un exemplu de soluționare a problemelor dezvoltării economice și sociale”

Prof. Johan Galtung

președintele Federației mondiale de studiere a viitorului

Cunoscutul om de știință norvegian, Johan Galtung, a fost, zilele acestea, oaspetele țării noastre. Personalitate marcantă a vieții științifice internaționale, matematician și sociolog, președinte al Federației mondiale de studiere a viitorului, el este autorul a numeroase studii asupra viitorului, dezvoltării, educației și a altor probleme ce confruntă lumea contemporană, fiind, totodată, inițiatorul a două mari foruri științifice internaționale: „Asociația internațională pentru cercetări asupra păcii” și „Omenirea — anul 2000”.

— Domnule profesor, știm că ați semnat recent programul de activitate a Centrului Internațional de Metodologie a Studiilor Prospective și de Dezvoltare, care își are sediul la București. Care este conținutul acestui document?

— Într-adevăr, împreună cu profesorul Gheorghe Ciucu, rectorul Universității București, am semnat un act important pentru activitatea federației noastre. Crearea acestui centru în capitala României este o consecință logică a prestigiului de care se bucură preocupările intense ale dv. în acest domeniu, a efortului real depus de țara dv., efort pus în relief cu ocazia celei de a III-a Conferințe mondiale de studiere a viitorului, desfășurată în 1972 la București. Centrul funcționa aici încă de acum doi ani, primind girul interesului deosebit purtat de însuși președintele României, Nicolae Ceaușescu. Am avut atunci onoarea de a fi primit de domnia-sa și de a avea o convorbire asupra unor probleme de studiere a viitorului, legate în special de relațiile internaționale la nivel mondial, și am fost deosebit de impresionat de poziția sa clarvăzătoare, realistă.

Concret, Centrul își propune: Organizarea de cursuri și seminarii (prima acțiune va avea loc în luna august a acestui an la Sibiu, sub denumirea „Cum să abordăm complexitatea? — metode matematice pentru o mai bună înțelegere a lumii contemporane”); Cercetarea propriu-zisă: vom avea în vedere elaborarea

efectivă a unor teme și metode de lucru; Publicarea de lucrări științifice. În România există o puternică tradiție în domeniul studierii viitorului. Aș vrea să menționez cercetările foarte originale și pline de imaginație în domeniul aplicativității limbajului matematic la studiul științelor sociale. Nu pot formula o apreciere completă asupra contribuțiilor românești fără să vorbesc despre pregătirile intense pe care le face delegația română în vederea participării la cea de a V-a Conferință mondială de studiere a viitorului, care se va desfășura la Dubrovnik, între 28 martie și 2 aprilie a.c. Știu că omenii de știință români vor susține o serie de comunicări și intervenții cu privire la experiența României de îmbinare a prognozei cu planificarea, la soluționarea democratică și echitabilă a problemelor relațiilor internaționale, la educație și învățământ și altele.

— Ați vorbit despre experiența României de îmbinare a prognozei cu pla-

nificarea. Cum apreciați valoarea acestei experiențe?

— Este un adevăr incontestabil faptul că experiența României în materie de plan și perspectivă pe termen lung în dezvoltarea economică și socială este extrem de importantă pentru țările în curs de dezvoltare. Cel mai bun argument în sprijinul acestei afirmații este studiul colaboratorului meu, profesorul indian Amalendu Guha, intitulat „România ca model de dezvoltare”. El a stat în țara dv. cîțiva ani și a adunat o serie de date referitoare la dezvoltarea României în perioada 1938—1968. Concomitent, el a studiat evoluția — pe aceeași perioadă de timp — a altor 29 de țări în curs de dezvoltare: 17 din America Latină și 12 din Asia de sud-est. Comparind indicatorii de dezvoltare economică-socială și politică, Guha a tras concluzia că România poate servi ca un model strălucit pentru dezvoltarea țărilor „lumii a treia” în direcția satisfacerii nevoilor masei populare, a unei evoluții economice rapide și a soluționării simultane a unor probleme ca sănătatea, învățământul și educația. Este limpede pentru toată lumea că România a înregistrat o schimbare esențială, mai ales în ceea ce privește calitatea vieții. Experiența României ne atestă că dezvoltarea nu este numai o problemă de satisfacere a necesităților materiale, ci privește, de asemenea, antrenarea fiecărui cetățean în procesul de luare a deciziilor.

— Care apreciați că sînt, în lumina ultimelor mutații petrecute în lumea contemporană, tendințele și preocupările prioritare ale studierii viitorului?

— Firește, știința viitorului nu poate să rămână impasibilă la mutațiile profunde petrecute în lume. Am intrat în ultimul pătrar al acestui secol. Personal, consider că omenirea se îndreaptă spre o perioadă complexă. Există o multitudine de probleme care privesc depășirea subdezvoltării, satisfacerea nevoilor omului. Necesitatea unei noi ordini economice internaționale este inseparabilă de soluționarea multora dintre dificultățile actuale și viitoare ale omenirii. Ne străduim, din punct de vedere al studierii viitorului, să deplasăm accentul problemei de la simpla dezvoltare a structurilor, către conceptul mai profund al dezvoltării omului. Țările Occidentului nu pot oferi soluții pentru că, deși sînt dezvoltate economic, sînt, în același timp, subdezvoltate datorită existenței violenței și a alienării. Sînt convins că vom asista la o transformare fundamentală a structurii lumii, însoțită de multiple și profunde schimbări în interiorul fiecărei țări, în funcție de particularități, iar realitățile fiecărui stat vor fi determinante în definirea căilor dezvoltării proprii.

Corneliu Vadim Tudor

Primul ministru francez, Jacques Chirac, aflat într-o vizită oficială în Libia, a avut convorbiri cu Moamer El Gaddafi, președintele Consiliului Comandamentului Revoluției, în cursul cărora s-a exprimat dorința comună de a dezvolta relațiile economice bilaterale. Au fost examinate unele proiecte de cooperare, în special în domeniul agriculturii

KUWEIT

Crăciun Ionescu

Shuwaikh este unul dintre cele mai mari și mai moderne porturi comerciale de pe țărmurile Peninsulei Arabice. Începând din acest an, la cheiurile sale pot ancora simultan 26 de nave transoceanice. Circa 3000 de cargouri descarcă, anual, mărfuri diverse, provenite din toate colțurile lumii. Portul Shuwaikh se află în marginea vestică a capitalei kuweitiene, într-o suburbie a ei, mai degrabă un oraș-satelit, cum sînt de altfel majoritatea celor 52 de așezări urbane ale emiratului, răspindite în evantai pe o rază ce nu depășește 60 de kilometri. La Shuwaikh a fost construită, cu un sfert de veac în urmă, prima uzină de desalinizare a apei de mare de pe întregul glob. Acestei premiere mondiale i s-au mai adăugat, cu timpul, încă două uzine similare, în sudul țării, la Shuaiba, iar o a treia, în nord, la Doha, va intra în funcțiune în 1978. Shuaiba Sud, cu o producție de 135 milioane litri zilnic, deține acum locul întâi în ierarhia uzinelor de desalinizare din întreaga lume.

Shuwaikh nu este singurul port al Kuweitului. La miezăzi de capitală se află porturile petroliere Mina Ahmadi și Mina Abdallah, cu cheiuri de oțel unde acostează tankere-gigant, de peste 300 000 de tone, și cel de la Shuaiba, în plină dezvoltare, prin care se exportă fertilizanți și alte produse chimice ale întreprinderilor marii platforme industriale cu același nume.

Există, însă, în Kuweit, în imediată apropiere a vechiului și coloratului bazar central, așezat în tipare comerciale noi cu mai puțină tentă orientală, un modest port al corăbiilor de lemn, relicve anacronice ale unui trecut nu prea îndepărtat, dar estompat acum de rapida dezvoltare modernă a emiratului. Timp de două secole, acest mic port a constituit însăși rațiunea de a fi a Kuweitului, orașel al artizanilor, cărăușilor mării și îndeosebi al pescuitorilor de perle de pe fundul nu prea adînc al Golfului.

Pescuitorii de perle

Pescuitul de perle era o meserie grea, plină de primejdie, care scurta obligatoriu viața scufundătorilor. Privind rarele corăbii cu pinze ce se întorceau la asfințit din larg, de la pescuitul de creveți și alte vietăți marine din bogata faună a Golfului, mi-am reamintit imaginea dioramei pe care o văzusem, cu puțin timp înainte, la muzeul istoriei Kuweitului. Erau expuse aici machete ale diverselor tipuri de corăbii cu pinze, lucrate numai din lemn, fără nici un singur cui, ale pescuitorilor de perle, precum și accesoriile scufundătorilor: mănuși groase de piele cu virfurile degetelor din metal pentru a putea desprinde cît mai repede, de pe fundul apei, scoicile și a le desface și depista pe cele cu conținut prețios; pumnale de apărare împotriva rechinilor, coșuri din coajă de palmier în care se aduna valoroasa recoltă; pietroaie rotunjite folosite drept lest pentru a ajunge

cît mai repede pe fundul apei. Diorama respectivă, ocupînd un întreg perete, completa edificator imaginația vizitatorilor, înfățișîndu-le practic riscurile pescuitorilor de perle, pînă la tot pasul de dinții ascuțiți ai rechinilor sau de înțepătura mortală a meduzei albastre, existentă doar în aceste ape, la care se adăuga presiunea adîncului, provocatoare de surzenie sau paralizie.

Pescuitul perlelor din bancurile de scoici aflate în anumite zone ale Golfului, îndeosebi în apropierea arhipelagului Bahrein, a fost, pînă aproape de jumătatea secolului nostru, principala sursă de venituri a emiratului kuweitian. Apoi, concurența perlelor de cultură japoneze a făcut ca primejdioasa meserie de scufundător să devină nerentabilă. Kuweitul, care, în anul 1930, număra 60 000 de locuitori, a trecut atunci prin momente dificile din punct de vedere economic, subzistența țării, cu un venit extrem de redus pe cap de locuitor, fiind cît de cît asigurată doar de meșteșugurile de tip artizanal și tranzitul comercial efectuat de corăbiile cu pinze. Oamenii locului așteptau o minune să-i scoată din impas și ea s-a produs, pînă la urmă, sub forma jeturilor de petrol, care au fost făcute să țîșnească la suprafață, din imensele pungi de aur negru, descoperite sub nisipul argintiu al deșertului.

Petrolul — izvor al prosperității

Această modernă lampă a lui Aladin s-a aprins mai întîi în Burgan — zonă pustie din jurul lui Ahmadi, actuala capitală a aurului negru kuweitian, considerat drept cel mai bogat cîmp petrolier din lume; flăcările înalte ale gazelor de sondă, ce înroșesc zărilor, luminează ca o torță nestînsă prosperitatea de astăzi a acestei țări, ale cărei așezări noi, foarte moderne, se întind într-o continuitate urbană, aproape neîntreruptă, de-a lungul

O imagine grăitoare a modernei arhitecturi din Kuweit: ansamblul clădirilor Parlamentului și municipalității capitalei

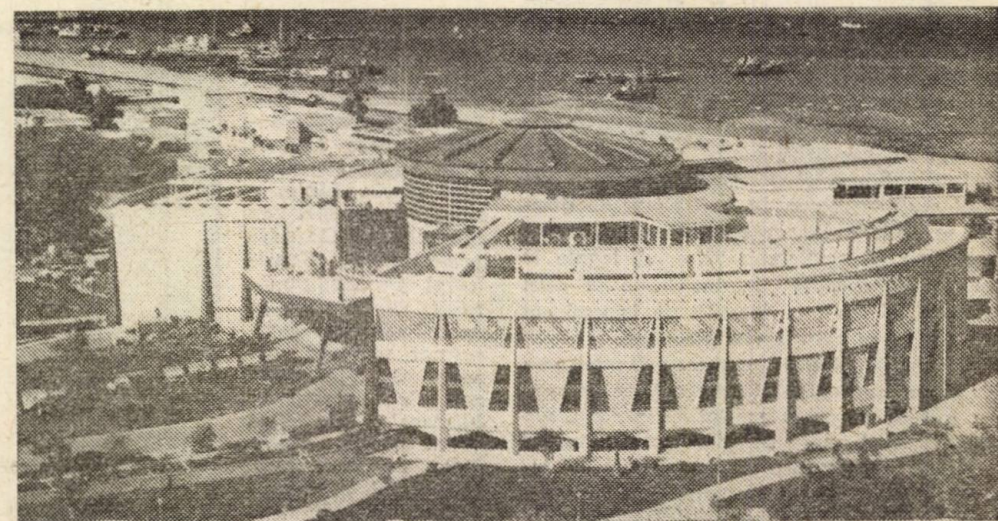
țărmului nisipos al Golfului, cu ape liniștite și cer de un albastru pur, odihnitor.

Exploatarea bogatelor zăcămintă petroliere, descoperite în deceniul al patrulea, a început abia în anul 1946, cînd a fost scoasă prima producție pentru piață, ce nu depășea atunci un milion de tone anual. Apoi, extracția a crescut vertiginos, ajungînd în 1972 la cifra record de 163 milioane tone.

Kuweitul, aflat mai întîi sub dominație otomană și apoi sub protectorat britanic, își proclamase independența de stat în 1961. Dar, exploatarea petrolului, această mare avuție națională, se afla în miinile unor companii internaționale, care plăteau, ce-i drept, redevențe statului kuweitian, dar grosul beneficiilor erau înstrăinate. În 1973, statul kuweitian a hotărît să participe în proporție de 25 la sută în cadrul lui „Kuwait Oil Company” care realizează aproape în întregime producția petrolieră a Kuweitului. Un an mai tîrziu, cota statului kuweitian ajunge la 60 la sută, iar la 1 decembrie 1975, în urma acordului încheiat cu „Gulf Oil” și „British Petroleum”, cele două principale concesiionare din cadrul lui „Kuwait Oil Company”, aurul negru intră complet în patrimoniul național, bunurile societăților străine fiind preluate în întregime de statul kuweitian.

Kuweitul, a cincea exportatoare mondială de petrol, dispune de zăcămintă uriașe, esti-

Palatul Salam situat pe țărmul Golfului, în perimetrul capitalei kuweitiene, a fost construit în anul 1962, într-o concepție arhitecturală modernă cu influențe stilistice arabe. Aici sînt găzduiți oaspeții de seamă ai Kuweitului

mate ca fiind printre cele mai bogate din lume. Se consideră că, la ritmul actual de exploatare, zăcămintele cunoscute vor fi epuizate abia la jumătatea secolului viitor. Totuși, în ultimii trei ani, statul kuveitian a hotărât să reducă treptat producția, scăzută anul trecut la 104 milioane de tone, atât pentru a-și cruța zăcămintele, cit și datorită suprasaturării nevoilor financiare, în condițiile cind rezervele sale monetare s-au cifrat la sfîrșitul anului 1975 la nu mai puțin de 14 miliarde de dolari, într-o țară în care populația de-abia atinge un milion de locuitori.

Nașterea unei societăți moderne

Kuweitul erei petrolului, așa cum am avut prilejul să-l cunosc în ultimii trei ani, te uimește prin explozia dezvoltării moderne, vizibilă la tot pasul nu numai în arhitectura elegantă a capitalei și a celorlalte așezări urbane, dar și în modul de viață al locuitorilor emiratului.

Kuweitul, altădată cu un venit mediu pe cap de locuitor dintre cele mai scăzute, a urcat rapid pînă la prima treaptă a scării mondiale, cu o cifră situată în jur de 10 000 de dolari. Resursele financiare provenite din petrol au permis un salt în timp, greu de imaginat, materializat printr-o infrastructură bine pusă la punct, cu un sistem de școlarizare și asistență medicală extins și gratuit, asigurarea de locuințe confortabile și mijloacele necesare unei existențe demne, pînă la ultimul cetățean.

Coexistă încă și unele elemente, să zicem așa, de tradiție, cum ar fi îmbrăcămintea specific locală vizibilă încă în imaginea cotidiană a străzii; cafelele, ceainăriile, birturile cu mîncăruri tipice arabe; aglomerația zgomotoasă și atât de pitorească a bazarurilor în care predomină, însă, mărfurile industriale provenite din diverse colțuri ale lumii. În deșert mai întilnești, încă, corturile beduine ale triburilor nomade, în veșnică tranșumanță de la o țară la alta, pe întinderile nesfîrșite ale Peninsulei Arabice. Cămile acestora sînt, însă, apariții stranii într-o țară în care afluența automobilistică inundă șoselele. (După ultimele date statistice, în Kuweit, la o sută de locuitori există o sută zece automobile!).

Mirajul prosperității kuveitiene a atras în ultimele decenii o imigrare masivă, numărul străinilor întrecînd astăzi pe cel al autohtonilor cetățeni ai emiratului, în condițiile cind populația țării a crescut de peste 15 ori în decurs de patru decenii. Nivelul de viață al imigranților (circa 200 000 de palestinieni, numeroși iranieni, irakieni, indieni, pakistanezi, libanezi, egipteni, omanezi) este inferior cetățenilor kuveitieni, iar drepturile lor limitate. Dar așa cum se poate vedea vizitînd, de pildă, Salimiya, suburbie foarte populată, cu arhitectură europeană, unde locuiesc în-deosebi străinii, prosperitatea kuveitiană se resimte și în starea materială a acestora.

Cele 224 de școli primare și secundare, cărora li se adaugă 53 de grădinițe pentru

Emirul Sabah Al-Salem Al Sabah a devenit șef al statului Kuweit la 24 noiembrie 1965, la vîrsta de 50 de ani. El este al 12-lea suveran al Kuweitului în decursul celor două secole de cînd familia Sabah a întemeiat actuala dinastie, luînd conducerea emiratului

În fotografie: Emirul Sabah Al-Salem Al Sabah împreună cu șeicul Jaber Al-Ahmad Al Sabah, prințul moștenitor și prim-ministru al guvernului kuveitian

copii, sînt adăpostite în clădiri noi, luminoase și confortabile, însumînd aproape 5000 săli de clasă, unde învață 170 000 de elevi. Universitatea Kuweitului, fondată în 1966, cu 4500 studenți, dintre care mai mult de jumătate fete, completează imaginea modernă a emiratului.

Emanciparea feminină, într-o zonă cu prejudecăți și tradiții patriarhale, constituie o parte integrantă a procesului constituirii societății moderne kuveitiene, exprimată prin numărul egal a fetelor cu cel al băieților, în sistemul de învățămînt, unde primele eleve au intrat pe poarta școlii abia în 1963; prin ocuparea de către femei a unor funcții în aparatul administrativ; prin însăși îmbrăcămintea modernă adoptată de tineretea a căror mame și bunici au avut întotdeauna fața acoperită cu feregea.

Cifrele statistice din domeniul asistenței sanitare sînt și ele edificatoare: în 1949, în întreaga țară nu erau decît 4 medici. Astăzi, numai marelui spital Sabah, ce își întinde cele 5 corpuri de clădiri pe 40 de hectare, este deservit de peste 150 de medici și 600 de asistente și surori. Pe teritoriul Kuweitului funcționează în prezent 10 spitale cu 3000 de paturi, 40 clinici, 49 dispensare, 128 clinici școlare și 11 centre medicale, iar televiziunea și radioul prezintă cu regularitate emisiuni de educație sanitară. Progresul societății kuveitiene, bazat pe

petrol, are în vedere pentru viitor o dezvoltare economică diversificată, evidențiată încă de pe acum de platforma industrială de la Shuaiba, cu uzinele sale petrochimice cărora li se vor alătura în anii viitori o oțelărie, cimentării și alte întreprinderi aflate în construcție sau în stadiu de proiectare. Această diversificare economică va influența desigur, în modul cel mai direct, procesul general de modernizare a societății kuveitiene care a făcut deja pași remarcabili.

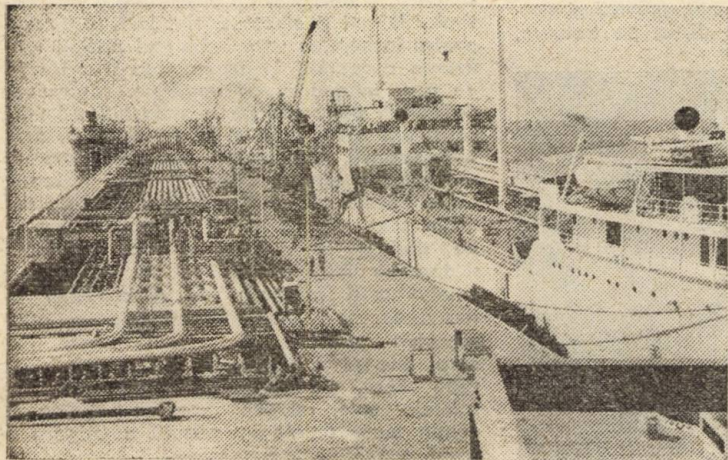
Ferestre deschise spre întreaga lume

În vitrinele și rafturile magazinelor din Kuweit întilnești mărfuri din aproape toate țările lumii. Pe aeroportul internațional din apropierea capitalei aterizează avioane a zeci de societăți aeriene străine, descărcînd pasageri care vorbesc cele mai diferite limbi. Drapele ale țărilor de pe toate continentele, arborate pe clădirile dintr-o serie de cartiere ale orașului Kuweit, indică relațiile diplomatice extinse ale emiratului. Kuweitul întreține, în prezent, relații diplomatice cu peste 100 de state.

„Kuweitul — sublinia emirul Sabah Al-Salem Al Sabah într-un discurs ținut în fața Adunării Naționale a țării — a declarat în toate împrejurările, la toate reuniunile și întîlnirile internaționale că devisa sa politică este colaborarea dintre state, pentru edificarea unei lumi mai bune, pe baza unui dialog fructuos, a respectului și înțelegerii reciproce, în interesul tuturor popoarelor”. Conducîndu-se după aceste principii, Kuweitul a deschis ferestre spre întreaga lume, pentru o largă cooperare internațională.

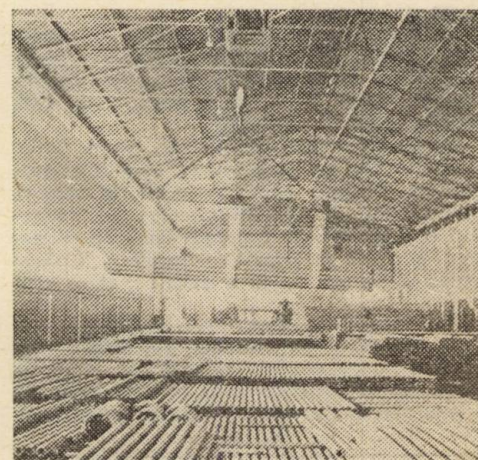
România a stabilit relații diplomatice cu Kuweitul în 1963 și sfera cooperării dintre cele două țări a crescut treptat, extinzîndu-se pe multiple planuri. Delegații parlamentare și membri ai celor două guverne au efectuat vizite reciproce; schimburile economice s-au intensificat, găsind un cadru juridic în acordurile de cooperare încheiate între ambele țări. Au avut loc o serie de manifestări culturale, prilejuind o cunoaștere reciprocă adecvată. România a devenit tot mai cunoscută în acest emirat și în convorbirile avute cu interlocutori kuveitieni, din diverse straturi ale populației, am avut prilejul să constat simpatia de care se bucură țara noastră aici, admirația pentru politica sa principală de pace și prietenie, de solidaritate activă cu lumea arabă, stima deosebită pentru activitatea și personalitatea șefului statului român, președintele Nicolae Ceaușescu.

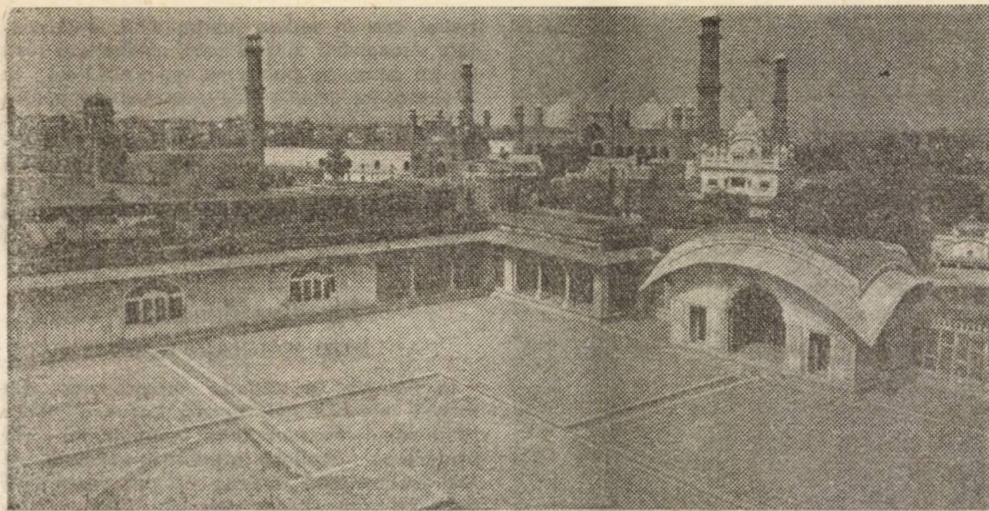
Vizita oficială de prietenie, pe care o va face, în Kuweit, în curînd, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, la invitația emirului statului Kuweit, Sabah Al-Salem Al Sabah, și a doamnei Norriyyah Al-Sabah, va deschide o pagină de importanță deosebită în istoria relațiilor româno-kuveitiene, dîndu-le noi valențe, în interesul ambelor țări și popoare, al rodniciei colaborării internaționale.

La cheirurile de oțel ale insulei artificiale din fața portului Ahmadi acostează petroliere gigant de peste 300 000 de tone

În paralel cu industria petrolieră, în Kuweit au fost date în funcțiune și alte întreprinderi cu profil divers

Am plecat spre Lahore într-o minunăție de octombrie, din capitala țării, Islamabad, cu mașina, de-a lungul unor drumuri punjabeze făcând parte din renumita cale rutieră ce leagă, de secole, Kabulul de Calcutta și, mai de curând, Bangkokul de Ankara. Am parcurs peste 300 km, trecind prin localități cum ar fi Riwat, Mandra, Gujjar Khan, Sohawa, Dina, Jhelum, Kharian, Lala Musa, Gujrat, Gujranwala și traversând fluviile Jhelum, Chenab și Ravi, ce-și duc lenes apele în bătrînul Indus.

„Marele drum” străbate una dintre cele mai fertile zone agricole ale țării, oferind călătorului priveliști succesive ale culturilor de bumbac, grâu, orez, porumb, tutun, secară. Datorită bogatelor resurse de apă, în provincia Punjab s-au construit rețele de canale de irigație încă din a doua jumătate a secolului trecut, acestea acoperind, astăzi, aproape toată suprafața agricolă. În întreaga provincie există 13 baraje principale, aproape 30.000 km de canale de irigație, peste 7.000 kmp de drenaj și 10.000 de puturi de apă. Între provinciile Pakistanului, Punjabul ocupă primul loc în ce privește producția agricolă și animalieră. Cîmpurile mănoase ce se întind pînă la orizont, de ambele părți ale „marii magistrale a camioanelor”, asigură hrana a milioane de oameni. Rezultatele obținute de lucrătorii ogoarelor punjabeze sînt un succes și al Programului de dezvoltare rurală integrată (I.R.D.P.), lansat de guvernul pakistanez în iulie 1972, în conformitate cu necesitățile agriculturii naționale și pe baza unor recomandări ale F.A.O. Pentru Punjab, realizarea obiectivelor stabilite de I.R.D.P. s-au concretizat în crearea a 10 asociații cooperatiste, la nivel sătesc, și 14 federații cooperatiste, la nivel de marakez (centru grupînd 50—60 de sate). Aceasta a permis — în condițiile și a unui ajutor substanțial din partea statului — o creștere a productivității și, totodată, îmbunătățirea condițiilor de viață la sate. În ultimii trei ani au fost, astfel, electrificate 166 de sate din regiune, s-au ridicat 139 de unități sanitare (spitale, dispensare, policlinici), 110 școli, 254 de cluburi etc. Statul a asigurat aprovizionarea agricultorilor cu substanțe fertilizante și pesticide.

Ne apropiam de inima regiunii — marele oraș Lahore. Cîmpurile făceau loc unor concentrări tot mai mari de case, iar din magistrală se desprindeau, de o parte și de alta, străzile primelor suburbii.

Traversînd podul metalic de peste fluviul Ravi pe malul de răsărit, unde se întinde orașul, am desprins pentru o clipă, la orizont, conturul întregii așezări citadine — acoperind o suprafață de aproape 400 kmp și reunind peste 2 milioane de locuitori. Traficul intens și forfota tipică a străzii marilor cen-

REPORTAJ PE GLOB

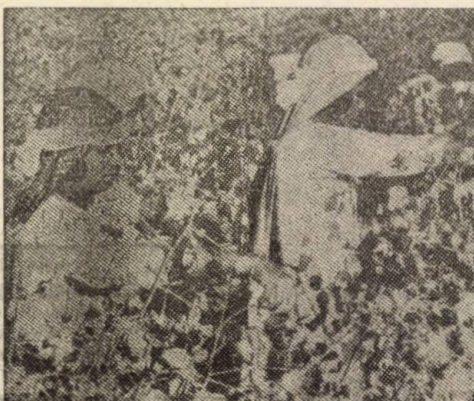
LAHORE

N. St. Merișanu

tre orientale, bogăția coloritului edificiilor și a vegetației luxuriante, prezența unor ziduri vechi alături de siluetele zvelte ale clădirilor moderne sînt primele imagini prin care Lahore se dezvăluie călătorului.

Din 1947, după proclamarea independenței Pakistanului, Lahore a cunoscut o dezvoltare continuă și s-a transformat într-unul dintre cele mai importante centre administrative, politico-economice și culturale-științifice ale țării. Alături de vestigiile unor civilizații apuse, de vechi edificii, cum ar fi palatul guvernatorului sau Universitatea, au fost ridicate clădiri moderne, hoteluri sau instituții, locuințe și fabrici. Potențialul industrial al capitalei Punjabului constă în uzine siderurgice și de mașini, ateliere feroviare și mecanice, fabrici textile, chimice sau ale industriei ușoare. În prezent, la Lahore funcționează peste 30 de colegii, iar universitatea pregătește, anual, peste 6.000 de studenți. Institutele de specialitate, între care se remarcă cel de orientalistă, bibliotecile, expozițiile sau cinematografele sînt lăcașuri de cultură frecventate zilnic de mii de localnici.

Sub impresia puternică a vizitei la Muzeul Lahore, tezaur istoric al științei și culturii acestor locuri, am străbătut orașul pe străzile orientale, cu restaurante, prăvălii și ateliere artizanale, instalate direct pe trotuare,

Pe o plantație de bumbac. Industria prelucrării bumbacului reprezintă — prin partea sa de contribuție la venitul național — cea mai importantă industrie a Pakistanului

am trecut prin parcul ce poartă numele poetului-filozof Mohammad Iqbal. Acesta, într-una din scrierile sale, a elogiut puterea și măreția omului, arătînd că, la baza oricărei civilizații, trebuie să stea respectul pentru personalitatea umană. Reflectare a acestei concepții: pe meleagurile punjabeze, cele mai diverse evenimente din viața omului, de la naștere pînă la moarte, sînt marcate prin festivități de mare originalitate, prin dansuri și cîntece exprimînd dragoste de viață și înțelepciune.

În suburbia de nord-est a orașului, pe o suprafață de peste 40 de acri se înalță, în terase, cu lacuri, canale și fîntini arteziene, iar pe alocuri cu pavilioane de marmură pentru odihnă, vestita grădină Shalimar, „grădina prieteniei”. Realizarea construcțiilor și plantarea pomilor a început la jumătatea secolului 17, în perioada împăratului Shah Jahan. Pe aleile teraselor ei se perindă, zilnic, numeroși vizitatori, iar, din cînd în cînd, aici au loc festivaluri sau serbări.

Tot aici s-au adunat, în ianuarie 1973, la o recepție cetățenească, locuitorii orașului Lahore pentru a-și exprima bucuria de a avea în mijlocul lor pe președintele României socialiste, tovarășul Nicolae Ceaușescu. În amintirea acestei vizite, oaspeților li s-a oferit macheta grădinilor Shalimar, ca simbol al sincerei prietenii ce animă popoarele române și pakistaneze.

Sentimentele reciproce, de prețuire și prietenie, dorința popoarelor române și pakistaneze de colaborare și conlucrare în beneficiul ambelor popoare, al cauzei păcii și cooperării în lume sînt reflectate pregnant de evoluția ascendentă a raporturilor bilaterale, de dialogul continuu și fructuos, angajat între cele două țări. În acest sens, un rol important a revenit contactelor la nivel înalt româno-pakistaneze, întîlnirilor, din ultimii ani, dintre președintele Nicolae Ceaușescu și premierul Zulfikar Ali Bhutto, întîlniri ce au prilejuit, de fiecare dată, un bogat și valoros schimb de opinii, ce au constituit tot atîtea ocazii pentru impulsivarea și îmbogățirea relațiilor dintre România și Pakistan. Vizita efectuată de șeful statului român, în primăvara anului trecut, ca și prezența la București, în toamna aceluiași an, a primului ministru pakistanez au reprezentat momente de mare însemnătate în cronică legăturilor româno-pakistaneze. Cu această ocazie, s-a constatat intensificarea contactelor bilaterale, dezvoltarea pe multiple planuri a raporturilor de prietenie dintre România și Pakistan, dintre Partidul Comunist Român și Partidul Poporului din Pakistan. Au fost trecute în revistă, de asemenea, progresele tot mai însemnate, obținute în planul colaborării economice, tehnico-științifice și culturale. Între România și Pakistan s-au realizat sau sînt în curs de finalizare acțiuni de cooperare într-o serie de domenii importante. Specialiști români lucrează la extinderea capacității rafinării de la Karachi, se definitivează proiecte privind construirea de către specialiști români în Pakistan a unor fabrici de ciment, sodă, fibre sintetice, a unei linii de asamblare a locomotivelor Diesel și electrice, sînt purtate discuții pentru încheierea unor înțelegeri privind realizarea cooperării în exploatarea și extracția de țiței, fabricarea de tractoare, construirea de unități de producție în industria chimică, construcții de mașini și alte domenii. Este semnificativă, pentru amplitudinea colaborării româno-pakistaneze, cifra de 100 milioane dolari prevăzută a fi atinsă în 1980 de volumul total al comerțului bilateral. Bazate pe dorința celor două țări de a stabili și dezvolta între ele relații de fructuoasă colaborare și prietenie, de a contribui la realizarea, în viața internațională, a unor raporturi noi, a unui nou climat, în care fiecare națiune să se poată dezvolta liber, corespunzător voinței și năzuințelor sale, relațiile româno-pakistaneze conțin toate datele în măsură a asigura o fermă evoluție ascendentă.

AMERICA LATINĂ

2

Noile dimensiuni ale procesului revoluționar

Conf. univ. dr. Ilie Seftiuc

O importantă forță în lupta pentru transformarea revoluționară a Americii Latine o reprezintă țărănimea, gradul ei de participare la procesul de eliberare națională și socială accentuând caracterul și profunzimea prefacerilor social-politice și economice de pe continent.

Țărănimea — însemnată forță socială

Starea de spirit a țărănimii, care reprezintă peste 40 la sută din populația activă a continentului, forța ei potențială de luptă au explicații în numeroase realități: regimul greu de muncă și de viață al lucrătorilor agricoli, al micilor proprietari, al țăranilor fără pământ sau cu teren agricol insuficient; monopolul proprietății asupra a 85 la sută din suprafața totală agricolă exercitat de către o minoritate de 8 la sută de latifundiați; mentalitatea retrogradă a oligarhiilor naționale, care apără structuri agrare anacronice; politica de asimilare forțată, de discriminare culturală practică asupra celor 30 de milioane de indigeni din țările continentului; exceptând Mexicul, iar pentru ultimele decenii — Cuba și Peru, reformele agrare au fost în general parțiale, neîncheiate ori înfăptuite în pas lent, astfel că ele n-au soluționat satisfăcător o problemă-cheie pentru America Latină — problema agrară.

Aceste stări de lucruri ne pun deja în contact cu obiectivele fundamentale de luptă ale țărănimii, care vizează înfăptuirea unei reforme agrare democratice, lichidarea latifundismului și modificarea regimului de proprietate, ca și lichidarea serviciilor țărănești; sprijinirea de către stat a țărănimii pentru practicarea unei agriculturi moderne, diversificate; satisfacerea nevoilor sociale și culturale ale țărănimii etc.

Mișcarea țărănească are ca trăsături caracteristice sporirea continuă, ca proces general, a numărului de participanți și de manifestări de clasă, sporirea gradului ei de combativitate, marea varietate a formelor de luptă utilizate, apariția unor noi organizații ale țărănimii. Lupta populației rurale îmbracă forme diverse, de la protest și nesupunere până la participarea la mișcarea de partizani și la răscoala armată. Sint cunoscute participări ale țărănimii la acțiuni armate în Columbia (1957-1963), Brazilia (1950-1955), Republica Dominicană (1959-1960), Argentina (1970-1971). O formă de luptă practică pe scară întinsă, și în prezent, este ocuparea pământurilor moșierești (Guatemala, Columbia), sau împotrivirea față de alungarea de pe pământuri ori față de deplasările forțate (Argentina, Brazilia, Nicaragua). La refuzul de a plăti arenda, se adaugă crearea unor comitete țărănești de autoapărare împotriva acțiunilor arbitrare ale forțelor de ordine (Salvador), marșurile țara-

nilor (Mexic, Peru, Argentina, Chile, Columbia), manifestații, mitinguri, demonstrații.

Un rol important în mișcarea țărănească revine muncitorilor agricoli, care reprezintă o treime din populația activă ocupată în agricultură și care luptă pentru reducerea zilei de lucru, îmbunătățirea condițiilor de muncă, asistență socială, contracte colective, dreptul de organizare în sindicat. Pentru a lupta cu mai multă eficacitate și a-și susține revendicările, o parte a țărănimii s-a încadrat în sindicate sau organizații țărănești, la nivel regional sau național; dintre organizațiile naționale cu caracter democratic, mai importante, ca forță numerică, sînt cele din Mexic, Chile, Peru.

Deși reprezintă o puternică forță care s-a manifestat în diverse forme și în grade diferite, într-o perioadă sau alta, în viața social-politică a țărilor respective, mișcarea țărănească latino-americană întîm-pină încă numeroase dificultăți, manifestate prin: descreșterea mișcării, în anii 1963—1969, datorită iluziilor burghezo-reformiste alimentate de legile de reformă agrară și influența mare a bisericii catolice; forme stihnice de luptă, spontaneitatea și caracterul neorganizat al acțiunilor; încercările de dezorganizare și dezorientare ale țărănimii întreprinse de către oligarhie prin mijloace represive și mici concesii; indiferentismul și pasivitatea — mai ales în rîndul populației indigene —, legate de abrutizarea prin muncă forțată, foamete, analfabetism sau prejudecăți, de izolarea geografică sau de cea politică, de înăpădă și slabă organizare. Aceste dificultăți sau slăbiciuni ca și necesitatea antrenării mai puternice în suvoiul revoluției a acestui uriaș potențial uman, a realizării alianței muncitorești-țărănești, ca o condiție fundamentală a succesului în revoluție, impun sporirea preocupărilor partidelor comuniste pentru viața și lupta țărănimii, care constituie jumătate din cei aproximativ 280 milioane de locuitori ai continentului.

Intellectualitatea în bătălia pentru „a doua independență”

Intellectualitatea — al cărei rol, indiferent de vîrstă, sporește mult în condițiile societății contemporane, a revoluției tehnico-științifice — nu a rămas în afara marilor probleme care frămîntă societatea latino-americană. Aceasta, cu atît mai mult cu cît situația ei materială, la fel ca și a altor pături sociale, este afectată de criza structurală social-economică, șomaj, inflație, efectele dominației străine. Ridicarea salariului, dreptul de organizare proprie, reintegrarea în muncă a colegilor concediați, renunțarea la consilierii americani în probleme de învățămînt — toate

acestea s-au constituit în revendicări ale cadrelor didactice din Salvador, Ecuador, Honduras și Columbia. În Republica Dominicană, printre revendicările profesorilor și învățătorilor figurau fixarea unui salariu minim, alocarea unei cote mai mare din venitul național pentru învățămînt, lichidarea analfabetismului.

În ultimul deceniu, mișcarea studentască antrenează și mobilizează mase importante de studenți; se constată, de asemenea, cel puțin pentru o parte a studențimii, o definire ideologică mai clară, un militanțism fondat pe conștiință revoluționară. În multe cazuri, lupta studenților s-a corelat cu acțiuni ale clasei muncitoare.

Evantaiul de revendicări studențești, cu amprente deosebite de radicalism, este foarte larg: de la modernizarea strategiei educaționale, lărgirea accesului la studii superioare și plasament corespunzător în muncă după terminarea acestora, pînă la respectarea autonomiei universitare și îmbunătățirea, pe plan mai larg, a sistemului social-economic existent.

Puternice mișcări studențești au avut loc, între 1966-1968, în Brazilia, Mexic și Argentina. În Venezuela, în 1973, studenții reclamau dotări corespunzătoare unui învățămînt modern, iar studenții columbieni cereau, în 1971, pe lîngă o reformă universitară democratică, înlăturarea amestecului monopolurilor în universități. În majoritatea cazurilor, manifestațiile studențești s-au soldat cu ocuparea sau închiderea universităților.

Partidele comuniste, alte forțe revoluționare acordă o atenție sporită atragerii acestor forțe sociale, alături de clasa muncitoare, la lupta pentru progres, împotriva reacțiunii și a imperialismului.

Mutații în cadrul clerului și armatei

În pragul anilor '70, doi dintre stîlpii de bază ai ordinii latino-american, armata și biserica, au fost zguduți de răscolirea care frămîntă societățile; din rîndurile lor, apar curente și forțe care intră în conflict cu „ordinea”, tinzînd spre depășirea acesteia.

Biserica latino-americană cunoaște, în general, o perioadă de schimbări și adaptări la noile realități, manifestă tendințe progresiste și democratice, încetează să mai fie un suport monolitic al statu quo-ului. Desigur, aceste schimbări nu sînt bruste nici generalizate și nu încorporează întreaga comunitate catolică. O bună parte a clerului, a ierarhiei ecleziastice, se situează în continuare pe poziții conservatoare, de menținere a actualei ordini sociale-economice și politice.

Aflată pe alte baricade, o parte importantă a clerului se declară adeptă a reînnoirii bisericii, potrivit exigențelor omului de azi și al lumii moderne. La cauzele generale, deja menționate, care au determinat și determină unele reconsiderări, se pot adăuga condiția socială modestă a clerului de jos și legătura directă a preoților cu cultura și populațiile locale, a căror stare de spirit o cunosc; străduința bisericii de a pătrunde în toate sferele sociale, în rîndul claselor mijlocii, ca și influența tezelor „aggiornamento”-ului propuse de Vatican catolicismului latino-american.

În procesul de radicalizare a bisericii s-au conturat mai multe curente. Preoții din cadrul curentului centrist-reformist, nonconformist, se pronunță pentru reforme și o repartitie mai justă a proprietății, dovedesc înțelegere pentru milioanele de dezmoșteniți, fără a adera la modalități practice de luptă pentru înlăturarea

rea stărilor de lucruri existente, predînd nonviolența. Unul dintre reprezentanții acestui curent este Dom Helder Camara, arhiepiscop de Recife, inițiatorul mișcării sociale a preoților din Brazilia. Pe de altă parte, manifestînd un mare dinamism social, curentul de stînga, denumit și „tinăra biserică”, cuprinde preoți și catolici intelectuali care vād în revoluție o posibilitate de rezolvare a problemelor cardinale ale Americii Latine. Adepții acestui curent își propun adîncirea dialogului cu marxismul, preconizează unitatea de acțiune a tuturor forțelor antiimperialiste, sînt preocupați de elaborarea unor concluzii privind căile revoluției și formele luptei revoluționare, ajung chiar la justificarea morală a formelor armate de luptă pentru cucerirea puterii de către popor. Între reprezentanții acestui curent s-a aflat preotul Camilo Torres, profesor de sociologie la Universitatea din Bogota, care a luat parte la lupta de guerilă, murind, în 1966, în timpul unei acțiuni.

Mutații și reconsiderări s-au produs și în cadrul armatei, altădată — în numeroase cazuri și astăzi — susținătoare fidelă a rînduierilor existente. Evenimentele din Peru și Panama, de după 1968, și din Ecuador, de după 1972, fac dovada schimbărilor produse în rîndul unor nuclee ale corpului ofițeresc, adepte ale transformărilor democratice structurale, ale luptei pentru recuperarea bogățiilor naționale și redobîndirea independenței depline.

Din octombrie 1968, Peru este condus de un guvern revoluționar al forțelor armate, a cărui preocupare majoră — concretizată în ample măsuri pe toate planurile — a fost și rămîne apărarea intereselor țării, recuperarea bogățiilor naționale și valorificarea acestora în scopul dezvoltării, o politică net antiimperialistă, de manifestare independentă pe arena internațională, de solidaritate cu popoarele „lumii a treia”, de stringere a legăturilor cu celelalte state ale continentului. Consolidarea sectorului public al economiei, începutul formării proprietății sociale, constituirea „comunităților industriale” — care permit muncitorilor participarea la gestiunea întreprinderilor — efectuarea unei reforme agrare radicale, eliminarea monopolului oligarhiei asupra mijloacelor de mass-media, reforma învățămîntului — reprezintă diferite aspecte progresiste ale activității guvernului de la Lima.

În Panama, guvernul militar progresist condus de Omar Torrijos a adoptat o poziție antiimperialistă și anticolonialistă, susținută de popor și de majoritatea statelor latino-americane. După preluarea conducerii țării de către Garda Națională în octombrie 1968, au fost îndepărtate de la putere forțele reacționare proamericane, au fost alese organe populare de putere locală, au fost înlăturate unele restricții impuse anterior mișcării muncitorești, se efectuează, în condiții specifice panameze, o reformă agrară, au fost restabilite relațiile diplomatice cu Cuba socialistă. Un obiectiv primordial al politicii guvernului este restabilirea suveranității depline asupra Canalului Panama și a zonei sale adiacente.

Guvernul militar care a preluat puterea în Ecuador, în februarie 1972, a luat unele măsuri de apărare a suveranității naționale, de recuperare a unor bogății naturale. Legea hidrocarburilor a introdus controlul național asupra exploatarei, prelucrării și transportării petrolului. A fost înființată o companie națională petrolieră, iar societățile străine au fost obligate să restituie guvernului 60 la sută din suprafața concesionată inițial. În afara revizuirii contractelor cu societățile străine, la începutul anului 1974 au fost naționalizate 25 la sută din acțiunile deținute de Texaco Gulf. Elaborarea unui plan național de electrificare, decretarea legii de reformă agrară, preocuparea pentru valori-

ficarea mai eficientă a resurselor țării și diversificarea economiei fac parte din planul strategic de dezvoltare al acestei țări.

Ample programe democratice

Existența, la conducerea unui număr de state latino-americane, a unor guverne decise să înlătuiească programe încheiate de măsuri democratice, printre care unele vizînd trecerea bogățiilor naturale în patrimoniul național, demonstrează faptul că lupta pentru „a doua eliberare”, lupta antiimperialistă beneficiază, adesea, de sprijin la nivel guvernamental.

În Venezuela, măsurile întreprinse de guvernul lui Rafael Caldera, în anii 1970—1973, au fost continuate și adîncite de președintele Carlos Andrés Perez, care a naționalizat, în 1975, fierul și petrolul. La rîndul său, statul mexican a preluat producția de sulf și de cupru, Republica Cooperatistă Guyana a naționalizat industria de extracție a bauxitei, iar Argentina — comerțul cu petrolul, rețeaua de desfacere a produselor petroliere. În Columbia, încă din 1967, legea naționalizării progresive prevedea trecerea în patrimoniul societății columbiene de stat (Ecopetrol) a unor perimetre petroliere concesionate și a unei părți a acțiunilor unor societăți străine.

La nivel continental, ținînd cont de necesitatea diminuării influenței societăților transnaționale, a fost avansată ideea referitoare la crearea unor societăți multi-naționale latino-americane, pentru a face față corporațiilor străine. Tocmai pe linia apărării coordonate a materiilor prime de care dispun aceste țări și pentru stabilirea unor prețuri juste în raporturile de schimb cu statele industrializate, la reuniunea de la Caracas (decembrie 1974), la care au participat șefii de stat din America Centrală și președintele Venezuelei, s-a hotărît înființarea primei societăți multinaționale latino-americane pentru comercializarea cafelei — „Cafes Suaves Centrales”. Este, de altfel, unul din obiectivele incluse în programul de activitate al SELA, organism al solidarității latino-americane în lupta pentru cucerirea independenței economice. Tot în 1974, a fost fondată Uniunea Țărilor Exportatoare de Banane (U.P.E.B.) din care fac parte, între altele, Panama, Salvador, Honduras, Costa Rica, organism ce-și propune să lupte împotriva monopolurilor străine.

Necesitatea întăririi unității de acțiune

Desfășurarea evenimentelor din ultimii ani din America Latină demonstrează necesitatea colaborării largi dintre toate forțele progresiste naționale, în lupta împotriva dominației străine, pentru preluarea bogățiilor naționale, pentru deschiderea drumului spre o dezvoltare independentă. O astfel de unitate este cu atât mai necesară cu cît reacțiunea internă, cu sprijin imperialist extern, a reușit, în anii din urmă, să aducă prejudicii mișcării revoluționare și democratice din Bolivia, Uruguay și Chile.

Victoria poporului chilian din 1970 a fost rezultatul unor puternice lupte de masă. Clasa muncitoare chiliană a creat un front politic și social — Unitatea Populară — care a fost capabil să cucerească, pe calea urnelor, puterea guvernamentală.

Cu luciditate și realism, forțele componente ale Unității Populare, și în primul rînd comuniștii și socialiștii, care au fost coloana vertebrală a acestui front, înlăturat de la putere, printr-o lovitură de stat militară, la 11 septembrie 1973, subliniază necesitatea aprecierii critice și autocritice a politicii lor din anii 1970—1973. Dintre concluziile trase de Partidul Comunist și

de Partidul Socialist din Chile se impun a fi relevate, cel puțin cîteva: reacțiunea nu cedează ușor pozițiile pe care le deține, se opune prin toate mijloacele construirii unei noi societăți, trebuie manifestată o mai mare vigilență, trebuie lăsate la o parte iluziile „legalității”, „prejudecățile” constituționale, dacă acestea leagă mîinile poporului și dezleagă mîinile imperialismului și ale reacțiunii, trebuie create, după cucerirea puterii, instrumente revoluționare proprii, alte instituții, elaborate o nouă constituție, noi coduri și legi, trebuie create forțe armate și de poliție „de tip nou”; necesitatea cuceririi majorității poporului, o unitate a forțelor de stînga, mai amplă și mai strînsă, o unitate a muncitorilor în strînsă legătură cu toate păturile poporului, alianța proletariatului — principala forță a unei ample unități — cu țărănimea, cu păturile largi ale clasei mijlocii, inclusiv cu elementele democratice din forțele armate.

În februarie 1971, în Uruguay a fost creat Frente Amplio (Frontul Amplu), largă coaliție social-politică, în care au intrat Frontul de stînga de eliberare, Partidul Comunist, Partidul Socialist, membri și fracțiuni din alte partide. El n-a fost conceput ca o simplă coaliție electorală, ci drept o autentică mișcare populară, o alternativă de putere, sinteză politică a celor mai largi forțe sociale, care includ clasa muncitoare și păturile mijlocii de la orașe și sate. La alegerile prezidențiale și parlamentare din noiembrie 1971, Frontul Amplu a obținut 300 000 de voturi, adică 20 la sută din numărul total a sufragiilor, distrugînd astfel monopolul celor două partide tradiționale, „Colorado” și „Blanco”.

În Peru, guvernul militar, preocupat de necesitatea lărgirii continue a participării maselor la apărarea cuceririlor revoluționare, a strîngerii legăturilor dintre guvern și popor, a trecut la aplicarea unei politici de „mobilizare socială”. În acest sens, au fost înființate Sistemul Național de Sprijinire a Mobilizării Sociale (S.I.N.A.M.O.S.), Federația Țăranilor din Cuzco — prima organizație de masă a țărănimii peruane, asociații țărănești, comunități de muncă, precum și Frontul național pentru apărarea revoluției.

În 1970, în Venezuela, a fost constituită o coaliție politică intitulată „Nueva Fuerza” (Noua Forță), care cuprinde Mișcarea Electorală a Poporului, Partidul Comunist din Venezuela, Uniunea Populară de Stînga, Uniunea Republican-Democrată, Mișcarea Social-Democrată, Venezuela-nă, forțe politice independente.

Și în alte state latino-americane s-au conturat astfel de fronturi: în 1971, în Ecuador a fost creat Frontul Unității Populare, avînd ca principalii componenți Partidul Comunist și Partidul Socialist; în același an, în Bolivia a fost creat Frontul Revoluționar Antiimperialist, iar în 1970, în Argentina s-a constituit Întîlnirea Națională a Argentinienilor; în septembrie 1972, în Columbia s-a organizat o largă mișcare patriotică denumită Organizația Națională a Opoziției (O.N.O.), unitatea populară fiind apreciată drept „singura alternativă reală la puterea tradițională a oligarhiei”.

Evident, aceștia sînt abia primii pași către unitatea de acțiune, forțele stîngii latino-americane, componentele mișcării populare antioligarhice și antiimperialiste, rămînînd încă, în unele țări, divizate, fărîmîțate. Or, drumul către o Americă Latină liberă, independentă și democrată trece necondiționat prin realizarea unității de acțiune a forțelor progresiste, la nivelul fiecărei țări, și prin creșterea unității și a solidarității, la nivel continental.

Lupta popoarelor latino-americane nu este deloc ușoară, dar certitudinea succesului ei total, de mîine, se profilează cu fiecare zi.

Sprijin multilateral Mozambicului

La cererea Mozambicului, Consiliul de Securitate al O.N.U. a dezbătut „situația ce rezultă din hotărîrea sa de a impune sancțiuni contra Rhodesiei pentru aplicarea deplină a deciziilor pertinente ale Consiliului de Securitate”. Rezoluția — al cărei proiect a fost prezentat de 11 state, între care și România — a fost adoptată în unanimitate.

Timp de două zile — 16 și 17 martie — Consiliul de Securitate al O.N.U. a dezbătut pe larg aspectele situației create în sudul Africii, ca urmare a actelor de agresiune comise de Rhodesia împotriva Mozambicului și a deciziei acestei țări de a închide total frontierele cu Rhodesia și de a aplica sancțiunile cerute de rezoluțiile Națiunilor Unite. Astfel, acțiunea politică împotriva rasiștilor rhodesieni — apreciată pe drept cuvânt ca o „onoare pentru Africa și Mozambic” — a beneficiat de un incontestabil ecou internațional, atestat, între altele, și de unanimitatea cu care, în Consiliul de Securitate, vorbitorii i-au relevat deosebita semnificație politică.

Primul dintre vorbitori a fost ministrul de externe mozambican, Joaquim Chissano, venit special la New York pentru a participa la dezbaterile Consiliului de Securitate. După ce a prezentat în detaliu situația din zonă și problemele deosebite, grave, ce rezultă pentru țara sa în urma ruperii legăturilor economice, comerciale, financiare, vamale și de orice fel cu Rhodesia — legături cultivate și dezvoltate în perioada colonială, care au plasat economia mozambicană într-o puternică dependență de economiile Rhodesiei și Africii de Sud — ministrul de externe al Mozambicului a făcut apel la statele membre ale O.N.U. să acorde asistență economică, financiară și tehnică țării sale pentru a putea face față situației create în urma închiderii totale a frontierelor cu Rhodesia.

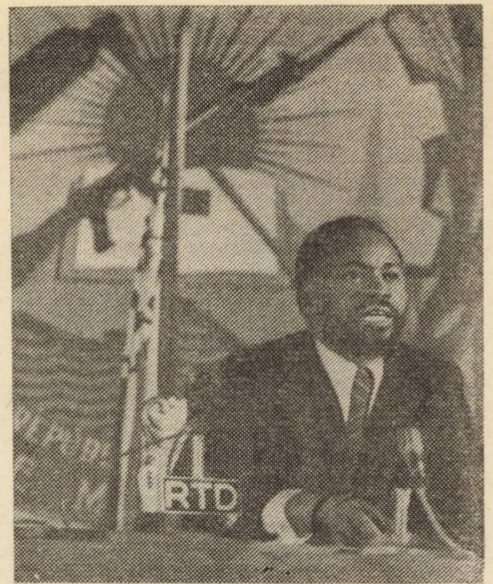
În intervențiile lor, alți reprezentanți ai statelor membre ale Consiliului de Securitate s-au referit pe larg la situația din Africa australă, pronunțându-se pentru extinderea de către O.N.U. a ariei sancțiunilor împotriva Rhodesiei (ministrul de externe jamaican) și condamnarea actelor de agresiune comise de regimul rasist de la Salisbury împotriva Mozambicului (reprezentantul Kenyei). Totodată, s-a apreciat (delegatul zambian) că, prin aplicarea sancțiunilor față de regimul rhodesian, guvernul mozambican a dat dovadă de curaj politic, spirit de sacrificiu și solidaritate cu lupta de eliberare a poporului zimbabwe, iar O.N.U., la rîndul său, va trebui să facă dovada hotărîrii sale de a sprijini transpunerea în viață a propriilor rezoluții, acordînd, astfel, asistență necesară Mozambicului. Hotărîrea Mozambicului — „un moment crucial în cadrul unei lupte care a ajuns în faza sa decisivă” (reprezentantul Pakistanului) — impune sprijinirea apelului de a i se acorda asistență tehnică întrucît (declara delegatul Japoniei) „acest ajutor are, de fapt, semnificația sprijinirii poporului zimbabwe în lupta sa justă”.

În acest context, de un deosebit ecou printre cei prezenți s-a bucurat cuvîntul ambasadorului României la Națiunile Unite, care a salutat hotărîrea tinărului stat african independent de a-și închide granița cu Rhodesia și de a aplica sancțiu-

nile hotărîte de O.N.U., ajutînd în acest fel lupta de eliberare a poporului zimbabwe. După ce a condamnat actele de agresiune ale Rhodesiei împotriva Mozambicului, el a subliniat că există rațiuni suficiente pentru adoptarea unor măsuri în direcția acordării de urgență a unor ajutoare guvernului mozambican, precum și pentru stabilirea în acest scop a unui mecanism adecvat, cu sprijinul organismelor economice internaționale și al instituțiilor specializate.

România, a arătat ambasadorul țării noastre, consideră necesar ca secretarul general al O.N.U. să fie împuternicit să examineze, împreună cu instituțiile și organisme O.N.U., măsurile necesare în vederea sprijinirii Mozambicului în acțiunea de aplicare a sancțiunilor împotriva Rhodesiei. Consecventă principiilor politicii sale externe, România se pronunță ferm și acționează pentru punerea în aplicare a rezoluțiilor O.N.U., inclusiv a celor referitoare la instituirea de sancțiuni economice destinate să pună capăt dominației colonialiste și politici de discriminare rasială în Rhodesia. În încheiere, vorbitorul a arătat că România susține hotărîrea Mozambicului de a aplica sancțiuni economice împotriva Rhodesiei și își exprimă convingerea că acest act va contribui la grăbirea soluționării situației politice din acest teritoriu.

Așa după cum se știe, cele două zile de dezbateri s-au încheiat prin adoptarea, în unanimitate, a unui proiect de rezoluție prezentat în prima zi de 11 state membre ale Consiliului de Securitate — între care și România. Saluțînd hotărîrea guvernului mozambican de a rupe toate relațiile economice și comerciale cu Rhodesia, rezoluția „condamnă toate actele provocatoare și agresive, inclusiv incursiunile militare im-

Președintele Samora Machel vorbind în cursul unei conferințe de presă

potriva teritoriului mozambican, comise de regimul minoritar ilegal de la Salisbury”. De asemenea, luînd notă de nevoile economice urgente și speciale ale Mozambicului, create în urma aplicării sancțiunilor O.N.U. împotriva Rhodesiei, Consiliul de Securitate „lansează un apel tuturor statelor să acorde imediat Mozambicului asistență financiară, tehnică și materială, astfel încît acest stat să-și poată continua normal programul de dezvoltare economică și să poată aplica integral sistemul de sancțiuni” împotriva Rhodesiei.

Rezoluția cere, în continuare, Națiunilor Unite, organizațiilor și programelor interesate, ca și tuturor agențiilor specializate să acorde asistența necesară Mozambicului.

După adoptarea rezoluției, în cuvîntul rostit, ministrul de externe al Mozambicului preciza că, în afara nevoilor urgente ale țării sale, se impune elaborarea unui program pe termen lung vizînd reorganizarea economiei mozambicane și eliminarea structurii sale coloniale.

Astfel, dezbaterile din Consiliul de Securitate și numeroasele reacții oficiale consemnate pe plan mondial au constituit o puternică manifestare de solidaritate cu poporul mozambican, ele au condamnat cu vigoare actele de agresiune ale Rhodesiei și s-au pronunțat pentru acordarea unui sprijin multilateral pentru refacerea economică a Mozambicului.

Dumitru Constantin

Cronologie rhodesiană

Recenta hotărîre a Mozambicului de a închide total frontierele cu Rhodesia și de a aplica cu rigurozitate sancțiunile economice impuse de O.N.U. — hotărîre sprijinită de toate țările africane, de opinia publică progresistă din întreaga lume — a readus în prim-plan „dosarul rhodesian”.

Dosarul rhodesian își are începutul în secolul al XIX-lea, cînd teritoriile triburilor Matabele și Mashona sînt explorate de Cecil Rhodes.

1889. Cecil Rhodes creează „British South Africa Company”, care plasează sub dominație britanică un întîrîs teritoriu, denumit, pînă la finele secolului trecut, Rhodesia de Nord și Rhodesia de Sud.

1890, 12 septembrie. Primii coloniști albi întemeiază fortul Salisbury.

1894. Debutul oficial al politicii segre-

gaționiste: sînt stabilite două rezervații pentru triburile Matabele.

1896—1897. Primele răscoale armate ale populației autohtone împotriva coloniștilor.

1922. În cadrul unui referendum, circa 15 000 de coloniști europeni sînt chemați să hotărască asupra viitorului întregului teritoriu. Populația africană, denumită Zimbabwe, aproximativ un milion de locuitori, nu este consultată.

1923. Este adoptată o Constituție, care

acordă coloniștilor dreptul de a-și reglementa problemele interne printr-o Adunare legislativă proprie. La 12 septembrie, Rhodesia de Sud este anexată la Marea Britanie, cu titlul de „colonie autonomă”.

1930. Este promulgată o lege agrară — document de bază al segregăției rasiale — în baza căreia se constituie o zonă „europeană”, însumând aproape jumătate din teritoriul întregii Rhodesii de Sud.

1930—1953. Se adoptă o serie de legi care instituie o riguroasă segregare rasială. Urmează o perioadă de intensificare a colonizării. Datele unui recensământ din 1946 arătau că populația europeană era de 82 386 locuitori, pentru ca numai într-un deceniu să ajungă la 177 124. Se dezvoltă acțiunile revendicative ale populației zimbabwene.

1953. La presiunea populației minoritare albe din Rhodesia de Sud, Rhodesia de Nord și Nyassaland, parlamentul britanic aprobă constituirea „Federației Rhodesiei și Nyassalandului”.

1960, decembrie. Adunarea Generală a O.N.U. adoptă „Declarația privind acordarea dreptului la independență țărilor și popoarelor coloniale”.

1961. Negocierile anglo-rhodesiene se încheie prin elaborarea unei noi Constituții — respinsă de populația autohtonă — prin care Anglia renunță la drepturile de reglementare a relațiilor dintre minoritatea albă și populația zimbabwene.

„Comitetul celor 24” sau „Comitetul pentru Decolonizare” al O.N.U. contestă poziția adoptată de Marea Britanie, potrivit căreia Națiunile Unite nu ar avea competența juridică pentru a interveni în Rhodesia de Sud.

1962, 11 mai. „Comitetul celor 24” adoptă o rezoluție prin care se cere Marii Britanii să revizuiască urgent, cu participarea conducătorilor politici africani din Rhodesia de Sud, Constituția din 1961.

1 noiembrie. La Salisbury intră în vigoare Constituția din 1961.

1964, 1 ianuarie. Se produce dezmembrarea „Federației Rhodesiei și Nyassalandului”, Rhodesia de Nord va deveni (la 24 octombrie 1964) Republica Zambia, iar Nyassalandul (la 6 iulie 1964), Republica Malawi.

6 septembrie. Ian Smith duce tratative, la Londra, cu premierul Alec Douglas-Home, anunțând intenția de proclamare a independenței Rhodesiei. Londra respinge ideea.

27 octombrie. Noul guvern englez, condus de Harold Wilson, dă publicității o declarație-avertisment, în legătură cu intenția lui Smith de a proclama o independență unilaterală.

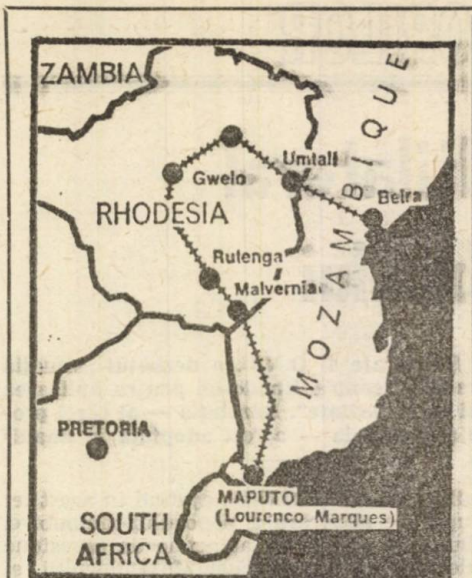
1965, martie. Guvernul Smith dizolvă Adunarea legislativă și fixează alegeri generale — cu electorii albi — pentru 7 mai.

22 aprilie. „Comitetul celor 24” al Adunării Generale a O.N.U. adoptă o rezoluție prin care se cere Marii Britanii să ia măsuri pentru anularea alegerilor.

7 mai. Au loc alegerile, iar Ian Smith obține aprobarea electorilor albi.

4—11 octombrie. Ian Smith are, la Londra, întrevederi cu reprezentanții guvernului britanic, după care, între 25—30 octombrie, Harold Wilson are, la Salisbury, convorbiri cu Ian Smith și cu liderii ai populației zimbabwene. Premierul britanic propune organizarea unui referendum, la care să participe întreaga populație, sau instituirea unei comisii regale care să recomande unele modificări constituționale, ce ar putea fi luate ca bază pentru acordarea independenței.

11 noiembrie. Ian Smith anunță decla-

(Din The Observer)

Situată în sudul continentului african, cu o suprafață de 390 622 kilometri pătrați, Rhodesia se învecinează cu Zambia, Mozambic, Republica Sud-Africană și Botswana.

Populația (1974) — 6 100 000 locuitori, dintre care 95 la sută sînt africani; 4 la sută europeni; 1 la sută meșiși (asiatici).

Capitala — Salisbury — are aproximativ 500 000 locuitori. Alte orașe: Bulawayo, Gwelo, Umtali, Que Que.

Resurse minerale: huiță, minereu de fier, mangan, crom, nichel, cupru, staniu, bauxită, magnezit, aur, argint, litiu, azbest, sulf, antimoniu, fosfați.

Resurse agricole: tutun, porumb, mei, trestie de zahăr, bumbac, arahide, cartofi, portocale, ceai, mere, pere, piersici.

Șeptel: 4,1 milioane bovine, 0,15 milioane porcine, 0,5 milioane ovine, 0,7 milioane caprine.

rarea unilaterală a independenței Rhodesiei de Sud. În aceeași zi, reunită în sesiune de urgență, Adunarea Generală a O.N.U. condamnă această acțiune. La Londra primul ministru Harold Wilson declară în Parlament că orice măsură vizînd punerea în aplicare a declarației va fi considerată drept crimă de înaltă trădare și că Marea Britanie nu va trata cu regimul rebel.

20 noiembrie. Consiliul de Securitate

Mișcările de eliberare a poporului zimbabwene

Z.A.P.U. — Uniunea Națională Africană a Poporului Zimbabwe — înființată în 1962 de Joshua Nkomo.

Z.A.N.U. — Uniunea Națională Africană Zimbabwe — a fost creată la 8 august 1963 de reverendul Ndabaningi Sithole.

În 1973, sub auspiciile Organizației Unității Africane, s-a hotărît unificarea celor două organizații, Z.A.N.U. și Z.A.P.U.

FROLIZI — Frontul de Eliberare al Poporului Zimbabwe — a fost creat în 1964 de grupuri ale populației de culoare care se pronunțau pentru o mișcare unică de eliberare în cadrul unui larg front anticolonialist și antiimperialist.

A.N.C. — Consiliul Național African — este o organizație care se declară continuatoare a vechiului Congres Național African din coloniile britanice. A fost creat în decembrie 1971, sub conducerea lui Abel Muzorewa.

adoptă o rezoluție prin care condamnă declarația rasiștilor de la Salisbury.

1966, 2—4 noiembrie. La bordul navei militare britanice „Tiger”, în largul Gibraltarului, au loc convorbiri între Harold Wilson și Ian Smith.

16 decembrie. Consiliul de Securitate adoptă o rezoluție privind aplicarea de sancțiuni selective obligatorii, în baza articolului 14 al Cartei. Este pentru prima oară în istoria Organizației Națiunilor Unite cînd Consiliul de Securitate ia o asemenea decizie.

1968, 29 mai. Consiliul de Securitate adoptă o rezoluție prin care se impun sancțiuni economice generale împotriva regimului rasișt minoritar.

9—13 octombrie. Are loc o nouă întîlnire, fără rezultate, la bordul navei militare britanice „Fearless”, între Harold Wilson și Ian Smith.

1969. Regimul Smith elaborează o nouă Constituție — după modelul legilor sud-africane — care prevede trei adunări provinciale, una pentru triburile Mashona, una pentru triburile Matabele și una pentru albi, precum și o așa-zisă Cameră multirasială.

20 iunie. Are loc referendumul în urma căruia, cu 54 724 de voturi pentru și 20 776 voturi împotriva (doar 6 634 africani, din 4 800 000 cîți număra atunci Rhodesia, au participat la vot) — s-a aprobat noua Constituție.

1970, 3 martie. În baza noii Constituții, Rhodesia se proclamă republică. Trei zile mai tîrziu, Consiliul de Securitate cere nerecunoașterea republicii proclamate de regimul rasișt.

18 martie. Consiliul de Securitate adoptă o rezoluție prin care se cere întreruperea legăturilor de transport cu Rhodesia.

10 aprilie. Primele alegeri în „Republica Rhodesia”, în urma cărora partidul lui Ian Smith obține, pentru minoritatea albă, 50 din cele 66 locuri în parlamentul țării.

1971, 23 octombrie. Guvernul Smith instituționalizează apartheidul, prin crearea de rezervații speciale pentru africani, după modelul bantustanelor din Republica Sud-Africană.

1973, 9 ianuarie. Rhodesia încheie granița cu Zambia, întrerupînd, astfel, traficul cuprului zambian spre ocean.

1974. La începutul lunii noiembrie și în prima săptămînă a lunii decembrie, în capitala Zambiei s-a desfășurat întîlnirea dintre președintele acestei țări și cei ai Tanzaniei și Botswanei, cu reverendul Ndabaningi Sithole, lider al Z.A.N.U., și Joshua Nkomo, lider al Z.A.P.U.

1975, 5 februarie. Abel Muzorewa, Ndabaningi Sithole și Joshua Nkomo au convorbiri secrete cu Ian Smith.

22 august. Negocieri oficiale între Ian Smith și liderii mișcării de eliberare, la Victoria Falls, în vederea adoptării unei noi Constituții. Tratatul eșuează.

1976, februarie. Trupele rasiiste ale lui Ian Smith masacrează 60 de locuitori dintr-un sat rhodesian.

3 martie. Mozambicul încheie frontiera cu Rhodesia, întrerupe toate comunicațiile cu regimul rasișt și confiscă toate bunurile guvernului de la Salisbury aflate în portul Beira. Marea Britanie anunță că sprijină măsurile aplicate de Mozambic, ca sancțiuni împotriva guvernului lui Ian Smith.

Guvernul rasișt începe recrutarea secretă de mercenari.

19 martie. Aflat în Zambia, într-o vizită particulară, Joshua Nkomo anunță că au eșuat și negocierile pe care le-a purtat în ultimul timp cu Ian Smith.

Nicolae Crețu

Continuăm publicarea unor extrase din cartea „Services speciaux”, o istorie a activității contraspionajului francez, între 1935–1945, scrisă de colonelul Paul Paillole, fost șef al acestui serviciu.

În numărul precedent, au fost evocate momentele primelor contacte ale autorului cărții cu serviciul de contraspionaj francez, în anul 1935, și necesitatea, de care este curind convins, a reorganizării totale a acestui serviciu pentru a se putea opune cu succes activității în Franța a spionilor hitleriști, în special a celor din serviciul Abwehr-ului.

DIN ISTORIA

CONTRASPIONAJULUI FRANCEZ

„Servicii speciale” (1935 – 1945)

(2)

În inima Abwehr-ului

— Viitorul păcii va depinde, fără nici o îndoială, de atitudinea Franței și a Aliatilor...

Este părerea ambasadorului nostru la Berlin, François Poncet, ale cărui rapoarte către guvern le confirmă pe cele predate zilnic, de noi, comandamentului.

La 7 martie 1936, la ora 5 dimineața, 19 batalioane ale Reichswehr-ului vor pătrunde în Renania, în timp ce alte 16 așteaptă, înainte de a interveni, reacția Franței.

Citeva ore mai devreme, generalul comandant al operațiunii a deschis un plic secret, care-i indica misiunea. Trupele au înțeles ce se aștepta de la ele trecind podurile Rinului.

— Nu vom tolera ca Strasbourg-ul să rămână sub bătaia tunurilor germane, proclamă Albert Sarraut, președintele de Consiliu francez.

Abwehr-ul este singurul serios îngrijorat de efectul cuvintelor rostite de acesta. Spionii lui stau la pîndă.

În acest sfîrșit de săptămîină din pragul primăverii, Franța se distrează la Barbizon sau la Deauville.

Franța se va prezenta la vot peste cîteva săptămîini și va acorda Frontului popular posibilitatea de a guverna. Anglia va rămîne nemîșcată. Lucrurile se vor opri aici!

Pentru noi, evenimentul este considerabil, iar concluziile capitale. S-a terminat cu perioadele obișnuite de tensiune politică. Germania se află în stare de mobilizare permanentă. Ea își va realiza intențiile, cu orice riscuri. Soarta bătăliei informațiilor va depinde de cunoașterea forțelor adversarului, dar mai ales de cunoașterea intențiilor lui; *Mein Kampf*, cuvînt-

tările publice ale lui Hitler, urlate pînă la răgușeală, pozițiile sale politice, totul dovedește ambițiile nutrite, dezvăluite cu o insolență și un cinism care încremenesc pe diplomați și paralizază guvernele.

În asemenea împrejurări, aportul contraspionajului la efortul de investigații poate fi hotărîtor, dacă izbuteste să descopere și să anihileze activitatea Abwehr-ului, să pătrundă în adîncul intențiilor comandamentului german, prin cunoașterea și studierea planurilor de informare ale acestuia.

Sînt conștient de importanța capitală a acestui rol. Aș fi vrut să merg în fiecare post al nostru, în Franța și în străinătate, ca să văd, împreună cu camarazii mei și în contact direct cu adversarul, condițiile în care se făcea această muncă și căile de a-i îmbunătăți eficiența. Dar e cu neputință!

Activitatea mea zilnică mă absoarbe în întregime.

Am făcut totuși cunoștință cu Gessmann. Înainte de a-l înîlni, i-am studiat dosarul. Nu-i prea bogat. Am găsit în el povestirea contactelor sporadice cu poliștii, din 1932 pînă-n 1936, în mod special cu privire la afacerea Frogé. După apariția lui ca martor, în acest proces desfășurat cu ușile închise, și-a impus o perioadă de tăcere. A reapărut în 1935, pentru a permite identificarea Lydiei Oswald (Stahl), pe care aproape omonimul său, comisarul Oswald, s-a grăbit s-o aresteze și s-o condamne, în temeiul primejdiei pe care o reprezenta acțiunea ei de seducție în mediile navale. Ea se află acum în libertate, în Turcia, în drum spre Irak...

Aceasta era situația cînd, în februarie 1936, Oswald m-a prezentat lui Gessmann, retrăgîndu-se apoi discret.

Scena s-a petrecut într-un bar foarte modest, aproape de metroul Saint-François-Xavier. Omul e înalt, bine făcut, în jur de 35 de ani. Chipul lui e plăcut și e îngrijit îmbrăcat. Îmi vorbește, cu respect, într-o franceză excelentă. Degajarea lui, claritatea celor spuse și răspunsurile mă surprind în mod plăcut.

Mă bate, totuși, gîndul, și lucrul mă stînjenește, că Gombart, șeful lui din Abwehr, trebuie să fi avut și el aceeași impresie.

Fin psiholog, interlocutorul meu mi-a ghicit repede starea sufletească. Îmi vorbește îndelung de țara sa, de Feldkirch, unde locuiește și al cărui farmec îl descrie cu talent, despre teama de a vedea într-o zi pe naziști devenind stăpîinii Austriei. Glasul său capătă însă alt ton pentru a exprima ura împotriva regimului hitlerist.

Eu pomenesc atunci de rolul său în afacerea Frogé, de gafele și de acțiunile lui provocatoare. El își explică cu abilitate greșelile prin dorința de a acționa cît mai bine și prin convingerea pe care o avea despre vinovăția lui Frogé. Subliniază „raportul de încredere”, de mai mult de patru ani, cu Gombart, pe care-l prezintă ca pe un om cumsecade, fără șiretlicuri și rău sfătuit... ceea ce cred și eu, fără multă greutate.

Ne aflăm la cîteva zile înainte de intrarea Reichswehr-ului în Renania. El îmi relatează îngrijorarea Abwehr-ului și mă întrebă ce trebuie să răspundă la întrebările șefului său despre atitudinea Franței într-o asemenea eventualitate.

Nu prevăzusem întrebarea și m-am descurcat printr-un răspuns diplomatic: — Franța este conștientă de amenințare; atitudinea ei actuală tinde să evite orice ar putea apărea ca

o provocare. Ulterior, dacă amenințarea ar fi urmată de fapte, reacția franceză ar putea merge, după împrejurări și pe măsura acordurilor cu Aliții, de la grave acțiuni militare pînă la sancțiuni diplomatice...

Mai precisă îmi pare cealaltă întrebare pusă de Gessmann. Gombart este în căutarea unor precizări asupra fabricării celor blindate la Satory, Issy-les-Moulineaux și Roanne. Dorește, de asemenea, informații despre tactica unităților blindate franceze. Pentru a-și formula cerințele, Gombart, care, spre uimirea mea, l-a primit pe informator chiar în biroul său din Lindau, s-a referit la un lung raport dactilografiat în germană, pe a cărui ultimă pagină Gessmann a putut să zărească, jos, litera S drept semnătură. Este convins că autorul acestuia nu poate fi decît un ziarist specializat, locuind la Paris; Gombart, hotărît lucru, foarte încrezător, n-a ascuns că esențialul indicațiilor din raport provenea din dările de seamă ale ședințelor (ținute uneori cu ușile închise) ale comisiei de Apărare națională a Camerei deputaților.

I-am promis lui Gessmann să-i pun la dispoziție elemente pentru răspunsuri, la viitoarea noastră întîlnire, pe care am fixat-o la 15 martie 1936, la orele 17.

Pînă atunci, el să observe ce se petrece în Franța. Va scrie sau, în caz de urgență, va telefonia în limbajul convenit, la o adresă, punct de legătură al serviciului german de informații la Vaduz, în Liechtenstein. Îmi notez adresa. Înainte de a ne despărți îi ofer niște bani. Îi refuză cu demnitate și dispare în intrarea metroului.

Întorcîndu-mă pe jos la biroul meu, nu mă pot împiedica să mă gîndesc la existența complicată a acestui om straniu, dar nu lipsit de farmec. Ce i se poate întîmpla? Mai curînd sau mai tîrziu jocul său primejdios va înceta, poate în mod tragic, aici sau în altă parte.

Pentru moment eu trebuie să fiu stăpîn pe acest joc și numai serviciul meu trebuie să profite de pe urma lui. Darea de seamă pe care i-o fac lui Rivet îi întărește convingerea asupra unei apropiate acțiuni militare în Renania. Îmi dă legătura cu Biroul 3 al Statului major al Armatei¹⁾, pentru a pregăti răspunsurile la chestionarul Serviciului de informații german. Ele trebuie să fie credibile, fără însă a dăuna Apărării noastre naționale.

În lipsa unui plan coerent de informații false, aceasta înseamnă ceva asemănător cu rezolvarea cvadraturii cercului. Camarazii mei din Biroul 3, de altfel foarte interesați de întrebările Abwehr-ului, sînt și ei de acord cu aceasta. Deplîngem împreună lipsa unui organ specializat, capabil să stabilească un asemenea plan, menit să înșele cu dibăcie pe adversar. Despre aceasta vom mai vorbi.

¹⁾ Biroul 3 al Statului major al Armatei are printre atribuțiile sale și pregătirea operațiunilor militare.

Ne punem de acord asupra citorva informații și documente susceptibile de a-l satisface pe Gombart. Ele îi vor orienta căutările spre studierea unor armamente, despre care Statul major știe că n-au nici o șansă să ajungă la fabricarea în serie.

Înștiințez pe Oswald despre șederea prelungită a lui Gessmann la Paris. Ca întotdeauna, va fi pus sub o supraveghere discretă. În ce mă privește, încep o anchetă asupra adresei de la Vaduz, prin postul nostru de la Belfort.

Mai răminea să fie descoperit acel faimos S, autorul raportului surprins de Gessmann. Dacă-l identificăm, dacă adresa din Liechtenstein se dovedește cu adevărat folosită de Abwehr... mărturisesc că voi fi ușurat de acea apăsătoare rezervă, pe care nu mă pot împiedica s-o simt, cu privire la Gessmann.

La 16 martie 1936, acesta a plecat înapoi la Lindau, mulțumit de informațiile pe care i le-am predat.

Vorbesc despre toate acestea cu noul adjunct al șefului, locotenent-colonelul Malraison. „Șeful este foarte mulțumit de dumneata. N-ar vrea să-ți impună un ofițer mai vechi pentru a-l înlocui pe De Robien. Întrevăd două posibilități, excelente amândouă: locotenentul Lullé-Desjardins, din prima sau a doua promoție după dumneata de la Saint-Cyr și despre care am cele mai bune informații. Va fi disponibil în două sau trei săptămâni. Sau locotenentul André Bonnefous, camaradul dinainte de promoție, pe care l-am apreciat foarte mult cînd era la Trèves sub ordinele mele și ale comandantului de Gaulle”.

Am sărit în sus de bucurie! Bonnefous! Ar fi minunat! Dar deodată îmi schimb părerea. Mă îngheață gîndul de a-mi asuma răspunderea secției germane în actualele împrejurări, avînd atît de puțină experiență și atîtea goluri în cunoașterea meseriei.

Malraison mă liniștește. Vine cu un argument decisiv: veți avea în fruntea serviciului de centralizare a informațiilor, în locul lui Grosjean, un remarcabil ofițer superior, absolvent strălucit al școlii de război, specialist în probleme germane și versat în serviciile de informații. Împreună cu Bonnefous veți face un trio de mare nădejde.

Într-o dimineață din aprilie 1936, locotenent-colonelul Grosjean mă cheamă în biroul său. În general, șeful contraspionajului nu se manifestă decît în cazuri excepționale, care pot compromite Serviciul... sau propria lui liniște. Mă prezint în grabă și cad în brațele lui Bonnefous. Păstrez multă vreme mina lui mare în palma mea. Simbolic, miinile noastre vor rămîne unite fără ca evenimen-tele, depărtarea, adversitatea sau intrigile să le fi putut despărți vreodată.

Aveam despre el amintirea unui lucrător inteligent, scrupu-

los, unul din cele mai bune exemplare produse de „Specială” (Școala militară de la Saint-Cyr), pe care numai o să-nătate subredă îl stînjinise oarecum în carieră. Îl găsesc tot așa după opt ani: un zîmbet fericit îi luminează chipul. Îl prezint lui Rivet, a cărui primire călduroasă îl umple de bucurie. Adaptarea lui Bonnefous la noua sa misiune se face repede.

Gessmann s-a întors, mulțumit de recolta sa de informații. Îmi anunță instalarea unor posturi noi ale Abwehr-ului, în special la Wiesbaden. Este urmarea logică a remilitarizării Renaniei și a reinarmării generale a Germaniei.

Postul Abwehr-ului din Stutt-

De data aceasta, importanța pătrunderii noastre în rîndurile adversarului îmi apare limpede. Depling faptul că, în afară de un mic organism de anchetă, condus de comandantul în retragere Terres, la Paris nu există un adevărat post al serviciilor speciale pentru cercetarea și tratarea unor asemenea probleme. Va trebui să fie creat; în așteptare, voi încerca eu singur să remediez această lacună. Mă avînt în recrutarea de agenți.

Bonnefous, care și-a însușit bine cuprinsul dosarului Gessmann, împărtășește părerea mea despre acest agent. Desigur că, pentru a cîștiga încrederea germanilor, el a trebuit să aducă

sale fictive de spionaj. Gombart era mulțumit.

Cu mine, a cărui neîncredere, determinată de jocul de agent dublu, o simțea, se dovedește a fi corect. Mai multe elemente mă vor convinge, cel puțin pentru o vreme, de sinceritatea lui: postul din Belfort ne informează că adresa de la Vaduz este aceea a unui croitor cu o clientelă răspîndită în jurul lacului Constance. Anchetatorul, devotatul și scrupulosul Jourdeuil, îl bănuiește de mult timp pe acest croitor de a fi un agent al serviciului de informații german. Unii dintre „clienții” acestuia frecventează localurile anexei Abwehr-ului din Lindau.

O supraveghere severă a acestei „cutii de scrisori” permite interceptarea mesajelor provenite de la Ivry. Formularea lor arată că e vorba de un medic. Vom avea nevoie de un an pentru identificarea persoanei și a restarea ei.

Vom fi mai norocoși cu un alt corespondent: spionul Bertholet, care va fi, într-un interval scurt, împiedicat să ne mai facă rău. Gombart a comis greșeala capitală de a-i da adresa aceleiași „cutii de scrisori”. În alte împrejurări, vom vedea cum unii „ași” ai Abwehr-ului vor face aceeași greșeală, pierzînd definitiv niște izvoare de informații esențiale pentru Reich.

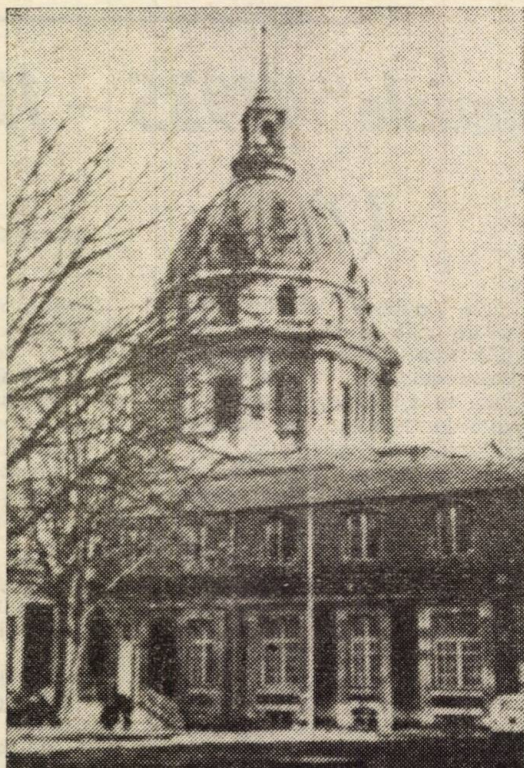
M-am dus, împreună cu Bonnefous, în strada Laussoies, să discutăm cu Oswald și colegii lui, Linas și Mème, asupra faimosului raport semnat S și atribuit de către Gessmann unui ziarist. În arhivele Siguranței și ale Prefecturii de poliție există o sută de ziaristi francezi și străini ale căror nume încep cu S. Care-i cel căutat?

Unul dintre noi propune să-i trecem prin sită pe ziaristii autorizați să asiste la manevre. Sint vreo patruzeci, ale căror nume ne sint date de Biroul 3 al Statului major al Armatei. La litera S figurează un baron, von Stackelberg. Este, fără îndoială, omul nostru.

Timpe de mai multe luni este urmărit, pîndit, corespondența lui supravegheată. El călătorește, se duce în străinătate, în Belgia, Elveția, Germania. La fiecare întoarcere, inspectorul Danger reia urmărirea. Așteptată, uneori, în fața unei clădiri de pe bulevardul Victor Hugo sîfșitul „întrevederilor” lui cu o tînără secretară de la Quai d'Orsay, pentru a relua apoi din nou, în zorii zilei, o urmărire care se termină într-o circumă din hale, fără nici un cîștig pentru anchetă.

Precauțiile sint dublate în timpul manevrelor militare din septembrie. Ca și ceilalți corespondenți de presă, el își îndreaptă atenția asupra evoluției materialului, ascultă criticile comandanților, ia citeva

Paris. Pe Avenue de Tourville, la nr. 2 bis, în vecinătatea Domului Invalizilor, se găsea direcția serviciilor secrete militare. În prim plan, intrarea în adăpostul betonat

gart, de care depinde mica anexă din Lindau, a trecut sub ordinele maiorului Wagg, propriul nepot al lui Canaris. Acesta instalează antene la Constance, Bregenz, Lörrach și Sigmaringen. Activitatea privitoare la Franța este intensificată, dar și aceea privind Italia... „de care nu este prudent să fii sigur”, susține Gombart. Va trebui, în sfîrșit, să activăm mai ales în Austria, unde penetrația nazistă, din ce în ce mai adîncă, îl irită și-l scandalizează pe Gessmann.

Cele trimise despre „carul blindat în studiu” l-au pasionat pe Gombart. Dispuns, în continuare, la confidențe, a afirmat că va afla mai multe după apropiatele manevre ale armatei franceze la Mailly și Châlons-sur-Marne. I-a cerut lui Gessmann să continue investigațiile și i-a deschis acestuia, larg, punga sa. Generos, Gessmann îmi predă un plic care conține o avere. Lucru care-l va face fericit pe casierul nostru.

Reich-ului, încă înainte de venirea la putere a lui Hitler, unele servicii importante. Ideologic, el s-a opus național-socialismului și Anschluss-ului. Interesele și le face în altă parte, iar nouă ne aduce servicii. Știe că, de la afacerea Frogé, persoana lui este cunoscută și supravegheată în Franța. Problema sa actuală, în afară de misiunea pe care trebuie s-o îndeplinească, este păstrarea încrederii lui Gombart și obținerea încrederii mele.

În ce-l privește pe neamț, pe care afacerea Frogé l-ar fi putut face neîncredător, iscusința sa a știut să-i îndepărteze bănuiele. A expus, în felul lui, condițiile speciale în care fusese amestecat. A descris șiretlicurile pe care a trebuit să le folosească pentru a evita să fie arestat de francezi. De acord cu Oswald, el a raportat Abwehr-ului informații de primă mînă asupra funcționării poliției și justiției franceze, continuîndu-și, în același timp, misiunile

Imagine, din acea vreme, a lui Paul Paillolle

André Bonnefous, colaborator apropiat și adjunct al lui Paillolle în perioada 1941—1944

Căpitanul Doudot, agent de infiltrare în Abwehr

Comandorul Bill Dunderdale, reprezentantul serviciului britanic de informații la Paris

note. Se întoarce apoi la Paris, fără să se poată observa vreo atitudine suspectă. Să ne fi înșelat oare?

În cursul iernii 1936—1937, îl folosim pe Gessmann ca pe un adevărat ciine de vânătoare. Pentru a da de urma vinatului, trebuie să încercăm să-l facem pe Gombart să vorbească. Îi predăm lui Gessmann noi informații despre carele blindate și un raport asupra manevrelor la care asistase Stackelberg. Gessmann discută foarte firesc despre toate acestea cu Gombart care face haz de lipsa de exactitate a acestui raport. Din casa lui de bani scoate mindru un document de mai multe pagini, dactilografiat în germană și semnat tot S, de o asemenea tehnicitate încât, înainte de a-l transmite la Berlin, socotește necesar să-l întâlnească pe autor la Berna, pentru a primi explicații și a comenta anumite detalii.

Supravegherea lui Stackelberg se dublează și se întâmplă ceea ce așteptam de atita vreme: Stackelberg se urcă în trenul pentru Elveția. Un inspector al lui Oswald organizează un control vama minuios al călătorilor. Dacă acesta se va dovedi fructuos, îl vom aresta pe Stackelberg. Activitatea lui în favoarea Abwehr-ului este prea periculoasă.

Bineînțeles că această eventuală arestare poate compromite în mod definitiv poziția lui Gessmann și poate avea asupra micului post de la Lindau, pe care îl controlăm destul de bine, unele consecințe supărătoare. Totuși, riscul de a-l lăsa pe Stackelberg în libertate este socotit prea mare. În plus, mi-ar părea bine să se pună capăt carierei de agent dublu a lui Gessmann. În afară de o poziția mea de principiu față de folosirea prelungită a unor astfel de informații, am și alte motive care-mi impun această atitudine: jocul lui este tot atât de primejdios pentru el, ca și pentru noi. Nu este, nici pe de parte, felul de informator pe care mi-l doresc pentru a afla ceea ce se petrece înăuntrul Abwehr-ului. Lindau nu este decât o antenă unde, cu toată perspicacitatea lui, Gessmann

nu se va găsi niciodată la izvoarele informațiilor importante. În sfârșit, am impresia că dacă vom avea norocul să desființăm sursa S, nu va mai rămâne mare lucru de urmărit la Lindau!

Controlul bagajelor a permis descoperirea, în servieta lui Stackelberg, a unor note, în limba germană, despre unitățile blindate. Oricât a susținut baronul că era vorba de munca lui obișnuită de ziarist, a fost suficient pentru a-l obliga să coboare din tren și să fie transportat la Paris.

Palid, descompus, el întârzie cu atât mai mult să mărturisească adevărata sa activitate, cu cât în carnetul lui de adrese regăsim un număr de telefon din Constance, folosit mai înainte de spioana Lydia Oswald.

Stackelberg lucra de trei ani pentru Abwehr. Ziarist acreditat pe lângă Quai d'Orsay, el avea toate posibilitățile de acces la Senat, la Camera deputaților, la ceremonii oficiale și mai cu seamă la cele militare. Rapoartele și corespondența lui erau predate, cel mai adesea, unui funcționar al ambasadei Germaniei, pe care-l întâlnea, fie la consulat, fie în reuniunile diplomatice. Acest curier avea sarcina legăturii cu Lindau.

Afacerea de la Belfort, arestările lui Krauss, Lydia Oswald, Stackelberg etc.; se adunaseră prea multe pentru șeful secției a III-a F a postului de Abwehr din Stuttgart, maiorul Ehinger. Ancheta, pe care acesta o va întreprinde, va scoate la iveală greșeli destul de grave pentru a determina, la sfârșitul lui 1937, scoaterea la pensie a lui Gombart și dizolvarea antenei de la Lindau.

Pentru a evita eventualele represalii împotriva lui Gessmann i-am confecționat noi acte de identitate. Cu ajutorul postului nostru de la Lisabona, îi vom procura, în iunie 1938, sub numele de Fonseca, o slujbă de inginer în Portugalia. Îl vom regăsi acolo în 1941, continuându-și jocul său de agent dublu între Intelligence Service și Abwehr.

Dacă la începutul lui iunie

1936 aveam o părere bine formată cu privire la folosirea unor astfel de agenți, era pentru că datorită citorva acțiuni — dintre care afacerea Frogé — putusem să măsoar avantajele și inconvenientele acestei colaborări. Am avut, de asemenea, la finele lui mai 1936, posibilitatea să verific calitatea cu totul diferită și cu atât mai bogată și mai sigură a muncii efectuate de Doudot, ca agent de infiltrare în Abwehr.

Ofițer-interpret de rezervă, el cunoaște bine Germania, limba și dialectele ei. Este afectat de mulți ani Serviciilor noastre. S-a specializat în contraspionaj și conduce la Metz o secție, a cărei eficacitate ne umple de admirație. Cunoașterea Serviciului de informații german, a metodelor, a obiectivelor lui, a organizării și a personalului acestuia este probabil mai întinsă și mai precisă decât chiar a maiorului Rudolf, șeful antenei din Köln al postului de Abwehr din Münster! Doudot a reușit să se infiltreze în acest post și să câștige încrederea „șefilor săi”. Îl ascult, timp de mai bine de un ceas, raportându-mi munca lui. Ochii îi scapără de inteligență și de plăcere atunci când evocă cu numeroase amănunte savuroase felul în care își duce de nas adversarii.

Bonnefous, care a făcut față, în timpul absenței mele, muncii din secțiunea noastră, mă informează că cel mai vechi om din Serviciul de centralizare a informațiilor, de curând mutat în secțiunea vecină, căpitanul Brun, mă caută de urgență. Este un ofițer pretențios, mai mult monden decât înclinat spre muncă.

— Dragul meu, îmi spune el, „inlocuitorul” lui Grosjean a trecut pe aici de mai multe ori. L-am văzut puțin pentru că a venit la ore imposibile.

Este un cavalier splendid, subțire ca un lujer, i-ai da de-abia treizeci de ani! Are aerul că le știe pe toate: se pare că a fost în Serviciul de informații acum cîțiva ani, în muncă de jos. Pseudonimul lui era Saint-Georges. Este vorba de comandantul Guy Schlesser.

— Cînd se întoarce?

— N-a spus... poate curînd, poate peste opt zile...

— A cerut să mă vadă?

— Bineînțeles! Cînd i-am spus că ești la Lille, a găsit că-i foarte bine. Nu schimbă nimic din ocupațiile tale.

Sînt mirat, puțin îngrijorat, foarte intrigat. Seara, ostentiv de călătorie și de studierea dosarelor curente, torturat de amplexarea mereu mai mare a misiunii mele, mă culc și încerc să adorm.

— Paillolle, allo Paillolle, vrei să vii puțin?

— Cine-i la aparat?

— Saint-Georges, ce naiba!

(Un hohot de ris salută înmărmurirea mea). Sînt la birou, te aștept!

Este ora 22. Speriați, Douarin, gardianul de serviciu, și comandantul Brocher, ofițerul de noapte, mă privesc trecînd în fugă și urcînd, patru cite patru, treptele etajului. Schlesser mă aștepta. Am vorbit despre Serviciu timp de mai multe ore. Cunoaște tot ce e mai important. Ascult, cucurit, aceste fraze-cheie care vor orienta acțiunile noastre și care corespund perfect cu ceea ce gîndesc.

— Obiectivul nostru e Germania.

— Nu luptăm cu arme egale cu dușmanul.

— Trebuie să avem o mentalitate de vînători.

— Trebuie scuturat guvernul, comandamentul, trebuie să ieșim din letargie.

— Deviza noastră trebuie să fie: „Inerția este un viciu și singura virtute este entuziasmul”.

S-a făcut noaptea tirziu. Schlesser s-a ridicat și a venit spre mine.

Aproape în poziție de drepti, privirea lui albastră se ațîțește asupra mea cu intensitate, adîncă și satisfăcătoare. Cu o mișcare scurtă, brațul întins îmi oferă mina deschisă.

— Pe curînd, Paillolle, bună seara!

Rătăcesc multă vreme pe bulevardul pustiu. Îmi văd limpede misiunea și privesc tot atât de limpede în mine însumi: am conștiința că viața mea a fost însemnată de pecetea unui eveniment.

(Va urma)

1000 + 1

Supersonic

După cum afirmă ziarul englez „Daily Express”, guvernul american a alocat mai multe milioane de dolari unui program de realizare a unui avion supersonic asemănător cu „Concorde”. Același ziar scrie că S.U.A. vor fi în măsură ca, în 1985, să înceapă producția unor asemenea avioane supersonice care vor fi mai silențioase și vor avea o capacitate mai mare decât „Concorde”.

Noul reprezentant al S.U.A. la Națiunile Unite, William Scranton, în timpul primei sale conferințe de presă: „Transformările rapide care au loc în lume cer o „diplomație foarte activă”, care nu poate fi efectuată decât în cadrul O.N.U.”

Statistică

Un studiu asupra anului 1973 publicat la Washington de Banca Mondială precizează că opt la sută din populația mondială trăiește în zece țări în care venitul mediu anual se ridică la mai mult de 5 000 dolari pe an. Între aceste țări se află Kuweit (12 050 dolari), Emiratele Arabe Unite (11 630), S.U.A. (6 200), Elveția (6 100), Qatar (6 040), Suedia (5 910), Canada (5 450), R.F.G. (5 320), Danemarca (5 210) și Islanda (5 030). La celălalt pol, 30 la sută din populație trăiește în țări al căror venit mediu anual nu depășește 200 dolari. Cei mai săraci oameni trăiesc în țări ca Mauritania, Togo, Kenya, Sierra Leone, Republica Centrafricană, Madagascar, Uganda, Zair, Sudan, Tanzania, Indonezia și Haiti.

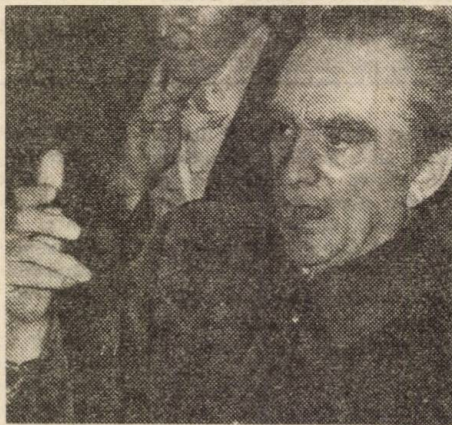
Spectacol

Cei 1 500 de invitați personali ai președintelui Giscard d'Estaing la un spectacol de operă, ce urma să aibă loc sâmbătă, au fost profund decepționați la auzul știrii anulării reprezentăției. Sindicatul mașiniștilor și al personalului tehnic, aflat în grevă de la 15 martie, n-a re-luat lucrul nici cu acest prilej.

Aminări

— Regele Hussein și-a aminat vizita oficială în Mexic „dată fiind evoluția situației din Cisi-
rodania ocupată și din Liban”, a anunțat premierul iordanian.

Zeci de mii de italieni au adus un ultim omagiu regizorului Luchino Visconti — „maestrul tuturor” — decedat în urma unei crize cardiace. La catafalcul său în ample declarații, președintele Republicii, Giovanni Leone, secretarul general al P.C.I., Enrico Berlinguer, ca și alte ilustre personalități ale vieții politice și culturale au evocat cu tristețe pe celebrul regizor care „a abandonat castelul strămoșesc pentru platoul de filmare, condus de dorința de a prezenta publicului sufletul profund al poporului italian”. S-a reamintit, cu acest prilej, că filmele semnate de Visconti, ca „Pământul se cutremură”, „Senso”, „Rocco și frații săi”, „Ghepardul”, „Moartea la Veneția” și altele, au intrat în patrimoniul cel mai valoros al cinematografiei mondiale

Convorbire

Glaftos Clerides și Raut Denktas au avut recent, la sediul forțelor O.N.U. de menținere a păcii în Cipru, cea de-a patra și cea mai lungă convorbire, într-o perioadă de două săptămâni, axată pe probleme umanitare, a anunțat un comunicat al Națiunilor Unite. Ei au căzut de acord asupra extinderii facilităților privind educația pentru aproximativ 8 000 de ciprioți greci care trăiesc în nordul Ciprului, aflat sub ocupație turcească, și au discutat, de asemenea, problema celor circa 2 000 ciprioți greci dați ca dispăruți după invazia turcească din 1974, precizează comunicatul. A fost fixată o nouă întâlnire pentru 24 martie.

Metrou

Evocată acum opt ani, discutată de cinci ani, negociată activ de un an, realizarea unui metrou la Teheran a ajuns la stadiul unui contract de studii pentru patru linii — totalizând 63 km — care a fost încredințat unor societăți franceze, care au construit și metroul de la Montreal, Mexico City, Santiago de Chile și Rio de Janeiro.

Decizie

Dezbaterile din parlamentul britanic vor putea fi radiodifuzate, iar cetățenii vor urmări în direct intervențiile celor pe care i-au ales. O experiență similară a avut loc, pentru scurt timp, în 1975. Potrivit unui reprezentant al B.B.C., transmisiile în direct vor începe, probabil, la toamnă.

Tunel

O societate britanică de lucrări publice, „Tarmac”, a semnat cu Egiptul un contract în valoare de 50 milioane lire sterline în vederea construirii unui tunel rutier pe sub Canalul Suez. Tunelul, lung de doi kilometri, va fi realizat la nord de Suez și va avea o adâncime de maximum 50 de metri.

Preferință

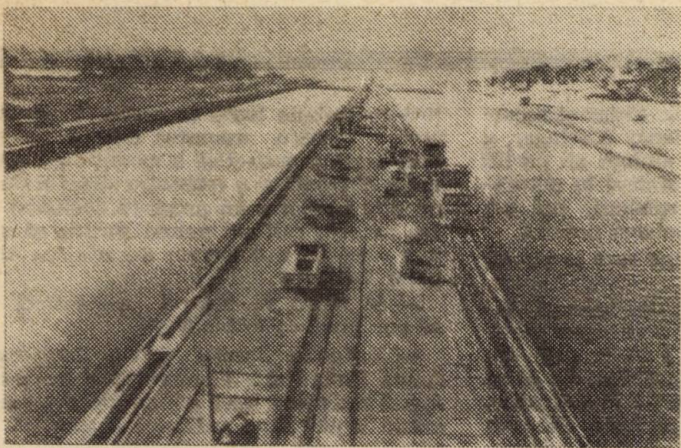
Fostul cancelar al R.F.G., Willy Brandt, a declarat într-un interviu acordat postului de radio din Bavaria, că n-are nici o intenție să intre în guvern după alegerile legislative ce vor avea loc în octombrie a.c. „Prefer funcția de președinte al Partidului Social Democrat”, a declarat el

Minerit

Minerii viitorului vor extrage fier și nichel din asteroizii care gravitează între Marte și Jupiter. Într-un raport asupra exploatarii spațiului, directorul unui observator astrofizic din statul Massachusetts opinează că „nu există probleme tehnice insurmontabile” pentru utilizarea resurselor extraterestre. Unii asteroizi, afirmă el, sînt formați în mare parte din fier și nichel.

Cancelarul vest-german Helmut Schmidt (dreapta) și președintele Comisiei C.E.E. François-Xavier Ortoli s-au întâlnit la Bonn. Subiecte sigure ale discuției: criza monetară, prețurile agricole etc.

170 de nave au rămas blocate în Canalul Panama ca urmare a grevei muncitorilor americani angajați ai Companiei Canalului

Venus

„Sateliții artificiali” ai planetei Venus (stațiile automate interplanetare sovietice „Venus-9” și „Venus-10”) își continuă activitatea — anunță agenția TASS. În cele cinci luni care au trecut de la plasarea lor pe orbite circumvenusiene, cele două stații automate au efectuat 75 și, respectiv, 71 de rotații în jurul îndepărtatei planete. Lucașăruț se află, în prezent, în faza de depărtare de Terra. Până acum au fost obținute informații științifice deosebit de prețioase despre straturile de nori și atmosfera superioară venusiană, precum și despre interacțiunile dintre atmosfera superioară și vântul solar. Agenția TASS precizează că programul de bază al cercetării complexe asupra Lucașăruțului și asupra spațiului circumvenusian a fost îndeplinit. De acum încolo, cercetările se vor face în baza unui program suplimentar. Sistemele de bord și agregatele stațiilor interplanetare „Venus-9” și „Venus-10” funcționează normal. Informațiile științifice ce vor fi recepționate de pe orbitele celor doi „sateliți artificiali” vor fi prelucrate, urmând a fi date publicității — informează TASS.

Producție

Potrivit statisticilor publicate la Frankfurt pe Main de Asociația Centrală a Constructorilor, în luna februarie a.c. în R.F.G. au fost construite 328 900 automobile — cu 52,5 la sută mai mult decât în februarie 1975 și cu 7,5 la sută mai mult ca în ianuarie a.c.

Etape

Președintele egiptean, Anwar Sadat, va vizita cinci state în cadrul călătoriei sale în Europa, ce o va efectua la începutul lunii aprilie a.c.: R.F.G., Franța, Italia, Iugoslavia și Austria.

Concorde

Precizări în mult comentatul zbor Concorde spre SUA: „Air France” a anunțat că supersonicul franco-britanic va zbura de trei ori pe săptămână în dublu sens între Paris și Washington, într-un timp de trei ore și 50 minute, față de nouă ore ale unui aparat subsonic. Zborul inaugural a fost fixat pentru 24 mai. În ce o privește, „British Airways” intenționează să înceapă cu un zbor pe săptămână, apoi, de la 15 iunie, să ajungă la

Intimplare autentică? Idee — originală — a fotoreporterului? Oricum, imaginea de mai sus e neobișnuită

doă și abia de la jumătatea lunii septembrie să efectueze trei curse dus-întors.

Turneu

Într-o depozitie făcută în fata Comitetului pentru relații internaționale al Camerei Reprezentanților, Henry Kissinger a informat că intenționează să întreprindă un turneu în Africa, în a doua jumătate a lunii aprilie. Programul preliminar prevede vizite în Nigeria, Tanzania, Zair și Zambia. La cererea unui membru al Camerei Reprezentanților de a vizita și Africa de Sud, Kissinger a arătat că „Africa de Sud nu a fost inclusă în program. Ca urmare a acestei propuneri, o asemenea posibilitate va fi însă examinată”.

Prelungire

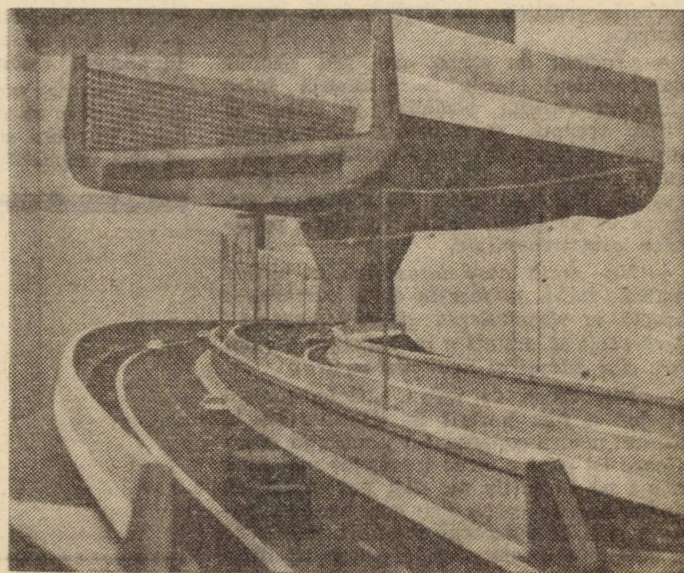
Senatul thailandez, care face oficiul de Adunare Națională de la dizolvarea Camerei Reprezentanților, în ianuarie a.c., a aprobat prelungirea termenului de aplicare a legii marțiale pe o perioadă de un an, într-un număr de 28 de provincii.

Proiect

Comitetul de pregătire a festivităților privind bicentenarul S.U.A. studiază un original proiect: la 4 iulie 1976, ziua sărbătorii, să se organizeze de-a lungul întregului teritoriu american un lanț de oameni care se țin de miini. El va avea o lungime de 4 500 km și ar fi necesari patru milioane de oameni.

Nelson Rockefeller, vicepreședintele S.U.A., și soția sa, la Castelul Rochambeau din Touraine — în etapa franceză a călătoriei prin mai multe țări ale lumii

Proiectanții din orașul vest-german Düsseldorf au conceput modelul unor noi străzi pe marginea cărora vor fi construite ziduri de beton înalte de 3,5 m și se vor monta planșe în formă de fagure. Astfel, spun ei, zgomotul se va reduce cu 20 la sută

stern

HAMBURG

COMUNIȘTII ITALIENI ȘI EXIGENȚELE PARTICIPĂRII LOR LA GUVERN

**Convorbire cu
Giorgio Amendola**

membru al Direcțiunii P.C.I.

— **COMUNIȘTII italieni se vor afla oare pe banca guvernamentală încă înaintea vacanței de vară?**

— Nu cred; termenul este prea scurt.

— **Considerați alegerile anticipate drept mai probabile?**

— Mă tem ca, la aceasta, să nu ducă tocmai politica democrat-creștinilor.

— **Cum adică, vă temeți? Vă e teamă de noi alegeri?**

— Dimpotrivă, vom câștiga noi voturi. Avem, însă, în fața ochilor experiența germană din anii 1931—1932, când repetate noi alegeri au dus la decăderea Republicii de la Weimar.

— **De ce nu realizați un acord numai cu socialiștii?**

— Un asemenea guvern nu ar beneficia de majoritate în Parlament...

— **...nici Partidul Democrat-Creștin, democrația creștină, nu deține, însă, majoritatea...**

— ...tocmai de aceea noi am propus „compromisul istoric” — o alianță între democrat-creștini, socialiști și P.C.I. O primă treaptă spre acest „compromis istoric” ar putea fi o nouă coaliție a Partidului Socialist (P.S.I.) cu democrat-creștinii. P.C.I. ar tolera un asemenea guvern: el ar intra, astfel, în sfera partidelor guvernamentale.

— **Nu arată oare aceasta că, în ultimă analiză, P.C.I. se ferește de o participare directă la răspunderea guvernamentală? Oare vreți să evitați o îndepărtare a celor care sînt adepți ai unei răsturnări?**

— Nu, cituși de puțin. „Compromisul istoric” a fost hotărît în unanimitate la ultimul nostru congres. Iar populația muncitoare își dă, pe zi ce trece, tot mai bine seama că lucrurile nu mai pot merge ca pînă acum. În ce ne privește, ceea ce importă este ca democrat-creștinii, mai întîi, să adopte o ținută morală principial diferită, înaintea ca noi să participăm la guvernul lor.

— **Ce raport există între morală și politică?**

— Pentru noi, morala și politica au foarte multe aspecte comune. Sîntem o

autoritate morală în Italia. Chiar și secretarul de stat american, Henry Kissinger, a trebuit să recunoască că sîntem un partid care nu este venal. Deși sîntem în permanență supravegheați și spionați, nu s-a găsit niciodată nimic împotriva noastră.

— **Care sînt exigențele pe care le puneți democrației creștine?**

— Democrat-creștinii subordonează interesele generale ale țării intereselor particulare ale partidului lor; 50 la sută din economie este dirijată, în Italia, de către stat. Pretutindeni în țară — în industrie, în bănci, în cooperative agricole, chiar în spitale — democrat-creștinii și-au adăpostit simpatizanții pentru a nu lăsa să le scape puterea din mină. În felul acesta, sînt angajați mulți oameni care nu lucrează deloc.

— **Nu pledează oare aceasta împotriva unei economii etatizate?**

— Vrem să abolim ceea ce, de decenii, dăunează Italiei: corupția, risipa, evaziunile fiscale, menținerea unor funcții inutile numai pentru că ele sînt deținute de simpatizanți ai partidului. Partea dirijată de către stat a economiei trebuie să fie, din nou, condusă cu competență și onestitate. Cei mai buni oameni din țară trebuie să vină la putere. Nu importă dacă este un democrat-creștin, un liberal sau un comunist.

— **Dar comuniștii au contribuit, de asemenea, în bună măsură, la criza care bîntuie în țară: în nici o țară vest-europeană nu au loc atîtea greve ca în Italia — iar aceste greve sînt organizate, nu în ultimul rînd, de syndicatele influențate de P.C.I.**

— Nu grevele sînt cauza: aceasta este consecința unei proaste gospodăriri. Și, în afară de aceasta, ne-am aflat, adeseori, în situația paradoxală în care cea care a stăruit mai mult asupra grevelor a fost Uniunea sindicală catolică (C.I.S.L.), și nu oamenii noștri.

— **Ați cere oare muncitorilor o renunțare la majorările salariilor în vederea asanării economiei?**

— Noi am și spus muncitorilor că și ei trebuie să facă sacrificii. Dar aceasta li se poate cere numai dacă li se arată o perspectivă mai bună pentru viitor.

— **O Italie guvernată de comuniști nu va fi confruntată cu dificultăți și mai mari? Partenerii capitaliști o vor boicota — așa cum au boicatat, în trecut, Chile și, în prezent, Cuba și Portugalia...**

— Vecinii noștri, țările membre ale C.E.E., știu că o economie italiană sănătoasă le oferă și lor avantaje. Între timp, ei sînt conștienți că sîntem o forță poli-

tică ce trebuie luată în serios. Programul nostru pentru asanarea economiei — o schimbare moral-etică a condițiilor, o mai mare eficiență și o reînnoire structurală — nu este neapărat un program comunist. El are această calitate numai pentru că sîntem singurii care cerem aceasta, cu adevărat, în Italia.

— **În Italia, în această perspectivă, nu se vor produce tulburări?**

— Pericolul fascist există totdeauna. Acum însă, Italia a cunoscut o deplasare foarte puternică spre stînga. De asemenea, există o atitudine antifascistă comună în păturile largi, profunde, ale democrației creștine, atitudine care datează din timpul Rezistenței și luptei de partizani împotriva fascistilor.

— **P.C.I. ar accepta ca, în cazul unei participări la guvern, să îi fie dată calea spre anumite portofolii, de pildă, cel al apărării?**

— Nu acceptăm nici o discriminare. De altfel, deținem de pe acum vicepreședinția în Comisia pentru apărare — atît în Camera Deputaților, cît și în Senat.

— **Există contacte permanente între social-democrații vest-germani și P.C.I.?**

— Contactul are loc, înainte de toate, în Parlamentul vest-european de la Strasbourg. Fostul președinte al acestui Parlament, social-democratul vest-german Walter Behrendt, nu a putut fi ales decît cu voturile noastre. Nu noi le-am oferit, ci social-democrații ne-au solicitat ajutor. Cred că relații permanente mai strînse între cele două partide ale noastre ar fi foarte utile.

— **Vă puteți oare închipui ca, în Parlamentul vest-european — care, de altfel, urmează să fie ales prin vot direct începînd din 1978 — să existe o colaborare organizată între comuniști și social-democrați?**

— Dacă miine s-ar ține alegeri pe bază de vot direct pentru Parlamentul vest-european, grupul socialist — social-democrat ar întruni majoritatea numai cu sprijinul comuniștilor. Sper că atunci vom lucra împreună pentru o Europă occidentală de stînga, socialistă.

— **Considerați posibilă o reunificare a stîngii?**

— Consider necesar să se creeze o nouă stîngă. Comuniștii, socialiștii și social-democrații trebuie să se regăsească și să depășească sciziunea care s-a produs în anii 1919—1920. Dar lucrurile n-au ajuns încă atît de departe. Totuși, de aceasta depinde viitorul socialismului în Europa occidentală.

Regele Hussein al Iordaniei primind delegația Internaționalii Socialiste condusă de cancelarul austriac Bruno Kreisky

Trybuna Ludu

VARȘOVIA

FINLANDA: PREOCUPĂRI ȘI PLANURI

ÎN GENERAL, discuțiile finlandezilor se desfășoară în jurul inflației, creșterii costului vieții și a crizei economice. Comunicatul Ministerului finlandez de finanțe, și nu gerul, i-a înghețat, pur și simplu, pe finlandezi. Iată câteva date din acest raport. Anul trecut, Finlanda nu a înregistrat o creștere a venitului național, în schimb devalorizarea a fost de 18 la sută. Stagnarea din lumea occidentală a afectat, mai ales, industria finlandeză de celuloză și hirtie, de unde provine principala sursă de dezechilibru.

Pe de altă parte, noile investiții din energetică, industria constructoare de mașini, metalurgică și de construcții, care au menirea de a contribui la limitarea monoculturii lemnului, au solicitat menținerea la un nivel ridicat a importului de materii prime și utilaje industriale. Astfel, Finlanda a încheiat anul precedent cu un deficit al balanței de plăți în valoare de 7,7 miliarde mărci (peste două miliarde dolari), iar datoriile sale în străinătate au crescut la 20 miliarde mărci.

De ce se întâmplă astfel? Un răspuns parțial la o asemenea întrebare este cuprins în monocultura țării, bazată pe prelucrarea lemnului. Prețurile ridicate la produsele din lemn au limitat schimburile comerciale cu celuloză, hirtie și lemn. Însă o cauză, mult mai importantă, a actualei depresiuni economice a Finlandei o reprezintă structura geografică a comerțului său exterior, deficitul cu țările C.E.E. depășind trei miliarde mărci.

Pe acest fundal, balanța de plăți a Finlandei cu țările socialiste — care, anul trecut, s-a cifrat la 900 milioane mărci — permite livrări care atenuează tensiunea din cadrul economiei finlandeze. În 1975, ponderea țărilor socialiste în comerțul exterior al Finlandei a fost de peste 23 la sută (21,1 la sută la import și 24,2 la sută la export). După unele opinii exprimate de membri ai guvernului, ales în urmă cu două luni, se poate trage concluzia că Finlanda își va extinde schimburile și colaborarea cu aceste state, care îi garantează revenirea la o dezvoltare stabilă.

PROFIL

TULSI GIRI

primul ministru al Nepalului

Tulsi Giri s-a născut în anul 1926, în provincia Siraha din sudul Nepalului, în familia unui mare latifundiar. A urmat cursurile unui colegiu și ale unei facultăți de medicină din India.

Și-a început cariera politică spre sfârșitul anilor '40. În 1951, a aderat la partidul Congresul nepalez, devenind, curând, membru al Comitetului Executiv. Între 1957—1958, a fost secretar general al partidului. În 1959, face parte, pentru prima oară, din guvern, fiind, întâi, ministru al afacerilor externe, apoi, al dezvoltării regiunilor rurale. La sfârșitul anului 1960 — an în care partidele politice au fost interzise în Nepal și s-a procedat la o reorganizare a sistemului de administra-

ție a țării — i se încredințează, din nou, portofoliul afacerilor externe. Deține, succesiv, conducerea a diferite ministere: de interne, al problemelor palatului regal etc.

În 1962, este numit vicepreședinte al Consiliului de miniștri. Din aprilie 1963 până în ianuarie 1965, Tulsi Giri a deținut funcția de șef al guvernului. În 1969, a fost inclus în rândul membrilor Consiliului consultativ al regelui Nepalului. În octombrie 1972, a devenit consilier pentru problemele politice al regelui Birendra.

Numit premier la 1 decembrie 1973, Tulsi Giri deține, totodată, funcția de ministru pentru problemele regale și administrație generală.

Deocamdată, la Helsinki continuă căutările având drept scop echilibrarea balanței de plăți. Planurile pe acest an, aprobate recent de guvernul de coaliție, prevăd necesitatea creșterii exportului cu 9—12,5 la sută, paralel cu o micșorare concomitentă a importului cu 2 la sută. Aceasta trebuie să ducă la limitarea deficitului balanței de plăți până la 3 miliarde mărci. Acestui scop îi servește intervenția guvernului, mai marcată decât până în prezent, privind activitatea capitalului particular.

Participarea în guvernul de coaliție a reprezentanților partidului comunist a exercitat o influență favorabilă, din punctul de vedere al intereselor oamenilor muncii, asupra desfășurării convorbirilor, de la sfârșitul lunii ianuarie, dintre conducătorii sindicatelor și reprezentanții patronatului, în probleme vizând acorduri colective pe doi ani. Acordul, confirmat de către guvern, prevede înghețarea prețurilor pe o perioadă de cinci luni și reducerea inflației până la sfârșitul anului, în așa fel încât să nu depășească 5 la sută.

Succesul sindicatelor în convorbirile cu reprezentanții patronatului marchează întărirea coaliției guvernamentale, formată din comuniști, social-democrați, centristi, precum și liberali finlandezi și suedezi. Aceasta este cea mai largă coaliție din istoria Finlandei. Se pune problema dacă ea va rezista.

Coaliția a ieșit victorioasă din bătălia pentru reforma impozitelor, care, în prezent, afectează într-o măsură mai mare pe cei înstăriți, din dezbaterea pe tema modalităților de reducere a inflației și de micșorare a datoriei în străinătate. În prezent, se așteaptă o încercare de forță în problema privind metodele de revenire la o salarizare deplină (șomajul a cuprins peste 4 la sută din populația lucrătoare) și a găsirii unor noi posibilități de dezvoltare și reconstrucție a economiei. Aceste teme vor confrunta Finlanda, guvernul și parlamentul ei, încă în prima jumătate a acestui an.

În afară de problemele economice, dificil de rezolvat, factorul care unește coaliția de centru-stînga îl constituie concepția politicii externe, comună tuturor partidelor care fac parte din guvern. Finlandezii susțin neutralitatea lor, însă nu rămân indiferenți față de hotărârile Conferinței pentru securitate europeană. Actualul guvern este, de exemplu, unanim în ideea că Actul final al Conferinței generale europene trebuie să servească dezvoltării colaborării economice internaționale, stabilirii unor principii comune de folosire a materiilor prime, rezervelor de hrană și în ce privește apărarea mediului natural.

În atmosfera unei colaborări internaționale active, Finlandei îi va fi mai ușor să învingă actualele greutăți economice.

Niță Creescu, Brăila. Cauzele migrației spre sud și vest a locuitorilor din Statele Unite, constatată anul trecut, se datorează, potrivit revistei „The Economist”, mai multor factori care acționează simultan: mai multe posibilități de activitate, cost al vieții mai scăzut, mai puține infracțiuni și mai puțină poluare, ierni mai blinde și ceruri mai senine; locurile de muncă, de asemenea, au sporit mai repede în sud și în afara zonelor metropolitane, decât în interiorul lor sau în nord; de asemenea, nu trebuie pierdută din vedere nici acțiunea guvernamentală de a dezvolta, chiar și prin acordarea de fonduri, zonele rurale. Datele centralizate anul trecut arată că, în timp ce în statele din nord-est populația a crescut, între 1970 și 1975, cu 1 la sută, iar, în statele din centru-nord, cu 2 la sută, în sud procentul a atins 8,9 la sută și în vest 9,3 la sută. Nu trebuie pierdută din vedere că statele din sud și nord dispun, pe de o parte, de imense regiuni aproape pustii (uneori chiar desertice), iar, pe de altă parte, de o industrie mai puțin dezvoltată decât cele din nord unde, de o sută de ani, s-au concentrat aproape toate marile concerne. Este greu, însă, de spus dacă această migrație a populației va continua până la următorul recensământ, din 1980. Dacă va fi așa, „The New York Times” a calculat că, după 1980, state ca Florida și California ar putea câștiga 15 locuri în Camera Reprezentanților. Ar putea, potrivit altor opinii, exista și alte urmări. Spre exemplu, state mai conservatoare, ca Georgia, ar putea să-și schimbe, prin infuzia de locuitori din nord, înfățișarea din punctul de vedere al opiniilor politice.

Dan Ionescu, București. 1. Din surse oficiale, se știe că populația Indiei se ridică la 604 milioane locuitori, la sfârșitul anului trecut. Se înregistrează, astfel, o creștere de 10,4 la sută, față de cifrele recensământului din 1971. După previziuni ale experților O.N.U., dacă rata natalității se menține la nivelul actual, în 1980 India va avea 680 de milioane de locuitori.

2. Este adevărat că, printr-o decizie guvernamentală, avionului „Concorde” i s-a interzis survolarea Indiei cu viteză supersonică. Ministrul indian al turismului și al aviației civile, Raj Bahadur, a explicat că această interdicție va rămâne în vigoare până când guvernul va obține asigurarea

că zborurile „Concorde” nu au rezultate nocive. Nivelul de zgomot, poluare și diverse efecte negative asupra populației nu sînt cunoscute încă. a spus Raj Bahadur, adăugînd că supersonicul „Concorde” ar putea obține autorizația de a ateriza pe aeroporturile indiene cu condiția de a nu zbura cu viteză supersonică.

Ion Moldovan, Cluj-Napoca. Capitala Republicii Islamice Pakistan este Islamabad, oraș situat la poalele munților Hindușii, și a început să funcționeze drept centru administrativ al țării în iulie 1965. A fost conceput de arhitecții Gio Ponti (Italia), Arne Jacobsen (Danemarca) și Sir Robert Mathew (Anglia), ca un ansamblu armonios de clădiri construite în stil islamic tradițional, fără să lipsească însă linii îndrăznețe de arhitectură modernă.

Dan Florescu, Brașov. Cel de-al șaselea stat în care s-au ținut alegeri preliminare (23 martie), Carolina de Nord, este și cel mai important din punct de vedere industrial din sudul S.U.A. A fost prima colonie engleză de pe continentul american, fondată de Sir Walter Raleigh în 1585. În 1903, la Kill Devil, a fost realizat primul zbor mecanic, efectuat de Orville Wright. Astăzi, Carolina de Nord (numită astfel spre amintirea regelui Angliei, Charles I) este prima producătoare din S.U.A. de tutun și arahide și are cea mai dezvoltată industrie de mobilă și textile. Este al 28-lea stat american ca mărime (52 586 mile pătrate) și al 12-lea în ceea ce privește populația (5 273 000 locuitori). Teritoriul său se întinde de la tărîmul Atlanticului spre vest. În cuprinsul său se ridică cel mai înalt vîrf muntos de la est de Mississippi, Mount Mitchell (peste 2 000 m). Carolina de Nord organizează anul acesta, pentru a treia oară, preliminarii, în istoria sa. (Primele au avut loc în 1920, apoi în 1972). Acum, după o pauză de două săptămîni, la 6 aprilie, campania preliminarilor va fi reluată în New York și Wisconsin.

Ion Gr. Popescu, com. Fărcaș, satul Valea cu apă, jud. Gorj. Revista noastră, în articolele publicate în ultimul an, a explicat pe larg în ce constau problemele țărilor în curs de dezvoltare, precum și obiectivele noii ordini economice și politice internaționale.

Dreptul mării

Marin Petrescu, București. Cea de-a treia Conferință O.N.U. asupra dreptului mării s-a desfășurat, pînă acum, în trei sesiuni. Cea de-a patra sesiune are loc în prezent la sediul Națiunilor Unite de la New York. Ea va dura pînă la 7 mai 1976. Participă peste

3 000 de delegați și invitați din 156 de țări. În imagine: Kurt Waldheim, secretarul general al O.N.U., împreună cu H. S. Amerasinghe (Sri Lanka), președintele Conferinței asupra dreptului mării, și David Hill, secretarul Conferinței.

Lucreția Pascu, Apahida, jud. Cluj. 1. Vă mulțumim pentru scrisoare.

2. Potrivit cercetărilor din urmă cu doi ani, despre care revista noastră a relatat pe larg, Bormann a murit la sfârșitul războiului, la Berlin. Vă sugerăm consultarea nr. 52/1974. În ce îl privește pe Simon Wisenthal, nu există informații noi privind activitatea sa.

3. Howard Hughes trebuia să apară, la începutul lunii martie, în fața unui tribunal din Washington, pentru a răspunde unor acuzații financiare. Avocatul său a declarat că nu va apare nici în continuare. Hughes n-a mai fost văzut de 20 de ani.

Nicolae Turturică, Timișoara. Despre U.N.C.T.A.D. (Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare) am mai scris la această rubrică. De această dată revenim cu câteva date. Însărcinată să se ocupe de problemele fundamentale referitoare la comerțul țărilor în curs de dezvoltare, U.N.C.T.A.D. a fost creată în 1964 de către Adunarea Generală a O.N.U. Organul de conducere al U.N.C.T.A.D. este Conferința pentru Comerț și Dezvoltare, care și-a ținut prima sesiune în 1964, la Geneva, a doua, în 1968, la New Delhi, iar a treia, în 1972, la Santiago de Chile. Cea de-a patra sesiune va avea loc anul acesta, între 5 și 28 mai la Nairobi (Kenya). Consiliul privind comerțul și dezvoltarea, compus din

68 de membri, asigură continuitatea lucrărilor între sesiunile conferinței. Acesta cuprinde cinci mari comisii: comisia produselor de bază, a produselor industriale, a transporturilor maritime, a veniturilor invizibile și finanțării legate de comerț, a transferului de tehnologie. (Menționăm că între 8 și 21 martie a.c. s-au desfășurat, la Geneva, lucrările celei de-a VII-a sesiuni extraordinare a Consiliului, dedicată pregătirii Conferinței U.N.C.T.A.D., de la Nairobi. Cu acest prilej, discuțiile s-au axat, în principal, asupra propunerilor „grupului celor 77” conținute în Declarația și Programul de acțiune de la Manila, care vizează adoptarea, de către Conferința de la Nairobi, a unui ansamblu de măsuri concrete în domeniul specific al dezvoltării și comerțului internațional de natură să contribuie la instaurarea unei noi ordini economice internaționale. Există, de asemenea, un Comitet special al preferințelor, care se ocupă de un anumit aspect al problemei produselor industriale. Sediul U.N.C.T.A.D. este Geneva. Secretarul general este Gamani Corea (Sri Lanka). În prezent, sînt membre ale U.N.C.T.A.D. 153 de state, dintre care 144 sînt state membre ale O.N.U., celelalte 9 nemembre ale O.N.U., însă membre a numeroase institut specializate din sistemul O.N.U. Aceste 9 state sînt: Liechtenstein, Monaco, R.P.D. Coreea-nă, Coreea de Sud, Republica Vietnamului de Sud, San Marino, Vatican, Samoa de Vest și Elveția.

Herbert Kappler

Mihai Andreescu, București. Fostul colonel S.S. Herbert Kappler (69 de ani), condamnat la închisoare pe viață pentru masacrul de la Fosse Ardeatine, a beneficiat de o suspendare a pedepsei, acordată de ministrul italian al apărării. Decizia a fost luată în urma unui raport al medicilor de la spitalul militar Celio (Roma), în care se afirmă că fostul ofițer nazist, suferind de cancer la stomac, se află într-o stare gravă. Ministerul apărării a precizat că decizia ar putea fi revocată în cazul unei restabiliri a sănătății lui Kappler. Șef al poliției hitleriste din Roma, colonelul S.S. Herbert Kappler a ordonat, în 1944, executarea a 335 de prizonieri italieni. El însuși a condus masacrul, care s-a petrecut în carierele de la Fosse Ardeatine, în noaptea de 24 spre 25 martie. Tribunalele militare au condamnat la moarte, ulterior, pentru aceste crime, pe mareșalul Kesselring, comandant șef hitlerist în Italia, generalul von Mackensen, șeful celei de a 14-a armate, și generalul Maeltzer, guvernator militar al Romei. Ei au fost, apoi, grațiați. Aduș în fața unui tribunal militar italian în 1947, Herbert Kappler a fost condamnat la închisoare pe viață. Recentul film prezentat la televiziune, „Represalii la Roma”, este inspirat, deci, din această întâmplare reală.

Teodor Șeiceanu, Blaj. 1. Consultând această rubrică din nr. 52/1975, veți găsi informațiile solicitate în legătură cu proiectatul Canal Rhin-Rhon.

2. Monoraiul se află deja în exploatare, în Japonia, de câțiva ani. Informațiile despre care ne scrieți se refereau la dezvoltarea acestui sistem.

3. Golda Meir nu se mai află la conducerea partidului, dar este consultată în multe situații. Spre exemplu, după recenta demisie a secretarului general al partidului MAPAİM, Golda Meir a fost solicitată să-și aducă din nou serviciile în cadrul partidului.

Petre Mihăilă, Brăila. Documentele privind crearea Societății internaționale arabe de navigație, la care vă referiți, au fost semnate în Kuwait de miniștrii finanțelor, poștei și telecomunicațiilor din țări arabe riverane Golfului — Arabia Saudită, Bahrein, Emiratele Arabe Unite, Irak, Qatar și Kuwait. Sediul societății a fost stabilit în Kuwait, capitalul său inițial fiind de 500 milioane dinari kuweitieni (circa 1 750 milioane dolari).

Ion Angheluță, București. Howard Callaway a fost înlocuit, temporar, din postul de director al campaniei electorale a președintelui Ford. El a fost acuzat de un ziar din Colorado, „Denver Post”, de a fi intervenit, în timp ce era secretar la Departamentul apărării, pentru ca Administrația americană să cedeze unei societăți — al cărei acționar este — terenuri în vederea construirii unei stațiuni pentru sporturi de iarnă. O anchetă a fost deschisă de F.B.I. Callaway însuși i-ar fi sugerat președintelui Ford să-l suspende până când afacerea va fi lămurită. Într-o conferință de presă, președintele Gerald Ford și-a reafirmat încrederea în integritatea colaboratorului său, fost membru al Congresului, care conduce campania președintelui american din iulie, anul trecut. Înlocuitorul lui Callaway este Stuart Spencer, care a fost colaborator timp de opt ani al lui Ronald Reagan, adversarul lui Gerald Ford la investitura Partidului republican.

Necesitățile mondiale de uraniu

Nicolae Gheorghiu, București. În această chestiune vă dăm câteva date și aprecieri dintr-un recent raport al agenției O.E.C.D. pentru energia nucleară și al Agenției Internaționale pentru Energia Atomică (A.I.E.A.). Potrivit autorilor acestui document, cererea de uraniu natural destinat producției de electricitate — actualmente consumul este

de 18 000 tone pe an — va atinge un nivel de 50 000 tone spre 1980 și se va dubla, față de acest nivel, în 1985. Aceste creșteri, apreciază autorii, fac necesare noi măsuri și acțiuni de prospectare. Producția mondială de uraniu s-a ridicat, în 1975, la 26 000 tone și aceasta va crește, potrivit estimărilor raportului, la 44 000 tone în 1978. Se va putea ajunge la 66 000 tone în 1980 și 37 000 tone în 1985. Dar pentru a menține sau a spori această producție, începând cu 1980 vor trebui căutate rezerve suplimentare, apreciindu-se că nevoile — estimate la 4 milioane tone în 2000 — vor putea atinge 10 milioane tone în anul 2025. Potrivit raportului, noile rezerve se cifrează la 1 080 000 tone în 1975, față de 866 000 tone în 1973. În ce privește resursele, situația este prezentată astfel: S.U.A. — 320 000 t, Australia — 243 000 t, Africa de Sud — 186 000 t, Canada — 144 000 t, Niger — 40 000 t, Franța — 37 000 t. În rîndul producătorilor de uraniu, în 1975, pe primul loc se aflau S.U.A. cu 12 000 tone, urmată de Canada, Africa de Sud și Franța. (Datele raportului menționat se referă numai la statele capitaliste.)

Mircea Vasile, București. Aveți dreptate. După referendumul din 21 decembrie 1975, denumirea oficială a Madagascarului este **Republica Democrată Madagascar**. Totodată, conform articolului 10 al noii Constituții a Republicii Democratice Madagascar, capitala țării se va numi **Antananarivo**, în loc de Tananarive.

O.M.M. — I.M.C.O.

Nicolae Tiberiu Bogdan, București. 1. O.M.M. (Organizația meteorologică mondială) a fost creată prin convenția adoptată la cea de-a XIX-a Conferință a Directorilor Organizației meteorologice internaționale, reunită la Washington, în 1947, și a intrat în vigoare la 23 martie 1950. Obiectivele: să faciliteze cooperarea internațională în vederea înființării unor rețele de stații de observație meteorologică, ca și a unor centre de asigurare a serviciilor meteorologice, să promoveze stabilirea unor sisteme de schimburi rapide de informații privind vremea, să promoveze standardizarea observațiilor meteorologice și să asigure publicarea uniformă de statistici meteo, să extindă aplicarea meteorologică la navigația aeriană și maritimă, la hidrologie, agricultură și alte activități, să încurajeze cer-

cetarea și pregătirea în domeniul meteorologiei și să sprijine coordonarea aspectelor internaționale ale unor asemenea activități. O.M.M. a asigurat stabilirea „Veghei meteorologice mondiale”, bazată pe sateliți meteorologici și pe un sistem de centre meteorologice mondiale și regionale care operează prin serviciile meteorologice naționale ale statelor membre și a inițiat, totodată, un program internațional de cercetare în domeniul meteorologiei în lumina progreselor realizate în spațiul extraatmosferic. **Structura:** **Congresul meteorologic mondial** — în care sînt reprezentate toate statele membre și toate teritoriile prin conducătorii serviciilor lor meteorologice — se reunește cel puțin o dată la patru ani. **Comitetul executiv** — format din 24 de membri — se reunește cel puțin o dată pe an. El supraveghează punerea în aplicare a rezoluțiilor și regulamentelor

Congresului, inițiază studii și face recomandări cu privire la subiectele care reclamă o acțiune internațională și oferă statelor membre O.M.M. informații, consultații și asistență tehnică. Există șase asociații meteorologice regionale pentru Africa, Asia, America de Sud, de Nord și Centrală, Europa și Pacificul de Sud-Vest.

2. I.M.C.O. (Organizația interguvernamentală consultativă de navigație maritimă). Convenția I.M.C.O. a fost elaborată la Conferința Maritimă a Națiunilor Unite de către 35 de națiuni și a fost deschisă pentru semnare, la 6 martie 1948, la Geneva. Convenția a intrat în vigoare la 17 martie 1958. **Obiectivele:** să ofere mecanismul necesar pentru cooperare și schimb de informații între guverne cu privire la problemele tehnice care afectează transportul pe mare angajat în comerțul internațional; să asigure realizarea, în cadrul celor mai înalte standarde practicabile, a securității maritime și a unei navigații eficiente, ținînd seama de responsabilitatea specială a I.M.C.O. în ceea ce privește securitatea vieților omenești pe mare; să încurajeze îndepărtarea de către guverne a acțiunilor discriminatorii și a restricțiilor guvernamentale necesare; să analizeze problemele care se referă la practicile restrictive învechite ale concernelor de transporturi maritime; să analizeze orice alte probleme referitoare la transportul maritim care i se transmit de către orice organism sau agenție specializată a Națiunilor Unite.

Maria Petrescu, Iași. Oțelo Saraiva de Carvalho, fost comandant al COPCON, a fost eliberat din închisoarea Santarem (70 km de Lisabona), unde era deținut de la 20 ianuarie. În **fotografie:** Oțelo de Carvalho, după eliberarea sa.

Vasile Druță, București. Teritoriile dependente de Statele Unite sînt plasate, după 1 martie 1973, sub autoritatea Departamentului de interne. Anterior, administrarea lor era asumată de către secretarul de stat. Teritoriile aflate sub autoritatea Departamentului de interne sînt: insulele Virgine (din America Centrală insulară) și, în Pacific, o parte a arhipelagului Samoa, Guam și insulele Pacificului (Mariane, Caroline, Marshall). Alaska și Hawaii au devenit state ale S.U.A. în 1959. În ce privește insula Porto Rico, descoperită de Columb în 1493 și devenită posesiune spaniolă, ea este acaparată de S.U.A. în 1898, în urma războiului hispano-american. Din 1952, Porto Rico are un statut de „commonwealth” (comunitate de națiuni) autonom asociat cu S.U.A. Marea parte a insulelor și atolilor din Pacific aflate sub control american sînt nelocuite și depind de autoritatea militară (marină și aviație), care a stabilit aici baze aeriene și diverse alte instalații militare. Populația globală a teritoriilor dependente nu depășește două sute de mii de locuitori. Acestea sînt foarte diferențiate prin resursele economice și nivelul de educație. Fiecare teritoriu își are propriile sale surse de venituri, dar Departamentul de interne este cel care repartizează creditele votate de Congres. În insulele Virgine, în Guam și Samoa, Constituția americană nu este în vigoare. Dar în teritoriile în care Congresul a votat legi organice, cum este cazul insulelor Virgine și Guam, locuitorii sînt cetățeni americani și sînt administrate de un guvernator, care, din 1970, este ales. La fiecare doi ani, locuitorii aleg o adunare unică. Puterea judiciară este asigurată de tribunalele locale, dar judecătorii sînt numiți de președintele Statelor Unite. În Samoa, în schimb, guvernatorul este numit de Departamentul de interne. Statutul de „Trust Territory” al insulelor Pacificului (Micronezia) a fost fixat prin acordul din 18 iulie 1947 între Statele Unite și Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite. Administrația este asigurată de un înalt comisar, asistat de un Cabinet. Puterea legislativă este încredințată, din 1965, Congresului Microneziei, compus din două Camere. În 1981, urmează să intre în vigoare un nou statut constituțional al Microneziei, care-i va asigura autonomia internă, Statele Unite păstrînd responsabilitatea afacerilor externe. Între teritoriile dependente de S.U.A. trebuie adăugată zona Canalului Pa-

nama (1 435 kmp), administrată din 1903 de un guvernator numit de Administrația de la Washington. În februarie 1974, guvernele american și panamez au convenit să revizuiască tratatul din 1903, dar negocierile n-au ajuns încă la un rezultat.

Elena Marinescu, Brașov. Cîmpul pe care William, duce de Normandia, l-a învins pe Harold, regele Angliei, în 1066, va fi vîndut la licitație în iunie. Bătălia l-a dat ducelui de Normandia titlul, cu care a rămas în istorie, de William Cuceritorul. Proprietarii de astăzi ai terenului au declarat că povara taxelor de moștenire este cauza deciziei lor. Anglia este atît de bogată în vestigii istorice, a spus un purtător de cuvînt guvernamental, încît un asemenea loc nu poate fi transformat în mod automat în „monument istoric”. Proprietatea, care se întinde pe 100 de acri, include pe teritoriul său ruinele unei mînăstiri ctitorite de William, după victoria sa, și mai multe clădiri construite în secolele XIV, XVII și XIX. Ea aduce un venit anual de 8 200 dolari. Trei titluri de noblete sînt conferite proprietarului, fără însă vreun privilegiu special. Ea se află acum în posesia unei familii, ai cărei strămoși au cumpărat-o în 1719.

Macarie Constantin, București. 1. Fostul președinte al Nigeriei, Gowon, se află în Anglia.

2. Fostul general Spinola se află, în exil, în Brazilia. Prezența sa a fost semnalată și la Paris și în Elveția iar, pentru scurtă vreme, în Spania.

3. Nu există date noi în legătură cu averea fostului împărat al Etiopiei, Haile Selassie.

I. Vlad, Tirgoviște. Noul ministru al muncii din Statele Unite, numit în acest an de președintele Ford, este W. J. Usery jr. (în fotografie).

Groenlanda

Mircea Stancu, București. Pentru a răspunde interesului dv. pentru statutul politic al „cele mai mari insule din lume”, reproducem extrase dintr-un articol publicat de cotidianul francez „Le Monde”. „Descoperită de norvegieni pe vremea vikingilor, trecută în secolul al XVI-lea sub hegemonia Danemarcei, printr-o alianță dinastică, Groenlanda a fost guvernată, pînă în 1953, după un statut special. În 1953, o reformă constituțională a consacrat-o drept provincie daneză. În principiu, drepturile și îndatoririle locuitorilor săi sînt aceleași cu cele ale tuturor cetățenilor metropolei. Pe atunci, această integrare se operase fără probleme. La vremea respectivă, Groenlanda nu interesa decît pe etnologi, pe amatorii de aventuri sau pe funcționarii danezi dornici să profite de venituri excepționale de impozitele metropolei. Pentru guvernul danez, acest imens teritoriu de 2 175 000 km pătrați (de patru ori mai mare decît teritoriul Franței), cu climat aspru, aproape in-susportabil pentru om, reprezenta o grea sarcină financiară și morală: trebuia să cheltuiască, fără profituri, sume aproape astronomice, pentru a-l scoate din situația de subdezvoltare. Era vorba de o populație de 42 000 de oameni răspîndiți de-a lungul insulei. Dar, în curs de 20 de ani, această situație a evoluat rapid. Încă din timpul celui de-al doilea război mondial, importanța strategică a Groenlandei nu a scăpat atenției americanilor, care au obținut dreptul să instaleze baze. Spre anii '60, o serie de descoperiri geologice au demonstrat că acest teritoriu semipustiu conținea rezerve de materii prime, pe cît de considerabile pe atît de variate, mergînd de la petrol la uraniu, trecînd prin cupru, aramă, molibden, zinc etc. Imediat, interesul anumitor țări străine, în frunte cu Canada, ca și cel al unor societăți multinaționale, s-a îndreptat asupra acestui subsol pe care guvernul danez l-a naționalizat, din precauție, în 1965. Autohtonii au păstrat privilegiul să extragă, în mod liber, carbune, turbă, pietriș, pentru consumul lor personal. Conștientizarea tinerei generații față de soarta Groenlandei explică de ce, în 1972, în timpul referendumului asupra intrării în Piața comună, Groenlanda a fost singura dintre cele 15 provincii daneze care, cu o puternică majoritate, a votat împotriva, de teamă să nu devină un «nou Far-West» pentru cercurile de afaceri ale C.E.E. Această ne-

liniște a crescut cînd guvernul danez, curînd după declanșarea crizei energetice, a decis să lanseze primele sale oferte pentru distribuirea de concesiuni petroliere în Groenlanda. Asociațiile de tineri din Groenlanda, sprijinite de unul dintre deputații insulei în Folketing, și-au manifestat nemulțumirea. Ele au cerut să se renunțe la aceste proiecte. Groenlanda trebuia, înainte de toate, să obțină un statut de autonomie internă. Guvernul danez a anunțat atunci că intenționează să constituie o comisie mixtă danezo-groenlandeză, însărcinată cu studierea viitorului Groenlandei și a perspectiveilor de schimbare a statutului teritoriului pentru anii 1978 — 1979.”

Petrișor Floreanu, str. So-cola nr. 4 b. bl. Q 1, sc. A, ap. 2, Iași, cod 660, CUMPARĂ nr. 51/1969, 24, 25/1970, 36—38/1971, 37/1973, 22—25 și 27—52/1974, 1—47/1975 și nr. 6 din 1976 ale revistei „Lumea”.

Leonard Malcea, Iași. Cel mai mare port fluvial din Europa este Duisburg. În ce privește porturile maritime, există o concurență între Rotterdam și Hamburg.

Nicolae Raiciu, Tulcea; Adriana Mărculescu, Lavinia Manciu, Constanța; Gabriel Velica, Izbiceni, jud. Olt; Marian Florin Nedu, Ploiești; Ștefan Nața, Cebza, jud. Timiș. Nu răspundem întrebărilor aflate în chestionarele unor concursuri.

LUMEA

Redacția și administrația: București, Piața Scintei nr. 1. Telefon 17 60 10 Internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64—66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

C.P.C.S.

